Érdligeti Általános Iskola
2030 Érd, Diósdi út 95-99.
OM azonosító: 037 321
ligeti.erd@gmail.com
06-23/375-592

AZ

ÉRDLIGETI ÁLTALÁNOS ISKOLA

FELÜLVIZSGÁLT

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Érd, 2020. szeptember 1.

Vargáné Balogh Erika
intézményvezető

Érdligeti Általános Iskola * OM azonosító: 037 321 * Érdi Tankerületi Központ PA0201 * 1.

„ NEVELÉS TESZI AZ EMBERT, ÉS AZ EMBER A HAZÁT!"

BRUNSZVIK TERÉZ

„ ... A JÖVŐNEK ÉLÜNK, A SZÉPÉRT, JÓÉRT, AMIT TEHETÜNK."

SZÉCHENYI ISTVÁN

„TANÍTANI ANNYI, MINT MEGMUTATNI A LEHETŐSÉGET. TANULNI ANNYI, MINT ÉLNI A LEHETŐSÉGGEL."

PAULO COELHO

Célunk, hogy tanítványaink

életkoruknak megfelelő humanista, gyermekbarát szellemiségben, ismereteikben, gondolkodásukban, képességeikben, készségeikben, erkölcsi, akarati tulajdonságaikban, emberi és természeti környezethez való viszonyukban, önmagukhoz és a követelményekhez képest, az adott iskolai, családi feltételek mellett optimálisan gyarapodjanak, fejlődjenek.

<u>Küldetésünk</u>
Az iskolába járó gyerekek képességeit és személyiségét egyénre szabva fejlesztjük változatos és újszerű tanítási módszerekkel, a szülőkkel együttműködve összetartó, értékrend alapú közösséget kovácsolva.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ

A) Az iskola jogi státusza

B) Iskolánk múltja és jelene

1. Az iskola nevelési programja 15

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai. 15
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 35
1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 38
1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 47
1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma és feladatai 52
1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje. 54
1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje 76
1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel 77
1.9 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata 79
1.10 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai 83
1.11 A felvételi eljárás különös szabályai 84

2. Az intézmény helyi tanterve 85

2.1 A választott kerettanterv megnevezése 85
2.2 A választott kerettanterv feletti óraszám 89
2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei 97
2.4 Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása 98
2.5 Mindennapos testnevelés megvalósításának módja 109
2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai 112
2.7 Projektoktatás 113
2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 114
2.9 Az iskolai beszámoltatás, ismeretek számonkérésének követelményei és formái 116
2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása 125
2.11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei 127
2.12 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek 128
2.13 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei 132
2.14 Komplex intézményi mozgásprogram 163
2.15 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei 165
2.16 A bel- és külföldi utaztatás szabályai 173

3. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések 174

4. Legitimációs záradék 176

BEVEZETŐ

A) AZ ISKOLA JOGI STÁTUSZA

Nevelőtestületi elfogadás dátuma: 2020. augusztus 31.
Intézményvezetői jóváhagyás: Nkt. 26. § (1) bekezdés szerint 2020. szeptember 1.
Érvényesség: nevelőtestületi döntés szerint a. 2023/2024. tanév végéig
Tervezett felülvizsgálat dátuma: jogszabályi előírás, nevelőtestületi döntés szerint 2024.06.30.
Az intézmény fenntartói azonosítója: PA 0201
OM azonosító 037 321

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

- 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet a nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről

- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

- 2013. évi LV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról

- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

- 7/2014. (I.17.) Korm. rendelete a nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet módosításáról

- 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelete a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről

- 1603/2014. (XI. 4.) Korm. határozat - Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia

- 2016. évi LXXX. törvény az oktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról

- 20/2016. (VIII. 24.) EMMI rendelet (a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról rendelet módosítása

- 53/2016. (XII.29.) EMMI rendelet az egyes oktatási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

- 2017. évi LXX. törvény az oktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról

- 4/2017. (IV. 10.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet módosításáról

- 27/2017. (X. 18.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények által szervezett országhatárt átlépő autóbuszos kirándulások biztonságáról

- 1265/2017. (V.29.) Korm. határozata az ingyenes tankönyvellátás 5-9. évfolyamokra történő együtemű kiterjesztéséhez szükséges pénzügyi forrás biztosításáról

- 2019. évi LXX. törvény a köznevelléssel összefüggő egyes törvények módosításáról és a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény hatályon kívül helyezéséről

- 2019. évi CX. törvény és a 2019. évi CXII. törvény

- 20/2019. (VIII.30.) EMMI rendelet az egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról és hatályon kívül helyezéséről

- 196/2019. (VIII.1.) Korm. rendelet egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

- 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet módosításáról

- 14/2020. (IV.16.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet módosításáról

- 417/2020. (VIII.30.) Korm. rendelet a köznevelléssel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról

ÉRDLIGETI ÁLTALÁNOS ISKOLA
SZAKMAI ALAPDOKUMENTUMA

Az intézmény székhely szerinti megye neve: Pest megye

Fenntartó tankerületi központ megnevezése: Érdi Tankerületi Központ

OM azonosító: 037321

Kelt: 2020.09.01.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21.§ (3) bekezdése szerinti tartalommal, figyelemmel a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 123. § (1) bekezdésében leírtakra, az alábbi alapító okiratot adom ki:

A köznevelési intézmény

1. Megnevezései

1.1. Hivatalos neve: Érdligeti Általános Iskola

2. Feladatellátási helyei

2.1.Székhelye: 2030 Érd, Diósdi út 95-99.

2.1.1.Telephelye: 2030 Érd, Túr utca 5-7.

3. Alapító és fenntartó neve és székhelye

3.1. Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma

3.2. Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere

3.3. Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.

3.4. Fenntartó neve: Érdi Tankerületi Központ

3.5. Fenntartó székhelye: 2030 Érd, Alispán utca 8/A.

4. Típusa: általános iskola

5. OM azonosító: 037321

6. Köznevelési alapfeladata

6.1. *2030 Érd, Diósdi út 95-99.*

6.1.1. általános iskolai nevelés-oktatás

6.1.1.1. nappali rendszerű (felvehető maximálistanulói létszám: 510 fő)

6.1.1.2. alsó tagozat

6.1.1.3. 1. évfolyamtól 4. évfolyamig

6.1.1.4. a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása (beszédfogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők)
nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 30 fő)

6.1.1.5. integrációs felkészítés

6.1.1.6. képességkibontakoztató felkészítés

6.1.2. egész napos iskolai képzés
6.1.3. egyéb foglalkozások:
napközi
6.1.4. iskolai könyvtár:
iskolai / kollégiumi könyvtár
6.1.5. mindennapos testnevelés biztosításának módja:
saját tornaterem
6.1.6. a testnevelésórák keretében megvalósított úszásoktatás módja:
együttműködésben, megállapodás alapján

6.2. *2030 Érd, Túr utca 5-7.*
6.2.1. általános iskolai nevelés-oktatás
6.2.1.1. nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 450 fő)
6.2.1.2. felső tagozat
6.2.1.3. 5. évfolyamtól 8. évfolyamig
6.2.1.4. a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása (beszédfogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők)
nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 30 fő)
6.2.1.5. integrációs felkészítés
6.2.1.6. képességkibontakoztató felkészítés
6.2.2. egyéb foglalkozások.
tanulószoba
6.2.3. iskolai könyvtár
iskolai / kollégiumi könyvtár
6.2.4. mindennapos testnevelés biztosításának módja:
saját tornaterem
6.2.5. a testnevelésórák keretében megvalósított úszásoktatás módja:
együttműködésben, megállapodás alapján

7. A feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés és használat joga

7.1. *2030 Érd, Diósdi út 95-99.*
7.1.1. Helyrajzi szám: 12179
7.1.2. Hasznos alapterület: 2673 nm
7.1.3. Intézmény jogköre: ingyenes használati jog
7.1.4. Fenntartó jogköre: vagyonkezelői jog

7.2. *2030 Érd, Túr utca 5-7.*
7.2.1. Helyrajzi szám: 20982
7.2.2. Hasznos alapterület: 2 598 nm
7.2.3. Intézmény jogköre: ingyenes használati jog
7.2.4. Fenntartó jogköre: vagyonkezelői jog

8. Vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

B) ISKOLÁNK MÚLTJA ÉS JELENE

1. Helyzetelemzés

Az Érdligeti Általános Iskola 2011.07.11-én jogutódlással jött létre a Széchenyi István Általános Iskola és a Hunyadi Mátyás Általános Iskola összeolvadásával. Az új intézmény székhelye a Diósdi út 95-99., telephelye a Túr utca 5-7.

1.1 Az iskola épületei és környezete

a) Diósdi út 95-99. székhely

A főépület 1966-ban épült, 6. számú, majd Széchenyi István Általános Iskolaként fogadta a tanulóifjúságot. Külső szigetelésére, nyílászárók, kazán cseréjére 2009/2010-ben került sor. A tantermek aljzatburkolata, folyosói, közösségi terei, lépcsői, a csatorna- és vízvezeték-hálózat, fűtésrendszer, elektromos hálózat rossz állapotban vannak. Egyéb kiszolgáló helyisége az ebédlő és a főzőkonyha. A menzás étkezést 2011 novembere óta a Pensió 17 Kft. biztosítja. Több terem és helyiség tisztasági festés-mázolása, aljzatának felújítása, cseréje megtörtént az elmúlt években.

A tantermek bútorzata, felszereltsége a 2011 nyarán érkezett holland adománnyal sokat javult, de az évek során sokat kopott, elhasználódott. Az alagsori számítástechnika-terem nagyon kicsi, fény- és levegőzés minimális lehetősége miatt nem jó megoldás. A kisebb termek/szobák orvosi és fejlesztő szobaként, zeneiskolai hangszeroktatás helyszíneként szolgálnak, valamint a hitoktatás és az idegen nyelv csoportbontásának adnak helyet. Az elmúlt években kialakítottunk egy könyvtárat az alagsori termek egyikében. A környezet alakítása, szebbé és gyermekbaráttá tétele a szülők, alapítványunk, támogató partnereink közös összefogásával és a fenntartó támogatásával lépésről lépésre valósul meg. A kor kívánalmainak megfelelő teljes belső felújítás jogos igény közösségeink részéről. Szükséges megteremteni a széles körben végzett nevelő-oktató munka iskolai feltételeit, a teremigény bővítését. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztéséhez is részben hiányoznak a tantermi feltételek.

Az iskolaépület belső udvara szilárd burkolatú, részleges javítása megtörtént a balesetveszély elhárítása érdekében. A sportpálya aszfaltburkolatot és magasított kerítést kapott 2015/2016-ban. Kültéri játszóeszközökkel a gyermekek szabadidős programjaihoz játszóudvart alakítottunk ki már 2013-ban. Az iskola előtti gépkocsiparkolás megoldása továbbra is égető feladat. A belső udvari parkolót az önkormányzat 2019-ben felújította. A játszóudvar sár- és pormentesítése, a sportpálya melletti mezsgye végleges kialakítása még várat magára.

b) Túr utca 5-7. telephely

Az iskolaépületben 1983. szeptember 1. óta működött a 9. számú, majd a névfelvételt követően a Hunyadi Mátyás Általános Iskola. 1992-ben egy tornateremmel és négy tanteremmel bővült. A 16 termes tágas főépületbe került a 2012/2013-as tanévtől a felső tagozat, ahol 12 osztályterem, 3 szaktanterem (informatika, természettudományos, rajz-ének), egy könyvtár és hat kisméretű terem/szoba áll rendelkezésre (angol, német, matematika, mozgás- és egyéb fejlesztő szoba). A 2017/2018. tanévben a KMR régióban a fenntartó által biztosított eszközfejlesztés a kapott számítógépekkel, laptopokkal, projektorokkal és tabletekkel modernizálta a nevelő-oktató munka IKT ellátottságát. A technika és életvitel tantárgy csoportbontásos oktatásához szükséges szaktantermet alakítottunk ki az alagsorban. A

tantermek bútorzata, egyéb felszereltsége átlagos. Ezen a helyzeten az évekkel ezelőtti holland bútoradomány és az elmúlt években történt egyéb beszerzések sokat javítottak. Az étkezési lehetőséget melegítő konyha, ebédlő biztosítja. Az iskolaépület mindhárom szintjén tágas zsibongó - aula található.

A szilárd burkolatú sportudvar 2013-ban egy országos pályázattal és alapítványi támogatással készült el. Még hiányzik a tervezett futópálya, ugrógödör és mászóudvar. Az iskola külső környezete tiszta, rendezett, a padok felújítása és újak vásárlása hozzájárult a szabadidő hasznos eltöltésének tárgyi feltételeihez.

2015-ben a fenntartó általi pályázattal megtörtént az épület külső nyílászáróinak cseréje, szigetelése és színezése, valamint napelemekkel és napkollektorokkal való felszerelése, mely az energiaellátás korszerűsítését jelenti. Az energiatakarékosság megvalósítása érdekében a földszinti helyiségek világítását részlegesen korszerűsítették.
A balesetveszélyes állapotok elkerülése érdekében több tanterem aljzatának felújítása továbbra is szükségszerű. 2019-ben pályázati megvalósítással a tornaterem aljzata megújult. A falazat és világítás rendbetétele megtörtént. A tisztasági festés-mázolás évről évre fenntartói, alapítványi és szülői segítséggel valósul meg. A külső felújítást egy teljes belső felújításnak kell követnie, hogy a 21. század kívánalmainak megfelelő iskolaépület szolgálja a tanulóifjúságot.

1.2 Érdligeti Általános Iskola

Beiskolázási körzetébe a jogelőd intézmények körzetében lakó családok tartoznak. A lakosság heterogén összetételű. Iskolai végzettség, szociális helyzet tekintetében egyaránt nagyok az eltérések. A tanulók egy része az átlagosnál magasabb színvonalú szociokulturális háttérrel rendelkezik, ahol a szülők magas elvárásokat támasztanak. A körzetben elég sok a nagycsaládos, 3 vagy annál több gyermeket nevelő család.

Számos társadalmi és gazdasági probléma begyűrűzött az iskolába: a fokozódó munkanélküliség, elszegényedés, egyszülős család, a munkájukban agyonhajszolt szülők elhanyagolt gyermekeinek gondjai. Ezek a nemkívánatos környezeti hatások tükröződnek a gyermekek lehetőségeiben, teljesítményében viselkedési és beszédkultúrájában egyaránt.
Mindezekért a tanulóknál a személyiség sokoldalú fejlesztése az átlagosnál nagyobb törődést, türelmet, empátiát és szakértelmet kíván a nevelőtestület tagjaitól.

A különbségek csökkentése érdekében a mindennapi munkában különösen nagy hangsúlyt fektetünk a tanulókkal való egyéni foglalkozásra, bánásmódra, a differenciált képességfejlesztésre, a hátrányokkal induló és lemaradók felzárkóztatására, a tehetséggondozásra, azaz az esélyegyenlőség biztosítására, a kiemelt figyelmet igénylő tanulókra való odafigyelésre.

Az egyre több beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermek – közöttük azok az integrálható sajátos nevelési igényű tanulók, akik autista tüneteket mutatnak - megsokszorozzák a közös felelősséget, kiszélesítik a pedagógiai munkával kapcsolatos teendőket és elvárásokat. A gyermek- és ifjúságvédelemmel, a diákönkormányzat hatékony működésével, a tanulók közösségi életének szervezésével még eredményesebbé tehető a pedagógiai munka. A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő (NOKS) munkatársak: iskolatitkár, pedagógiai és gyógypedagógiai asszisztens, könyvtáros mindkét épületben, iskolapszichológus és gyógypedagógus, logopédus, fejlesztőpedagógus biztosítása segíti mindezeket a törekvéseinket.

Külső kapcsolatrendszerünkben kiemelt szerepe van a szülőkkel való kapcsolatépítésnek és -tartásnak, változatos formájú együttműködésnek. A tanulókkal kapcsolatban felmerülő gondok enyhítése érdekében segítséget adnak a társszervezetek munkatársai. A szülők szabad iskolaválasztásának lehetősége alapján a körzetbe tartozó gyermekek mellett vannak körzeten kívüli tanulók is az intézményben.

1.3 Tanévkezdő adatok a KIR STAT okt. 1. alapján

Tanév	2015/2016.	2016/2017.	2017/2018.	2018/2019.	2019/2020.
Tanulói létszám	639	680	689	710	701
Osztályok száma	28	28	28	28	28
Napközi és tanulószoba csop.	18 + 1	19+1	20+1	20+1	20+1
SNI tanulók száma	40	45	47	48	47
BTMN	63	76	68	72	70
HH / HHH	9 / 2	8 / 0	13/ 0	6/0	9/2
Magántanuló	7	10	14	15	7
Engedélyezett heti órakeret	1539	1600	1512	1491	15
Pedagógus álláshely	65	67	69	68	69
Nem pedagógus álláshely	techn. 15,5 NOKS 5	techn. 13,5 NOKS 6	techn. 13,5 NOKS 8	techn. 13,5 NOKS 9	techn. 13,5 NOKS 9

Évfolyamonként alsó tagozaton 4, felső tagozaton 3 párhuzamos osztályunk van.
Osztálylétszám átlagosan 25-26 tanuló, növekvő tendenciát mutat.
Iskolánk tanulólétszáma folyamatosan emelkedik, mely szakmai munkánk eredményességét, ismertségünk, jó hírünk fokozódását jelenti.
A 2018/2019. tanévben átlépjük a 700 fős határt. A beiskolázott 1. osztályosok létszáma a törvényes felső határt közelíti. A felső tagozatba átlépő tanulók létszáma is emelkedik, a nyolcosztályos gimnáziumba távozókon kívül iskolánkban maradnak a diákok.

1.4 Fenntartás és működtetés

Az intézmény fenntartása és működtetése a Klebelsberg Intézményfenntartó Központhoz került 2013. január 1. napjától. Az Érdligeti Általános Iskola gazdálkodási feladatait az Érdi Tankerület látta el. A fenntartó átszervezését követően 2017. január 1. napjától az Érdi Tankerületi Központ fenntartásában működik iskolánk.

1.5 Forrásbővítés

A jogelőd iskolák alapítványai - a MÁTYÁS KIRÁLY ALAPÍTVÁNY és a PRO SCOLA ET JUVENTUTE ALAPÍTVÁNY - segítségére továbbra is szükség van. A korábbi kapcsolatok, támogatók megtartása fontos, mert az intézmény célkitűzéseinek eléréséhez támogatást nyújtanak. Folyamatos pályázatfigyeléssel, írással, a pályázati lehetőségek (helyi, térségi, megyei, régiós, országos, uniós, civil szervezetek, cégek által kiírt, meghirdetett pályázatok) kihasználásával, újabb támogatók felkutatásával, szponzorok keresésével szükséges az iskola anyagi forrásainak bővítése. Segítségükkel az infrastruktúra fejlesztése, a minőségi nevelő-oktató munka feltételeinek javítása, az eredményesség növelése érhető el. Az utóbbi években csak a Mátyás Király Alapítvány nyújtott támogatást az iskolának.
A bérbeadás lehetőségét kihasználva a költségvetési bevétellel a fenntartó is számol. A tornatermek, tantermek, ebédlők, más iskolai terek kiadása sport, kulturális és egyéb bérlés céljára korábban és jelenleg is gyakorlat. Megtartásukkal és újakkal szerződve a maximális kihasználtságra törekedve cél a bevétel növelése, a pénzügyi források bővítése. A visszaforgatott bevételi hányad több sürgős feladat megoldását biztosította az elmúlt évben. A továbbiakban is számítunk a saját bevétel felhasználhatóságára.

2. Személyi és tárgyi feltételek

2.1 Személyi feltételek

A törvény által előírt szakos ellátottság teljes mértékben megvalósul. Többen tanító - tanár diplomával is rendelkeznek, illetve általános iskolai tanár és középiskolai tanár végzettségűek. A továbbképzéseken való részvétel a továbbtanulási program és a beiskolázási terv szerint halad. A hétévenként kötelező 120 órás továbbképzés teljesítése rendre megvalósul. A képzések módszertani, tanulásirányítási, szakirányú és kiegészítő képzések, szakvizsga, valamint vezetőképzés szakvizsgával.
Az intézményvezető munkáját intézményvezető-helyettesek segítik. Az iskolai élet zavartalan működéséhez a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő (NOKS) munkatársak (iskolatitkár, pedagógiai és gyógypedagógiai asszisztens, könyvtáros) és a technikai dolgozók (karbantartó, takarító, portás) járulnak hozzá.

2.2 Tárgyi feltételek

Az iskola az átlagosan felszerelt alapfokú oktatási intézmények közé tartozik. A taneszközök jegyzéke szerinti megfelelés nem teljes. A 2011/2012-es tanévkezdésre adományként kapott holland tantermi bútorok sokat javítottak a felszereltségen.

A Túr utcai telephelyen az emelt óraszámú matematika, angol és német, informatika oktatásának tárgyi feltételei részben adottak. Kis matematika szaktanterem és egy angol kisterem került kialakításra az egyik folyosó mindkét végének lezárásával. A természettudományos oktatást a rendbe tett fizika-kémia szaktanterem biztosítja. Az informatikaterem eszközparkja megújult. A 2013/2014. tanév kezdetétől egy rajz-ének szaktanterem szolgálja a művészeti nevelést a felső tagozaton. A könyvtár egy tanterem méretű terembe költözött, megvalósítva a jogszabály által előírtakat. Helyén mozgás- és gyógypedagógiai fejlesztő szoba lett kialakítva.

A korábbi években a Túr utcában két osztályterem szülői segítséggel, alapítvány által kapott új felszerelést, melynek alsós korosztályos bútorzata a Diósdi úti épületbe került. A bútorokat használatba vételre adta át a Mátyás Király Alapítvány.

A Diósdi úti székhelyen az alagsori kisebb szobákban a Lukin László Zeneiskola kihelyezett tagozataként zeneoktatás folyik. Felújítandó és bővítendő egy, a két épület közötti zártláncú kapcsolat kiépítése, hogy az információáramlás minden tanuló számára egyenlő esélyekkel biztosított legyen.

A TÁMOP-3.3.2 „Egyenlő eséllyel Érden" pályázati megvalósítás keretén belül a gyermekbarát környezet kialakítása érdekében két osztályterembe érkezett 2011 januárjában új bútorzat, szintén a főépületbe kerültek az alsós korosztályos tanulópadok és székek. A TÁMOP-3.4.2 SNI tanulók integrációja konzorciumi pályázat keretén belül interaktív tábla, projektorok, laptopok, oktatási segédanyagok, fejlesztő eszközök kerültek beszerzésre. Az IPR és a BTMN támogatás keretén belül sporteszközöket, egyéb képességfejlesztő játékokat, digitális oktatási anyagokat, könyvtári berendezést, bútort, magnókat, dvd lejátszókat vásároltunk. A beszerzésekkel mindkét tagozaton, épületben bővült a taneszköz ellátottság. Az elmúlt években tovább emelkedett az IKT eszközök száma szülők általi adományokból, alapítványi és fenntartói támogatással.

Az Etika / Hit– és erkölcstan tantárgy bevezetése súlyos tanteremgondokat okozott. A különböző felekezetek szerinti csoportok teremigényét szinte lehetetlen biztosítani az alsó tagozaton.

Az emelt óraszámú angol - informatika oktatásához, valamint a fejlesztő munka foglalkozásaihoz kis- és szaktantermek kerültek kialakításra. Az idegen nyelv oktatásához

szükséges eszközök még hiányosak. A két épületben folyó informatikaoktatás és az IKT ellátottság feltételrendszerének korszerűsítése részben megoldódott a KMR számítógépek biztosításával, mely iskolánk esetében 40 db asztali számítógépet és monitort, 15 db projektort, 15 db laptopot, majd 20 db tabletet jelent. Az alsó tagozat egyik informatikai csoportja nem került bele a felújításba, itt más forrásból és módon kell megteremteni a feltételeket, a számítógépek cseréjét.

A Túr utcai telephelyen a szilárd burkolatú udvar és sportpálya 2013 őszére megvalósult. A kiegészítő részek (futópálya, ugrógödör, mászó udvar) anyagi támogatás hiányában egyelőre várat magára. A Diósdi úton a 6-10 éves korosztálynak megfelelő kültéri játékokkal, csúszdával, játszóvárral felszerelt játszóudvar elkészült szintén 2013 őszére. Mindkét beruházás egy országos „SULIRAJONGÓ" pályázat fődíjának elnyerésével és az iskola két alapítványa támogatásával jött létre (5+3+3 millió Ft összegben).

A székhely tornatermének, világításának rendbetétele megtörtént, a telephelyen várhatóan az idei tanévben valósul meg. A sportszerek folyamatos javítása, pótlása szükséges. A testnevelésórák nem férnek be egyik épület tornatermébe sem, ezért a testnevelők a folyosón, aulában, lépcsőházban és az udvaron is tartanak tanórákat. Az öltözködést az osztálytermekben is, a felszerelések tárolását a folyosói szekrényekben oldjuk meg.

A zöldterület különböző nagyságú az iskolaépületek területén. A nagyobb igénybevételű iskolai tér a tornaterem és a folyosó, aula. A Túr utcában a zsibongók és a tornaterem, a Diósdi úton a tornaterem és az aula adott helyet a csoportos összejöveteleknek, programoknak. Az iskola teljes tanulólétszámának megfelelő belső térrel nem rendelkezik. Az iskolaszintű rendezvények megvalósításához külső helyszínre is szükség van. A városi Szepes Gyula Művelődési Központ színházterme tud megfelelő helyet biztosítani, azt kell igénybe venni, bérelni.

Az audio-vizuális eszközök, szemléltető eszközök száma változó. A holland adomány ezen a téren is jelentős bővítés volt: tv, dvd, videó készülékek érkeztek, de az évek múlásával leamortizálódnak. Az IKT eszközök száma a két épület tantermeiben különböző, összességében még mindig kevés. Interaktív tábla, internet használati lehetőség részlegesen megoldott, a sulitévé - rádió jelenleg nem működik. A felső tagozatosok épületében megteremtettük a biztos, megfelelő sávszélességű internet hozzáférést a tantermekben szintenként, mely az oktatás szakmai színvonalának emeléséhez is hozzájárul. Folyamatban van az alsó tagozatosok épületében az internet kiépítésének felmérése, megvalósítása.

3. Szakmai munka

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljait, feladatait a Nat, az általános emberi, nemzeti európai és egyetemes értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg. Fő törekvés, hogy a gyermekek mindenek felett álló érdekei érvényesüljenek.

Cél az általános iskolai nevelés-oktatás keretén belül a tanulót érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészíteni a középiskolai továbbtanulásra, a társadalomba való beilleszkedésre, az élethosszig tartó tanulásra. Ennek érdekében a gyermekek személyiségének alakítása, tudásának megalapozása, képességeinek, készségeinek fejlesztése, a jó tanár-diák viszony létrehozása és fejlesztése, a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás, együttműködés az irányadó. A gyermekközpontú szemlélet és gyakorlat, közösségi élet, hagyományápolás az eddig elért eredményeink egyike.

Az intézmény tantestülete kiváló szakmai színvonalon különböző speciális feladatok ellátását is végzi. A műhelymunkának feltétele, hogy továbbra is minőségi munka folyjon az intézményben, a szakmaiság magas fokán álló pedagógusok végezzék a nevelő-oktató munkát. A meglévő hagyományok tartalmának megerősítésével, újak létrehozásával még több belső érték megteremtésére kerülhet sor. Kiemelt terület a közösségek fejlesztése, a

tehetséggondozás, felzárkóztatás, esélyegyenlőség biztosítása, integrált oktatás. Az Érdligeti Általános Iskola profilja a felső tagozatos emelt óraszámú oktatás, a mindennapos testnevelés keretén belüli táncoktatás. Fontos számunkra a gyermekbarát iskola megvalósítása, a zökkenőmentes beiskolázás, a tagozatváltás és a továbbtanulás sikerének biztosítása.
Nagy hangsúlyt kap a környezeti nevelés, egészségnevelés és a természetvédelem. A nyári szünidőben táborozási lehetőség biztosított a diákoknak önköltséges alapon. A tanórán kívüli foglalkozások, napközi – tanulószoba, szakkörök, valamint szabadidős programok szervezése, a tanulók összetételének és a szülők igényeinek, valamint a mindenkori lehetőségeknek a figyelembevételével a gyermekek tudásának, ismereteinek bővítésére, manuális tevékenységük, viselkedési és kommunikációs képességük, készségük fejlesztésére, formálására szerveződnek, ennek érdekében működnek.

Gyógytestnevelés és tartásjavító torna segíti a rászoruló tanulókat. Az iskolai sportkör a testnevelés-sport-mozgás különböző lehetőségeit kínálja. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai munka széleskörű. Az SNI és BTMN tanulók fejlesztése szakemberek segítségével valósul meg. A HH/HHH gyermekek figyelemmel kísérése, támogatása, a felzárkóztatás és tehetséggondozás, a továbbtanulásra való felkészítés, képességkibontakoztatás rendszeresen és eredményesen végzett tevékenység.

Az 1–4. évfolyamon legfontosabb feladat, hogy a tanulók készségszinten sajátítsák el az olvasás, írás, számolás alapjait, az értő olvasást. Az első osztályban a szótagoló olvasás tanításának módszerét és taneszközét használjuk. A tanítók bemeneti és kimeneti méréseket végeznek rendszeresen. Jelentős feladatot vállalnak a különböző hátrányokkal érkező elsősök korrekciós gondozásával. A Meixner-módszer alkalmazása egy-egy csoportban az 1-2. évfolyamon a fejlesztésre szoruló tanulóknál eredményes, továbbra is szükségszerű.

Az 5-8. évfolyamon a humán, a reál, és a készségtárgyak oktatásának egészséges egyensúlyára törekszünk. A 4. és a 6. évfolyamon a kötelező úszásoktatás külső helyszínen az órarendbe építetten valósul meg. Az úszásoktatás költségeit a fenntartó biztosítja.

Az informatika-technika tantárgy csoportbontására törekszünk az 5-8. évfolyamon. Az idegen nyelv és matematika emelt óraszámú oktatása az 5-8. évfolyamon szintén csoportban valósul meg. A felső tagozatba lépő új osztályoknál az 5-8. évfolyamon választható emelt óraszámú matematika, angol, német, informatika oktatását, a tehetséggondozást biztosítjuk.

A természettudományos oktatás megújítását segíti a TÁMOP-3.1.3 pályázati megvalósítás és annak fenntartása. A Vörösmarty Mihály Gimnáziumban tartott laborgyakorlatok, a kísérletezve tanulás, szemléltetés és megtapasztalás, valamint a pedagógusok szakmai megújulása eredményeinket növelik.

A továbbtanulás mutatói jók, érettségit adó középfokú intézményben tanul tovább a tanulók többsége. A középfokú intézmények visszajelzései jók, elégedettségre adnak okot.

Az iskola feladatainak teljesítését munkaközösségek munkája segíti. Ennek eredményeképpen születnek kiemelkedő tanulmányi és versenyeredmények. Tanulóink sikeresen szerepelnek helyi, területi, tankerületi, megyei és országos versenyeken, mellyel hozzájárulnak iskolánk jó hírnevének növeléséhez. Az eredményesség mutatója a hozzáadott pedagógiai érték. Annak megállapítása, hogy honnan hová jutott el a gyermek, tanuló. A lemorzsolódás, kimaradás, magántanulóvá válás, nagyszámú mulasztás néhány tanulóra jellemző, iskolai viszonylatban csekély, nem kirívó.

Az iskolai információs és kapcsolatrendszer része a szokásos értekezlet, megbeszélés, telefon, szóbeli és írásos üzenet, faliújság hírei mellett interneten email, honlapon való közzététel. A rendszeres, gyors, naprakész információ a kulcsa mindennek. A két épület közötti információáramlás javítására folyamatosan törekszünk.

A nevelési feladatok közül kiemelt a személyiségfejlesztés, a közösség, mint érték kialakítása és elfogadtatása. Ezt szolgálják a tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés. Nagy jelentőségű a szabadidő hasznos eltöltésének szervezése, irányítása. A célok megvalósítását segítik az iskola

pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, technikák, nevelési módszerek.

A diákönkormányzat munkája által lehetővé válik a tanulók közösségi életének megszervezése, amely teret ad a „demokrácia alapelveinek" gyakorlására. Az „Igazlátó nap" jól bevált gyakorlata is ezt szolgálja.

Az iskola külső kapcsolatrendszerében kiemelt szerepe van a szülőkkel való kapcsolatépítésnek, a szoros kapcsolattartásnak, az eredményességhez a rendszeres együttműködésnek. Ennek alkalmazott formái: szülői értekezletek, fogadóórák, szükség szerint családlátogatások, nyílt napok, órák, valamint a szülők - nevelők bálja, különböző iskolai rendezvények, kirándulások, közös színházlátogatások, sportesemények, programok.

A szülői munkaközösség működésének kialakítása a közösség feladata. Aktivizálása és hatékonyságának növelése kiemelten kezelendő. Az Intézményi Tanács a törvényi rendelkezéseknek megfelelően 2013 őszén létrejött. Tevékenységét a jogszabályok által előírtaknak megfelelően végezte 2020-ig. A közalkalmazottak érdekvédelmét a Közalkalmazotti Tanács végzi.

4. Szülők által megfogalmazott elvárások

- Gyermekbarát iskola, értékközvetítés
- Pedagógusok magas szakmai felkészültsége
- Emelt óraszámú oktatás biztosítása
- Ideális csoportlétszámok
- Biztonságos épület, esztétikus, tiszta belső és külső környezet
- Korcsoportnak megfelelő bútorzat, felszerelés
- Iskolaudvarok rendezettsége
- Sport – mozgás - játék feltételeinek biztosítása
- Könnyű megközelíthetőség, biztonságos közlekedés
- Lakáshoz, munkahelyhez való közelség
- Aránytalan teherviselés elkerülése

Iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása

„Az iskola dolga,

hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,

hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,

hogy megtanítson bennünket a jól végzett munka örömére

és az alkotás izgalmára,

hogy megtanítson szeretni, amit csinálunk,

és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."

(Szent-Györgyi Albert)

1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A) Alapelvek, értékek

Az Érdligeti Általános Iskola nevelő-oktató munkáját a demokrácia értékei, a nemzeti értékek, az európai humanista értékrend hatja át. Az iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

1. Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat. Ennek keretében:
   - a tanulók személyiségét tiszteletben tartjuk,
   - a gyermeket bevonjuk saját iskolai életünk megszervezésébe,
   - a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
   - diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
   - minden gyerek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
   - az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
     - tanuló és tanuló
     - tanuló és pedagógus
     - szülő és pedagógus
     - pedagógus és pedagógus között.

2. Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek és képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.
   Ennek érdekében:
   - a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alapműveltséget nyújt,
   - iskolánk olyan - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára, az idegen nyelvre, az informatikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágas környezetükben,
   - az iskola nevelő-oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széles körű fejlesztésében látjuk,
   - fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
   - szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
   - törekszünk a humánumra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre, a másság elfogadására, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására és azok betartására,
   - segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót – megelőzni, felismerni a rosszat,
   - szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

3. Iskolánk – elsősorban a szülőkkel ápolt kapcsolatok révén – folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében.
   Ennek érdekében:
   - rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
   - igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai,
   - ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városunkban található iskolákkal és közművelődési intézményekkel,
   - nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk továbbra is képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett városi szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

4. Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:
   - Humánus.
   - Erkölcsös.
   - Fegyelmezett.
   - Művelt.
   - Kötelességtudó.
   - Érdeklődő, nyitott.
   - Kreatív, alkotó.

- Becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát.
- Képes a problémák érzékelésére és megoldására.
- Gyakorlatias.
- Képes eligazodni szűkebb, tágabb környezetében.
- Jó eredmények elérésére törekszik / játékban, munkában, tanulásban /.
- Van elképzelése a jövőjét illetően.
- Becsüli a tudást.
- Öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban.
- Ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit.
- Képes tudását továbbfejleszteni, és önállóan ismereteket szerezni.
- Tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti.
- Képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban.
- A mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik.
- Felelősségérzettel rendelkezik.
- Szolidáris a hátrányos helyzetűekkel.
- Ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - Nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket.
  - A természet, a környezet értékeit.
  - Más népek értékeit, hagyományait.
  - Az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit.
  - A társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben.
  - Ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat.
  - Ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat.
  - Ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit.
  - Viselkedése udvarias.
  - Beszéde kulturált.
  - Társaival együttműködik.
  - Szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli.
  - Képes szeretetet adni és kapni.
  - Szereti hazáját.
  - Megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket, a másságot.
  - Szellemileg és testileg egészséges, edzett.
  - Egészségesen él.
  - Szeret sportolni, mozogni.
  - Megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolt, gondozott.

5. Iskolánkban szerepet kap az Európai Unió által preferált kulcskompetencia alapú oktatás. Tanulóinkat olyan állampolgárokká kívánjuk nevelni, akik képesek az EU által biztosított lehetőségeikkel, jogaikkal élni.

Fejlesztendő kulcskompetenciák:

- Anyanyelvi kommunikáció fejlesztése
- Idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése
- Matematikai kompetenciák fejlesztése
- Természettudományi és technológiai kompetenciák fejlesztése
- Digitális kompetencia fejlesztése
- Személyközi és állampolgári kompetenciák fejlesztése
- Vállalkozói kompetencia fejlesztése
- Kulturális kompetencia fejlesztése
- A tanulás tanulása kompetencia fejlesztése

B) Célok, feladatok, eszközök, eljárások

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi, nemzeti, európai és egyetemes értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg. Pedagógiai munkánkban gyermekközpontúságra törekszünk, igényeik középpontba helyezésével, érdekeik érvényesítésével.

Célunk olyan gyermekközpontú iskola megteremtése, ahol a gyermek

- kiegyensúlyozott,
- egészségesen fejlődő,
- megalapozott tudású,
- új ismeretek szerzésére képes,
- az általános emberi értékeket elfogadja és gyakorolja.

Feladataink

Pedagógiai munkánk alapvető feladata kiemelni, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjaiból kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselete váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

1. Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
2. Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
3. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
4. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
5. A család tisztelete a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
6. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
7. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.

8. A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
9. A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség – és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
10. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

A nevelés keretében kívánatosnak tartjuk a tanulók személyes szociálisan értékes, tehát közösségfejlesztő, ún. önfejlesztő magatartásának alakítását, és az ennek megfelelő tevékenységi formák gyakoroltatását. Törekszünk a nemkívánatos tanulói megnyilvánulások leépítésére.

Nevelési céljaink és feladataink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, technikák, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók

1. Közvetlen (direkt) módszerek, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói kötődésen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

Közvetlen módszerek		**Közvetett módszerek**
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	- gyakoroltatás - segítségadás - ellenőrzés - ösztönzés - követelés	- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése - közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása - hagyományok kialakítása - követelés - ellenőrzés - ösztönzés
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	- elbeszélés - tények és jelenségek bemutatása - műalkotások bemutatása - a nevelő személyes példamutatása	- a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
3. Tudatosítás, meggyőződés kialakítása	- magyarázat, beszélgetés - a tanulók önálló elemző munkája	- felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - vita

Sikerkritériumok:
Nevelési céljaink és feladataink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat eredményesnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- Minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés – oktatás kerettanterveiben / a helyi tantervben meghatározott továbbhaladás feltételeinek, vagy a tantestület a gyermek tanulásban való akadályoztatása miatt másképp nem határoz.
- Elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége – vagyis több mint ötven százaléka – a továbbhaladási követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.
- Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.
- Ismeri a kulturált viselkedéshez az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés– és magatartásformákat.
- Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

AZ INTÉZMÉNY KIEMELT CÉLKITŰZÉSEI

Az intézmény nevelési területein a Nemzeti alaptanterv alapján kiemelt fejlesztési feladatok jelennek meg. Az iskolai oktatás valamennyi elemét áthatják. Tantárgyközi kapcsolatok elősegítését szolgálják.

Énkép, önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Motiváló tanulási környezet, a tanulók kompetensnek érezzék saját nevelésük, életük alakításában. A tanuló ember szempontjai kerüljenek előtérbe az oktatásszervezés során.
Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Módszerek a cél elérése érdekében:
- *Pozitív jellemvonások erősítése*
- *Negatív vonások felismertetése, tompítása*
- *A gyerek értékrendjének alakítása*
- *A felnőtt példamutatása*
- *Önálló életre való nevelés*

- *Csapat és csoportmunkák*
- *Versenyeken való részvétel*
- *Tisztségek, felelősök választása*
- *Közös játékok, szereplési lehetőségek teremtése*
- *Társak megbecsülése*
- *Helyes viselkedési szabályok*
- *Osztályközösség szorosabbá tétele, baráti kapcsolatok elmélyítése*
- *A saját teljesítmény értékelése szóbeli és írásbeli feladatok után*
- *Személyes kompetencia (motívum és képességrendszerek) életvezetési attitűdök*
- *Kognitív kompetencia (kommunikációs képességek), helyes ejtés, beszédkészség*
- *Szociális kompetencia (együttműködési motívumok), szokások, készségek*
- *Tolerancia fejlettsége, elmélyítése*

Hon-és népismeret, nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Népünk kulturális örökségének megismerése, városunk, Érd természeti értékeinek, múltjának ismerete, történelmi személyiségek (kiemelten: Hunyadi Mátyás, Széchenyi István), tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságának, életpályájának bemutatása. Ugyanakkor a tanulók legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Megismerő tevékenységek gyakorlása, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti és a társadalmi környezettel, nemzeti önismeret, hazaszeretet, más népek értékeinek ismerete, megbecsülése, történelmi, kulturális és vallási emlékek, hagyományok feltárása, ápolása. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatatás egészében evidenciának kell lennie.

Módszerek a cél elérése érdekében:
- *Erdei iskolák, séták, kirándulások*
- *Szűkebb, lakókörnyezet megismerése*
- *Élménybeszámolók*
- *Népszokások gyűjtése, eljátszása*
- *Régmúlt kultúrák felkutatása*
- *Témanapok, projektnapok*
- *Múzeumlátogatások, kiállítások*
- *Néptánc oktatás-tanulás lehetősége*
- *Népdalok, versek, népmesék, balladák tanulása*
- *Országunk jelképeinek megismertetése*
- *Városunk hagyományai, nevezetességei*
- *Nemzeti ünnepeink*

- *Neves történelmi személyekről megemlékezés*
- *Iskolai hagyományápolás és -teremtés (szüreti vígasságok, akadályverseny, Mátyás lovagja tanulmányi verseny, advent, mikulás, karácsonyi koncert szülőknek, farsang, húsvét, Föld napja és egyéb témakörű projektnapok, fáklyás felvonulás, Széchenyi-díj átadása, mi mit tudunk, sportrendezvények, stb.)*
- *Nemzeti, nemzetiségi, kisebbségi szokások*
- *Iskolai jelképek, logó, egyenruha*

Európai azonosságtudat - egyetemes kultúra

Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká, legyenek nyitottak, elfogadók a nem európai kultúrák iránt is, egyetemes emberi civilizáció eredményeinek megismerése, az emberiség globális problémáinak megismerése, nemzetközi kapcsolatok ápolása.

Módszerek a cél elérése érdekében:
- *A kontinens országainak ismertetése*
- *A különböző kultúrák összehasonlítása*
- *Az EU országainak története, kialakulása, lényege*
- *UNIÓS jogok, kötelezettségek ismerete*
- *EU-s iskolákkal kapcsolattartás*
- *EU-s vetélkedők, játékok, szerepjátékok*
- *Diákcsere program,*
- *Nemzetközi kapcsolatok*
- *Megemlékezés a Zene Világnapja és a Magyar Kultúra Napja alkalmából*
- *Különböző korok és művészetek ismerete*
- - *UNIÓ fogalma, eszmerendszere*
- *Különbségek sokszínűsége (kultúra, művészet, szokások)*
- *A „másság" elfogadása*
- *Levelezőtársak keresése*

Környezeti nevelés

Környezettudatos magatartás, a környezet megismerése, érzékenység, felelősségvállalás, jelenlegi problémák megismerése, tevékeny bekapcsolódás környezetünk értékeinek megőrzésébe. A természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése. ÖKO tevékenység, fenntartás, megújítás.

Módszerek a cél elérése érdekében:
- *Veszélyes hulladékok megismertetése, kezelése*
- *Környezetünk megóvása*
- *Újrahasznosítható anyagok szelektív gyűjtése (pet palack, papír, elem, stb.)*
- *Élő környezetünk megismerése, óvása, szépítése*
- *A természetben lévő anyagok felhasználásának módjai (szél, nap, stb.)*
- *Iskola dekorálása, szépítése*
- *Zöldítés - virágosítás közvetlen környezetünkben*
- *Faliújság készítése (környezetbarát és tisztálkodó szerek használata)*
- *Környezetbarát anyagok használata a háztartásban*
- *Kitüntetett napok (Föld napja, Víz világnapja, Madarak és fák napja)*

- *Kutatómunka, plakátok készítése*
- *Udvarrendezés, virágültetés, teremdekoráció*
- *Hasznos anyagok gyűjtési akciói (papír, elem, petpalack, mobiltelefon)*
- *Tisztasági verseny*
- *Tájvédelmi körzetek, védett növényeink, állataink Érd környékén*
- *Játékos természettudományi vetélkedő*
- *Takarékosság az energiával*
- *Nyugodt környezet*

Tanulás, a tanulás tanítása

Érdeklődés felkeltése, önállóság fejlesztése, technikák elsajátítása, gyakorlása, könyvhasználat, informatikai eszközök használata, a gondolkodási képességek fejlesztése, rendszerezés, kombináció, problémamegoldás.
A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Módszerek a cél elérése érdekében:
- *A szöveg, vers tanulásának technikája*
- *Önállóságra nevelés*
- *Könyvtárhasználat*
- *Informatikai eszközök használata*
- *Problémamegoldó technikák*
- *A rendszeres tanulásra szoktatás*
- *A tanulás sorrendje*
- *Csoportos tanulás*
- *Problémamegoldás*
- *Vázlatkészítés*
- *Információ gyűjtése (informatikai eszközök használata)*
- *Az állandó ismeretszerzés fontossága*
- *Módszertani segédletek*
- *Rendszeresség, fokozatosság elve*
- *Akaraterő fokozása*
- *A napközi, tanulószoba hatékonysága*
- *Megfelelő önképzés*
- *Logopédus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus munkája pl. hatékonyság*
- *Megfelelő motiváció*
- *Megfelelő szövegértés, memória, figyelem*
- *Megfelelő háttéranyag biztosítása*

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola mindennapi életében olyan demokratikus elemek beépítése, amely segíti a tanulókat abban, hogy megismerjék az önkormányzatok, és a kormányzat felépítését, feladatukat. Tudatosuljon bennük azok a jogok és kötelezettségek, melyekkel kapcsolódni tudnak, vagy érdekeiket képviselni tudják ebben a rendszerben. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiesség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.
Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése

Módszerek a cél elérése érdekében:
- *Jelképek: címer, zászló, himnusz ismerete*
- *Állampolgári jogok, kötelezettségek ismerete*
- *Egymás iránti tiszteletadás*
- *Kisebbségek elfogadása, segítése*
- *Egymás tulajdonságainak elfogadása, tolerálása*
- *Véleményalkotás gyakorlása (önkritika)*
- *Ön-, és egymás értékelése*
- *Honismeret*
- *Választás (DÖK - tagok, tisztségviselők, érvek – érvelések - kulturált vita)*
- *Igazlátó nap a Diákönkormányzat szervezésében*
- *Beleszólási jog*
- *Példaképek*
- *Feladatvállalás*
- *A demokrácia fogalma, Magyarország államformája*
- *UNIÓS állam előnyei*
- *Közösségi döntés, együttműködés*
- *Iskolák közötti versenyek*
- *Fórumok szervezése*

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

Módszerek a cél elérése érdekében:
- *A tanulás befektetése a jövőben*
- *Az egyes ismeretek gazdasági haszna*
- *Alapvető mezőgazdasági ismeretek tanítása*
- *Anyagtakarékosság*
- *A felszerelések megbecsülése*
- *Erőhöz mért vállalás*
- *Vásárlási szokások kialakítása*
- *Hazai termék népszerűsítése*
- *Magyarország iparának, mezőgazdaságának ismerete*
- *Fogyasztóvédelem*
- *Gazdaságosság (kereset-beosztás)*
- *Szükséges és szükségtelen termékek kiválasztása*
- *Újrafeldolgozás, gazdaságosság fontossága*
- *Zsebpénz beosztása, fizetési mód: pl. bankkártya*
- *Az iskolai zsibvásáron eladó illetve vevő szerep*
- *A pénz értéke*
- *Osztályzatok súlya*
- *Tankönyvválasztás, -használat, -megőrzés*
- *Erdei iskola (önálló gazdálkodás)*
- *Kulturális programokkal való költségek (színház, múzeum, mozi, stb.)*
- *Papírgyűjtés - újrahasznosítás*
- *Egyéb hasznos anyagok gyűjtése (elem, pet palack, stb.)*

Testi és lelki egészségre nevelés

Pozitív beállítódások, magatartások, szokások kialakítása, az egészség értékének tudatosítása, a betegekkel szembeni segítőkész magatartás, a közlekedéssel kapcsolatos alapvető ismeretek. Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket.

A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Módszerek a cél elérése érdekében:

- *Rendszeres sportolás (mozgás, tánc, játék) – tömegsport, sportprogramok, versenyek*
- *Egészséges táplálkozás – projektnap, vetélkedő, kiállítás*
- *Egészségkárosító szerek veszélyeinek megismertetése*
- *Testi –lelki harmónia kialakítása*
- *Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel*
- *Felvilágosítás, megelőzés – dohányzás, alkohol, drog, stb.*
- *Sportversenyek (labdakidobó, zsinórlabda, tollaslabda, foci, játékos sor- és váltóversenyek, labdajátékok, stb.)*
- *Prevenciós programok*
- *Prevenciós előadások, kiállítások látogatása*
- *Hagyományőrzés (Karácsony, ajándékozás, ballagás, Kihívás napja)*
- *Közlekedési ismeretek vetélkedője (gyalogos, kerékpáros vetélkedők)*
- *Iskolai fegyelem erősítése*
- *Betegségek megelőzése, testi higiénia*
- *Szülők, családok vetélkedője*

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire, pályaorientáció

Pályaorientáció, vágyak és realitások összehangolása, önismeret, a rugalmasság az együttműködés, a bizonytalanság kezelésének képessége, szociális és társadalmi kompetenciák tudatos fejlesztése, társadalmi-állampolgári kompetenciák, cselekvési kompetenciák fejlesztése. Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. Kitüntetett feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolában foglalkozni kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

Módszerek a cél elérése érdekében:
- *Diák-csoportok létrehozása az iskolai élet különböző területein (rendezők, tisztségviselők, felelősök, osztálytitkár, ÖKO-felelős)*
- *Felvilágosító órák*
- *Vetélkedők (szerepjátékok)*
- *Döntéshozási képesség erősítése*
- *A megtanult készségek és képességek tudatos használata*
- *Fordított napokon a feladatok komolyságának felvállalása*
- *Testvérosztályok (közös programok, ahol az idősebbek szervezik az adott eseményt)*
- *Osztályprogramok szervezése, lebonyolítása*
- *Pályaorientáció, továbbtanulás, pályaválasztási fórumok, továbbtanulási kiállítások, börzék, középiskolák látogatása*
- *A családban elfoglalt hely*
- *Közösségtudat-felelősségtudat kialakítása*
- *Helyes családmodell*
- *Háztartási ismeretek*
- *Szexuális felvilágosítás*
- *Baráti csoportok értékrendjének helyes választása*

A tanulók erkölcsi nevelése

Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az

önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Módszerek a cél elérése érdekében:
- *Választható Etika / Hit-és erkölcstan tantárgy oktatásának biztosítása*
- *Tanórák, egyéb foglalkozások adta lehetőségek kihasználása*
- *Napközi, tanulószoba, séta, kirándulás, erdei iskola nyújtotta lehetőségek kiaknázása*
- *Közösségi programok, személyiségfejlesztő, jellemformáló klubok szervezése*
- *Szituációs játékok, helyzetgyakorlatok, drámapedagógia eszközeinek kihasználása*
- *Pozitív minta adása, példamutatás*

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulókban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi

kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

Megváltoztak a fejlesztési célként megjelenő tanulói kompetenciák

Új kompetenciák - 2020	Korábbi kompetenciák - 2012
A tanulás kompetenciái	A hatékony önálló tanulás kompetenciája
Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi	Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció
Digitális kompetenciák	Digitális kompetenciák
Matematikai gondolkodási kompetencia	Matematikai kompetenciák
Személyes és társas kapcsolati kompetenciák	Szociális és állampolgári kompetenciák
Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság	Esztétikai, művészeti tudatosság kompet.
Munkavállalói, vállalkozói kompetencia	Kezdeményezőképesség és vállalkozói komp
	Természettudományos és technikai kompetencia

A Nat 2020 által kiemelten kezelt tanulói kompetenciák sorából kimaradt a természettudományos és technikai kompetencia. Az EU által preferált kulcskompetenciák között a természettudományos és technikai kulcskompetencia a „Matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák" között szerepel.

Kulcskompetenciák - 2012

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás

- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége
- empatikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasott szöveg értése és íráskészség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint. A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság

- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis - szintézis
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának.
E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz. Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés területén kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék
- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzolási készség
- tervezés és kivitelezés
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása
- kíváncsiság
- környezettudatosság
- környezet- és természetvédelem
- egészséges életvitel

- nemzeti tudat megalapozása
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönbözetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése

- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása. A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgókép fontosságának elismerése.
A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiesség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

<u>További releváns kompetenciaterületek</u>

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő **<u>nevelési területek fejlesztése</u>** áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is

2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál

3. Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása

4. Tanulásirányítás – önálló tanulásra való nevelés

5. **Digitális technológiával támogatott oktatási módszerek alkalmazása**

6. Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével

7. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás

8. Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája

9. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő - oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskola tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze. A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási – tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra. A tevékenységközpontúság, a tapasztalati úton szerzett ismeretek beépítése az integrált nevelésbe, oktatásba. Ennek érdekében iskolánk pedagógusai a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és differenciálását. Lényegesnek tekintjük azt, hogy közös alapra sokféle tevékenység épüljön. Jelenjen meg gyakorlatban a hagyományos tantárgyak integrációja, vagy interdiszciplináris megjelenése, ne csak a kötelezően érvényes tantárgyi rendszerben.

- A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük a tanulási kedvet és ezt a tanulás végéig fenn is tartsuk. Ösztönözzön az egy életen át tartó tanulásra.
- A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- Korszerű pedagógiai módszereket alkalmazunk: aktív tanulás, tanulói kompetenciafejlesztés, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosítása, együttműködésen alapuló tanulás, valamint differenciált tanulásszervezési eljárások hangsúlyozása.
- Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő - oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:
    - A beiskolázás folyamatában próbáljuk megismerni leendő tanulóinkat. Iskolakóstolgató foglalkozásokat szervezünk a kölcsönös megismerés, ismerkedés érdekében Az első évfolyam megkezdése előtt a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókat megpróbáljuk kiszűrni. Ennek érdekében szoros munkakapcsolatot tartunk fent az óvodákkal, nevelési tanácsadóval, szülőkkel. Igyekszünk a gyermekek számára biztosítani a leghatékonyabb oktatási formákat tanulmányaik megkezdéséhez.
    - A 2012/2013. tanévben bevezetésre került a mindennapos testnevelés az 1. és 5. évfolyamon felmenő rendszerben. A heti öt kötelező testnevelésóra megvalósul a délelőtti - délutáni tanórák, a sportköri és tömegsport foglalkozások keretein belül.

- Néptánc/társastánc oktatása valósul meg heti egy órás keretben a felső tagozaton a 2017/2018. tanévtől. Az alsó tagozaton továbbra is személyi és tantermi feltételek függvénye a táncoktatás bevezetése, melyre törekszünk.
- A 4. és 6. évfolyamon a mindennapos testnevelés keretén belül megvalósítjuk a kötelező úszásoktatást fenntartói finanszírozással.
- Az első évfolyamon az iskola körzetébe tartozó tanköteles korú gyermekek száma alapján négy általános tantervű osztály indítását tervezzük. Lehetőségeink és az igények alapján már az első osztálytól indítjuk az angol, német, más idegen nyelv, informatika, matematika, anyanyelv, kézműves, komplex művészeti, drámajáték-tánc-mozgás-sport oktatását választható, tanórán kívüli egyéb foglalkozások keretében, szakkör formájában. A megvalósítást ingyenes és térítéses formában szervezzük.
- Az első évfolyamon a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulókat tovább szűrjük. Velük kiemelten, speciális módszerekkel, szakemberek segítségével is foglalkozunk.
- A tanítók az egyes tantárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat. Így elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél a tanulók önálló, páros és csoportos munkájára támaszkodnak, valamint alkalmazzák a kooperatív technikákat, tanulásirányítást, a differenciálást.
- A harmadik évfolyamtól bevezetett idegen nyelv, a negyedik évfolyamtól pedig az informatika oktatása felmenőben változik az új Nat alapján. A 2020/2021. tanévben belépő elsősöknek az idegen nyelvet már csak az 4. osztályban kezdjük tanítani, a digitális kultúra tárgyat pedig már a 3. osztályban.
- A 2014/2015. tanévtől a harmadik-negyedik évfolyamon az igények és a lehetőségek függvényében lehetőséget biztosítunk lovaglásra, melyet a szülők választhatnak gyermekeiknek a tanórán kívüli, egyéb délutáni foglalkozások keretén belül. A csoportot évfolyamszinten szervezzük, aminek költsége a szülőket terheli. Az iskola igény esetén kísérő pedagógust biztosít, az utaztatáshoz és a többletköltségekhez a fenntartó támogatása, egyetértése szükséges.
- A nevelő-oktató munkában alkalmazzuk a drámapedagógia módszereit, eszközeit.
- A felső tagozatba lépés előtti emelt szintű / óraszámú oktatás választását felkészítő foglalkozásokkal segítjük.
- Az ötödik évfolyamtól felmenő rendszerben az első idegen nyelv (angol, német) és a matematika emelt szintű, a digitális kultúra / informatika emelt óraszámú oktatását választható tantárgyként biztosítjuk, és városi beiskolázásúvá kívánjuk fejleszteni. Ezzel a város iskolái közötti profilkialakítást szeretnénk megvalósítani.
- Támogatjuk a természettudományos oktatás fejlesztését, az öko tevékenységek megvalósítását elősegítő programokat, foglalkozásokat (természettudományos-hét, kémia-fizika show, kísérletezők klubja, zöldítő szakkör, természetjárók köre, stb.).
- Középiskolai előkészítő foglalkozások (magyar, történelem, idegen nyelv, matematika, természettudományos tárgyak) segítik a középiskolára való felkészülést. Formája ingyenes és önköltséges foglalkozás.
- Tanulóink személyiségének sokoldalú fejlesztéséhez, kibontakoztatásához fontosnak tartjuk a tanórán kívüli egyéb foglalkozások, szakkörök, önképző körök működését.

- Lehetőség szerint angol klubok működése segíti az idegen nyelvi kommunikációs képesség fejlesztését. A klubokat külföldi vendégtanárok, önkéntesek segítik.

- Személyi és tárgyi feltételek függvényében közösségi klubot szervezünk az együttműködés, önismeret, a személyiség sokoldalú fejlesztése érdekében az 5-8. évfolyam tanulóinak, a DÖK, az SZMK és a Családépítő Egyesület támogatásával.

- Tervezzük a multidiszciplináris órák/foglalkozások tanévenkénti megszervezését, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkozhatnak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg.

- Lehetőséget biztosítunk a teamtanítás alkalmazására, amelyen több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítanak meg a pedagógusok.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

2. A tanulók értelmi nevelése.

Feladat: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása.

5. A tanulók akarati nevelése

Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

6. A tanulók nemzeti nevelése

Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelet, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

7. A tanulók állampolgári nevelése

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

8. A tanulók munkára nevelése

Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

9. A tanulók testi nevelése

Feladat: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

A személyiségfejlesztés folyamatában meg kell jelennie az előítélet kezeléseinek, a bűnmegelőzési, áldozattá válási, konfliktuskezelési technikák megtanításának, megerősítésének. Érzékenyítő programokkal járulunk hozzá a másság kezeléséhez.
A pedagógiai feladatok között szerepel a tanulók kreatív jegyeinek erősítése (rugalmasság, ötletgazdagság), valamint az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése, és a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.
A személyiségfejlesztés fontos területe az együttnevelés, annak tudatos megszervezése. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal, valamint a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal a közös nyelv, közös ismeretek kialakítása. A másság elfogadása, tolerancia, türelem, segítőkészség, empátia az integráltan oktatott tanulókkal kapcsolatban.

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

ALAPELVEINK ÉS CÉLJAINK

Az egészségmagatartás kialakítása hosszú, az egész életen át tartó szocializációs folyamat eredménye.
Az iskola, mint ismeret-és értékadó, érték-meghatározó környezet kiemelt szerepet kap az egészségtudatos magatartás kialakításában.
E magatartás kialakítása az iskolai nevelés szinte minden tevékenységén keresztül, széleskörű pedagógiai hatásmechanizmusok együttes eredményeként valósulhat meg.

Iskolánk az egészséges életrenddel, a tanórákon alkalmazott módszerekkel, tudásanyaggal, tanórán kívüli programokkal, az iskolai környezet alakításával, a tanulók egészségügyi alapellátásával, szakemberek bevonásával, lehetőségek szerinti programok indításával, a nevelési lehetőségek tárházának kiaknázásával, szemléletformálással, a sport és mozgás lehetőségeinek fejlesztésével, valamint a balesetvédelemmel kívánja az egészségnevelési célokat elérni.
A káros hatások elkerülésére fontosnak tartjuk a megelőzést, a prevenciót.
Kiemelten fontos az egészségtudatos táplálkozás, a mozgás és sport, a helyes életvitel megerősítése, az egészséges életmód szokásainak kialakítása illetve megerősítése, a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése, a betegségek megelőzése és az egészség megőrzése.
Az egészségvédelmi tevékenységbe beleértjük a nevelőtestület és a dolgozók egészségvédelmét is.
Az iskola felelős a gyermekek, tanulók testi, értelmi, érzelmi fejlődéséért. Ennek érdekében:

- együttműködik a szülővel a gyermekek, tanulók személyiségének fejlesztésében,
- felkészíti a tanulót a családi életre,
- fejleszti a gyermekek személyiségét, ismereteit
- figyelembe veszi a tanárok - szülők - diákok javaslatait,
- a tanulók életkorához, az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátítják az

- egészségfejlesztéssel,
- fogyasztóvédelemmel,
- környezetvédelemmel,
- közlekedésre neveléssel kapcsolatos ismeretek gyakorlati alkalmazását is.

Az egészséget támogató környezet kialakítása az egészséges életmódra nevelés eszköze.

Hosszú távú célok

- A tanulók széleskörű tájékoztatása a testi és lelki életvitellel kapcsolatosan eredményezze, hogy a tudás birtokában, életmódjukban, viselkedésükben **az egészség értékként** tükröződjék.
- A tanulók életmódjának, szokásainak az értékekkel történő azonosulásának fokozatos kialakítása, meggyökereztetése.
- Testileg, lelkileg, szellemileg életmódjukat tekintve egészségesebb ifjak nevelése.
- A tanulók sokoldalúbb, érdeklődőbb kreatívabb, motiváltabb, rugalmasabb személyiséggé fejlesztése.
- Az aktív testmozgás elterjesztése, egészséges életmód igényének kialakítása.
- Az egészséges táplálkozási szokások kialakítása, elterjesztése.
- Minden gyermek azonos feltételek mellett részesüljön azonos színvonalú ellátásban.

Feladatok

A tanulók képesek legyenek tárgyilagosan felmérni saját egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok veszélyeit. El kell érni, hogy az egészségért tegyenek valamit, alkalmazzák a tanultakat. Ezt legjobban akkor tudják elsajátítani, ha:

- a tanórákon alkalmazzuk az alternatív módszereket,
- a szülő, pedagógus példát mutat életvitelével,
- a környezet is egészséget támogató,
- tanórán kívüli programokon is lehetőségeket kínálunk egészsége megőrzésére,
- minden nevelő egészségtudatos magatartásával, nevelői tevékenységével formálja a tanulókat.

AZ ISKOLAI ÉLETREND EGÉSZSÉGVÉDELMI SZEREPE

- Arányos napi terhelést alakítunk ki, amelyre az órarend készítésekor is törekszünk.
- Óraközi szünetben javasoljuk a levegőztetést, a szabadban eltöltött szünetet.
- Törekszünk az iskolai bútorzat ergonómiai megfelelőségére.
- Alsó tagozatban tanórákon a rövid torna alkalmazása.
- A tízórai szünet rendjének betartása.
- Ebédeltetés a meghatározott rendben.
- Ebéd előtt, után a napközisek a szabadban irányított mozgással töltsenek el időt.
- A tanórákon a tanterem világítása feleljen meg az elvárásoknak.
- Váltócipőt használunk a láb higiénia védelme és a porterhelés csökkentése miatt.
- Csökkentjük az erős zajt, károsító hatására hívjuk fel a figyelmet.
- Felhívjuk a figyelmet a kényelmes ruházat hordására.
- Az iskolai büfé és menza választékát és étrendjét folyamatosan közelítjük a ma korszerűnek és egészségesnek tartott követelmények felé a bio ételek, egészségtudatos táplálkozás megismertetésével, az ökoiskola céljainak megvalósításával.

A TANÓRÁK SZEREPE AZ EGÉSZSÉGVÉDELEMBEN ÉS A NEVELÉSBEN

Az egészségvédelem kiemelten fontos feladata a testnevelésnek, a természetismeretnek, biológiának, az egészségtannak, az osztályfőnöki óráknak, de minden tantárgynál kiaknázzuk az adott nevelési lehetőségeket. A legfontosabb egészségvédelmi feladatokat az adott tantárgyak tantervei tartalmazzák. A tanórák legfontosabb feladata, hogy meggyőző ismeretekkel, tudásanyaggal segítse a tanulók személyiségjegyeinek pozitív változását. Nyolcadik évfolyamon életvitel órát tartunk, elsősegélynyújtási ismereteket oktatunk tanulóinknak.

Egészséges táplálkozás

OSZTÁLY	*TANTÁRGY*	*TÉMAKÖR*	*TÉMA*	*ISMERET, TEVÉKENYSÉG*
5. I.fév	természetismeret	Ősz a kertben	Gyümölcsök, zöldségek	A gyümölcsök és a zöldségek fontos szerepe a táplálkozásunkban
5. II.fév	természetismeret	Állatok a házban és a ház körül	Házityúk, házikacsa, szarvasmarha, házisertés	A tej, a tejtermékek és a hús helyes aránya a táplálkozásban
6. I.fév	természetismeret	Hazánk tájai	Az egyes tájak termesztett növényei és állatai	Hazánk éghajlata és talaja kedvez az ízletes zöldségek és gyümölcsök, a jó minőségű gabonafélék termesztésének, az állattenyésztésnek. Az egészséges táplálkozás feltételei adottak
6. II. fév	osztályfőnöki	Testi és lelki egészségünk	Bőrápolás, mozgás, táplálkozás, érzékszervek, szenvedélybetegségek	A táplálkozás életszükséglet. Az egészséges táplálkozás alapkérdései: Mit? Mennyit? Mikor? Hogyan?
7.I-II.fév	biológia	A forró és a mérsékelt éghajlati övezet élővilága	A trópusi ültetvények, a mediterrán tájak, a szántóföldek növényei	Élvezeti cikkek, déli gyümölcsök, gabonafélék és olajos növények szerepe a táplálkozásban
8.I-II.fév	biológia	A szervezet anyagforgalma	Táplálékok tápanyagok, az ésszerű és helyes táplálkozás, táplálkozással összefüggő számítások, az emésztő szervrendszer betegségei, az alkohol, vigyázz a szívedre, nikotin-stop	Az előző években tanultak megerősítése, az elvégzett számításokkal, kísérletekkel az ismeretek tudatosabbá tétele.
8. II.fév	kémia	Szén szerves vegyületei	Szénhidrátok, alkoholok, szerves savak	Az ember számára fontos tápanyagok, jellemzőik, alkohol káros hatásai
8. II fév	kémia	A konyha kémiája	Egészséges táplálkozás	Élet számára fontos elemek, vegyületek. Hatásuk a szervezetre. A konyhában található vegyületek és hatásaik, jellemzők.
8.	életvitel	Elsősegélynyújtás	Allergia, fulladás	Ételekkel kapcsolatos baleseti esetek, prevenció, segítségnyújtás

AZ ISKOLA EGÉSZSÉGÜGYI SZAKEMBEREI: VÉDŐNŐ, GYERMEKORVOS

Az iskolaorvos és a védőnő közösen végez komplex szűrővizsgálatokat a páros évfolyamokon (2, 4, 6, 8. osztályosok).

Korcsoport szűrések:
2, 4, 6, 8. oszt. látásélesség
hallásvizsgálat
mozgásszervek: gerinc, lúdtalp, mellkas
súly- és magasságmérés
vérnyomásmérés
egyéb szűrések: - kardiológia (szívzörej)
csak 6. oszt. színlátás
6, 8. oszt. golyvaszűrés
8. osztály tüdőszűrés

Tisztaságvizsgálat – negyedévente, általában szünetek után (szept., nov., jan., ápr.)

Korcsoport védőoltások:
1. osztály DPT III. oltások számonkérése
6. osztály DI-TE
6. osztály MMR
8. osztály Hepatitis (ÁNTSZ előírás szerint)

Gyógytestnevelési besorolások: 2-8. évf. május hó, 1. osztályosok szeptember
A szakrendelésre küldöttek leleteinek begyűjtése

Előadások:
ÁNTSZ előírás: 5. évf. táplálkozási ismeretek
6. évf. dohányzás káros hatásairól
Kérhető még: alsó tagozaton: tisztálkodás, helyes napirend, fogápolás
felsőben: alkohol, drog, fogamzásgátlás, nemi betegségekről előadás

Tanácsadás: - menstruáció
- életmód
- táplálkozás

Iskolafogászat: 1-8 osztályig évente vizsgálat /prevenciós program/ városi szervezésben

Segítő kapcsolatok

Szervezet neve	**Címe**	**Milyen témában segíthet?**
Gyermekjóléti Központ	2030 Érd, Emma u. 7. 23/366-104	Jelzések, információk oda-vissza áramoltatása

Pedagógiai Szakszolgálat	Érd, Fő utca 42. 23/523-700	T.M.B. vizsgálat, esetmegbeszélések
Családsegítő Szolgálat	Érd, Rómer Flóris tér 1. 23/366-105	Jelzett eseteknél felveszi a kapcsolatot a családdal
Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Járási Gyámhivatal	Érd, Budai u. 10. 23/522-314	Gyermekvédelem, iskoláztatási támogatások
Érd MJV Önkormányzat Képviselőtestület Polgármesteri Hivatal - Gyámügy	Érd, Alsó u. 1-3. 23/365-132	Gyermekvédelem - család és gyermekvédelmi törvény Rendelkezési - jogi segítség, problémás esetek segítése Megoldási kapcsolatok keresése
Érd Városi Rendőrkapitányság	Érd, Felső u. 4. 23/365-721	Baleset megelőzési program, felső tagozaton drogprevenció
Családok Átmeneti Otthona	Érd, Nyírfa u. 11. 23/373-890	Gyermekek elhelyezése, ellátása
Gyermekek Átmeneti Otthona „Lámpás"	Érd, Borszéki u. 20. 23/390-423	Gyermekek elhelyezése, folyamatos kapcsolattartás
Fészek Egyesület	Érd, Karolina u. 3. 23/375-843	Gyermekelhelyezés
Menhely Alapítvány	06-1-338-4186	Az átmeneti, azonnal elhelyezés igénylő esetek
Érdi Lakásotthon (fiú)	Érd, Nyárád u. 30-32. 23/523-450	Gyermekek elhelyezése, kapcsolattartás
Anya-Gyermek szálló Teréz anya nővérei	Érd, Nyírfa u. 10. 23/372-055	Gyermekek elhelyezése
Hajléktalan Szálló	Érd, Fehérvári út 89-91. 23/363-767	Gyermekek elhelyezése, jelzés Információ adása
Dragon Heart Bt.	Érd, Bajcsy Zs. u. 121. 23/379-360	Egészséges életmódra nevelés, minták, előadások, természetgyógyász tanácsadás, prospektusok, ismertetők, személyes konzultáció, gerincszűrés
Civil Szervezetek		Alkalmanként és főleg pályázatokhoz nyújtanak segítséget
Egyházak		Lelki segítség, támasz
Érd MVJ Önkormányzat Humán Iroda	Érd, Budai u. 8. 23/522-345	Gyermekvédelemmel kapcsolatos jogi kérdések

1.3.1 Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Az egészségnevelés iskolai területei

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben realizálódjanak.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- Önmagunk és egészségi állapotunk ismerete.
- Az egészséges testtartás, a mozgás fontossága.
- Az egészségneveléssel kapcsolatos értékek ismerete.
- Az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe.
- A betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat.
- A szenvedélybetegségek ismerete és elkerülése.
- A természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.
- Az idővel való gazdálkodás szerepe.
- A rizikóvállalás és határai.
- A barátság, párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésében.
- Személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete.

1.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Elméleti alapvetés

Az elsősegély-nyújtási ismeretek szerves részét képezik a Nat kompetenciaterületi tudásanyagának, ahogyan ez az eddigiekben oktatott tantárgyi tartalmak közül az osztályfőnöki, egészségtan, biológia tematikához is köthető, így onnan is átemelhetőek a konkrétumok.

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt. Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul. Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmek, és sok nehéz helyzeten átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására. Iskolánkban nyolcadik évfolyamon életvitel tantárgyat oktatunk 0,5 óra/hét óraszámban.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.
Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
   - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
   - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
   - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
   - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
   - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
   - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
   - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
   - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén
   - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
   - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:
   - tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
   - támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
   - a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY–NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	- égési sérülések - forrázás
Testnevelés	- magasból esés
Életvitel és gyakorlat	- elsősegély-nyújtás

- az ötödik – nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
   - szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
   - évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (témanap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára
   - versenyen való részvétel, versenyszervezésbe való bekapcsolódás.

1.3.3 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása** tanírási órákon belül és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.
Az elsősegély-nyújtási kötelezettséget törvény szabályozza, az 1997. évi CLIV törvény az egészségügyről külön rendelkezik az egyén szerepéről és megkülönbözteti a laikus és az egészségügyi szakdolgozót illetve ennek megfelelő döntési helyzetet teremt.
„**Az egyén szerepe** 5.§ (3) e) (...mindenkinek...) **kötelessége** - a tőle elvárható módon - **segítséget nyújtani** és a tudomása szerint arra illetékes egészségügyi szolgáltatót értesíteni, amennyiben sürgős szükség vagy veszélyeztető állapot fennállását észleli, vagy arról tudomást szerez."

- Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül:

Az elsősegély fogalma és tevékenységi körei megjelennek a biológia, fizika, kémia és testnevelés órákon, de a gyakorlati megvalósítás és elmélyítés 8. osztályban a technika és életvitel, gyakorlat órák keretein belül történik egy féléven keresztül. Ennek a tantárgynak a tanulása és a gyakorlatokban, szituációs helyzetekben való alkalmazása elősegíti a tanulók szociális, személyes kompetenciáinak fejlesztését. Nagymértékben fejlődik érvényesülési, kapcsolatteremtési, beleérző, kooperációs és konfliktusmegoldó képességük.

A tanulók szerepjátékokban gyakorolják a személyközi kommunikáció alkalmazását, a nyílt és rejtett viselkedési formákban megnyilvánuló - felnőttes, egyenrangú társadalmi szerepeket.
Különböző problémahelyzetek megoldásával erősítik, énképüket, azonosulási készségüket s ezekkel is érlelik alkalmazkodó képességüket a későbbi életükben előforduló új élethelyzetekhez.
A szabálytudat kialakítása érdekében gyakorolják az életkoruknak megfelelő szerepeket, és elsajátítják az ezzel kapcsolatos szabályokat, fejlesztik az ismereteken alapuló viselkedési készségeket.
Felvázolt szituációk alapján fejlesztik empátiás képességeiket.

- A tanítási órákon kívül, egyéb foglalkozások keretén belül:

Szakköri formában szervezzük az elsősegély-nyújtási ismeretek megtanulásának lehetőségét felső tagozatos tanulók számára, amennyiben a személyi feltétel adott hozzá. A foglalkozások

megtartásában 8. osztályos diákok segítőként vehetnek részt. Így felkészülhetnek a tanulók a témában hirdetett versenyekre is.
Napközis foglalkozás keretén belül lehetőséget biztosítunk az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel való ismerkedésre az alsó tagozaton is.
Mindkét esetben támaszkodunk az iskolai védőnők szakmai segítségére is.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

A tantárgy oktatásának célja, hogy, a tanulók szerepjátékokban gyakorolják a személyközi kommunikáció alkalmazását, a nyílt és rejtett viselkedési formákban megnyilvánuló segítő szerepeket.
Különböző problémahelyzetek megoldásával erősítsék énképüket, azonosulási készségüket s ezekkel is érleljék alkalmazkodó képességüket a későbbi életükben előforduló új élethelyzetekhez.
A szabálytudat kialakítása érdekében gyakorolják az életkoruknak megfelelő szerepeket, és sajátítsák el az ezzel kapcsolatos szabályokat, fejlesszék az ismereteken alapuló viselkedési készségeket.
Felvázolt szituációk alapján fejlesszék empátiás képességeiket.
Megfelelő elméleti és gyakorlati tudás birtokában legyenek képesek baleseti helyzetekben beavatkozni, eredményesen mentőt hívni.
A legtöbb baleseti sérülés enyhe és könnyen kezelhető. Mindenkinek fel kell készülnie azonban súlyosabb balesetek lehetőségére is, amikor esetleg életmentő beavatkozásokat kell végeznie, vagy éppen a klinikai halál állapotába került embert kell újraélesztenie. A józan észre támaszkodó pontos és gyors helyzetfelismerés ilyenkor alapvető fontosságú.
Minél több elsősegély-nyújtási ismeretnek vagyunk birtokában, annál hatékonyabban működhetünk közre sürgős szükség esetén. Az elsősegélynyújtás alapmozzanatainak megtanítása már nem csak a szakemberek számára fontos, hanem a laikus emberek képzésében is jelentős szerepet kap, és már kisgyermekkortól együtt jár a segítségnyújtó attitűd kialakításával. Ennek azért van különös jelentősége, mert azok, akik a balesetek vagy a hirtelen egészségkárosodások első szemtanúi, családtagok, barátok, ismerősök, kollégák, rájuk nehezedik az a felelősség, hogy tudásukhoz mérten próbáljanak segíteni a bajbajutotton.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

A környezetünkhöz való rugalmas alkalmazkodás feltétele a tanulás. A tanulás során sajátítjuk el azokat az ismereteket és teszünk szert olyan tapasztalatokra, melyek viselkedésünkben viszonylag állandó változást idéz elő.
Nevelésünkben különös hangsúlyt kap, hogy az iskola alakítsa ki az igényt az elsősegélynyújtás megtanulására.
Tudatosítanunk kell tanulóinkban, hogy az egészség érték, annak megóvása minden ember elemi érdeke és legfőbb feladata. A kulturált ember ismeri a veszélyeket, felkészül azok elhárítására.
A nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

Munkánk során alkalmazott módszercsoportok:
- frontális;
- interaktív módszerek;

- kooperatív (együttműködő) tanulási technikák;
- szituációs játékok;
- modellezés;
- riportmódszer;
- projektmódszer;
- terepgyakorlati módszerek;
- kreatív tevékenység;
- közösségépítés.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékébe beépüljön az elsősegélynyújtás speciális eszközigénye is.

1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tanulóink közösségben illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása a diákönkormányzattal együttműködve nevelő - oktató munkánk alapvető feladata.

1.4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében

Feladat:
- Nevelőmunkánk során alkalmazkodnunk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz, azaz a kisgyermek heteronóm (a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró) személyiségének átalakulásától az autonóm személyiséggé válásig.
- Az előbbi feladatokból eredően ösztönzést, útmutatást adni az egyéni érdeklődés, képesség, tehetség kibontakozására, az önfejlesztés belső erőforrásainak (pl. akaraterő, ambíció, igényesség) kiépítése.
- Megértetni, elfogadtatni az egyes háttérbe szoruló, de nélkülözhetetlen humán értéket, mint: egymás megbecsülése, tisztelete, az empátia és tolerancia érzése egymás iránt, illetve a konfliktusok vállalása, ezek feldolgozása.
- A devianciához vezető szocializációs problémák észrevetetése, potenciális veszélyeinek tudatosítása, az ezekkel kapcsolatos felelősség felébresztése önmagunk és társaink iránt.

A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelési irányítása

Feladat:
Az iskolai élet egyes területeihez: tanórákhoz - az osztály és csoport közösségek, illetve tanórán kívüli egyéb tevékenységekhez: (napközi, tanulószoba, szakkör, sportkör és érdeklődési körök, stb.) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

Feladat:

- Az irányító pedagógus legfontosabb feladata a közösség tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése. Ehhez egyik alapvető színtér az osztályfőnöki munka, illetve osztályfőnöki órák, mintegy szocializáló műhelyének tekinthető.
- Ennek érdekében irányítani kell az egyéni közösségi érdek lehetőségekhez képest történő összehangolását.
- Fejlesztési feladat ez együttműködési képesség (párban, csoportban), illetve a másik személlyel /társakkal /csoporttal való együvé tartozás érzésének fejlesztése
- Integráció - másság elfogadásának képességfejlesztése
- Egyenlő hangsúlyt kell helyeznünk a gyermekek társas lénnyé fejlesztésére, illetve az egyén belső stabilitását segítő, személyiségét kibontakoztató nevelői munkára.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítására

Feladat:

- A tanulói közösségekre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendezetté válásának kialakítása, ápolása.
- Hangsúlyt kell helyezni az iskolai - iskolán kívüli feszültségek, konfliktusok elemzésére, tapasztalatainak általánosítására.
- Cáfolni és elutasítani (elutasíttatni) a gyakran előtérbe kerülő, negatív tartalmú egyéni ambíciókat, mint pl.: a gátlástalanság, önzés, önközpontúság, visszaélés a közösség bizalmával.

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép, stb.) a tanulók tanári felügyelet mellett - egyénileg vagy csoportosan használják. Felelősségvállalás a tárgyakért, eszközökért, a terem rendjéért, a létesítményért.

A tanórai foglalkozások: projektoktatás, erdei iskola, múzeumi foglalkozás, könyvtári foglalkozás, művészeti előadásokhoz, kiállításokhoz kapcsolódó foglalkozás-ingyenessége a szülőkkel való, tanév eleji megállapodás függvénye.

1.4.2 Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli egyéb tevékenységek segítik:

Hagyományőrző tevékenységek

- Tanévnyitó ünnepély, első osztályosok köszöntése
- Zenei világnap – megemlékezés tagozatonként
- Október 6. Aradi vértanúkra emlékezés
- Október 23-a megünneplése
- Iskolakóstolgató és előkészítő programsorozat a leendő elsősök részére
- Mikulás az alsó tagozatos gyerekeknél a felsősök közreműködésével
- Luca napi zsibvásár
- Karácsonyváró osztályprogramok, műsorok szülőknek
- Iskolai karácsony megrendezése, közös adventi készülődés és ajándékozás az ünnepre
- Magyar kultúra napja – megemlékezés tagozatonként
- Farsang, jelmezes felvonulás, szülők-nevelők bálja

- Mátyás király lovagja tanulmányi verseny alsó tagozatosoknak
- Március 15. iskolai ünnepség és koszorúzás az 1848-as emlékműnél
- Széchenyi-díj, plakett, díszoklevél kiosztása
- Fáklyás felvonulás a városi 48-as emlékműhöz
- Mi Mit Tudunk! Ligeti-napok gálaműsora
- Igazlátó nap, diákközgyűlés
- Víz világnapja – fenntarthatóság, környezettudatosság fejlesztése
- Föld napja – hasznos anyagok gyűjtése
- Tanulmányi kirándulások, erdei iskola szervezése
- Gyermeknap programjainak megszervezése
- Akadályverseny
- Nemzeti Összetartozás napja - megemlékezés
- Nyolcadik osztályosok ballagása, búcsúzás a végzős diákoktól
- Tanulmányi, kulturális és sportversenyek szervezése iskolai, városi, tankerületi szinten
- Tanévzáró ünnepség
- A Széchenyi és Hunyadi iskola kiemelt programjainak, jeles napjainak továbbvitele (Széchenyi István születésnapi megemlékezés 09.21., Mátyás napja 02.24.)

Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 3-4. és 5-8. évfolyam osztályaiban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzat vezetősége irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az intézményvezető által megbízott pedagógus segíti a felső és külön az alsó tagozaton.

Napközi, tanulószoba

Az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-6. évfolyamon napközi, a 7-8. évfolyamon tanulószoba működik. Lehetőség szerint szakkorrepetálással foglalkozunk a tanulókkal. A „Tanulás tanítása" módszer lehetőségeivel tanulóink tanulási kultúráját segítve tartjuk a foglalkozásokat. A tanítási szünetekben, a munkanapokon összevont napközis csoport üzemel, ha ezt a szülők legalább 10 tanuló számára igénylik.

Diákétkeztetés

Az egész napos iskola, a tanórán kívüli egyéb (pl. napközi, tanulószoba) foglalkozásait igénybe vevő tanulók napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülhetnek. Ebéd (menza) is biztosított az intézményben. Az önkormányzat által megállapított étkezési térítési díjakat csekken vagy átutalással fizethetik be a szülők.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengébb tanulók felzárkóztatását, korrepetálását, fejlesztését az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik a kiemelt figyelmet igénylő tanulók részére.

- A 7-8. évfolyamon a pályaorientáció, továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére képességfejlesztő foglalkozásokat, előkészítőt szervezünk magyar, történelem, matematika, idegen nyelv és a természettudományos tantárgyakból.
- További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével - minden tanév előkészítésekor az iskola nevelőtestülete dönt.

- Az 5-6. évfolyamon korrepetálás, felzárkóztatás szükséges évfolyamszintű szervezésben magyar és matematika, természetismeret, idegen nyelv tantárgyakból.
- A 4. évfolyamon a tanév második félévében felkészítő foglalkozást biztosítunk a választható emelt szintű / óraszámú oktatásra való felkészüléshez.
- Az 1-4. és 5-8. évfolyamon differenciált képességfejlesztés - korrepetálás, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások segítik a tanulókat.
- Sajátos nevelési igényű és tanulási nehézséggel küzdő tanulókkal való foglalkozás. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv tartalmazza a fogyatékosság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot.

Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, sport-mozgás, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével minden tanév előkészítésekor az iskola nevelőtestülete dönt. Az iskola helyet biztosíthat bérleti díj fejében olyan szakköri és sporttevékenységek számára, amelyek a tanulók fejlődését elősegítik és vezetője nem az intézmény dolgozója. A szakkörök ingyenes és térítéses formában kerülnek meghirdetésre.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei és/vagy a szaktanárok, tanítók végzik. A nevezési díjakat a szülők és/vagy a fenntartó / alapítvány fizeti megállapodás alapján.

Tanulmányi kirándulások

Az iskola pedagógusai az oktató - nevelő munka hatékonyságának növelése, elősegítése érdekében az osztályok számára félévente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szervezhetnek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel a tantervi követelmények teljesítésének nem feltétele. A részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Pályázati lehetőségeink kimerítésével határozott törekvésünk – a nemzeti összetartozás érzésének erősítését szolgálva – annak elérése, hogy felső tagozatos diákjaink legalább egy alkalommal az iskola által szervezett kirándulás keretében eljussanak olyan Kárpát-medencei területekre, amelyeken jelentős számú magyar nemzetiség él. A Határtalanul! pályázat a 7. évfolyam tanulóinak nyújt erre lehetőséget.

Erdei iskola

Az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai programok, foglalkozások az ismeretek bővítését, tapasztalatszerzést, az oktató és nevelő munka hatékonyságának növelését segítik. Az erdei iskolában való részvétel a tantervi követelmények teljesítésének nem feltétele. Az erdei iskolai foglalkozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük a pályázati lehetőségek kihasználása mellett. Erdei iskola akkor szervezhető, ha az osztály legalább 90%-a részt vesz benne. Nevelőtestületi megállapodás: tagozatonként legalább egyszer szervezünk az osztályoknak erdei iskolát, ha a szülők támogatják és fizetik a költségeit.

Múzeum, kiállítás, könyvtári és művészeti előadás

A különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások lehetőséget biztosítanak a megszerzett ismeretek, tudás rendszerezésére, koncentrációjára, valamint támogatják a különböző nevelési területeken kitűzött célok megvalósítását. A részvétel a tantervi követelmények teljesítésének nem feltétele. A költségekkel járó látogatásokon, foglalkozásokon való részvétel önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, kiállítás, múzeum, mozi- és színházlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények, stb.). A részvétel a tantervi követelmények teljesítésének nem feltétele. A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti mindkét épületben. A könyvtárbarát és olvasó iskola címnek való megfelelés a könyvtári órák és a látogatások növelését, az olvasás megszerettetését tűzte ki célul. Az önművelés, sokoldalú ismeretszerzés, a könyv szeretete, a műveltség megalapozása kiemelt feladatainak egyike. A foglalkozások, látogatások, programok könyvtári szervezése az együttműködést, kommunikációt, a személyiség sokoldalú fejlesztését szolgálja.

A pedagógusok és a pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársak részére az egyéb foglalkozásokon felmerülő többletköltséget (pl. utaztatás, felügyelet, kíséret, erdei iskola, tanulmányi kirándulás) a fenntartó Érdi Tankerületi Központ igazgatója hozzájárulása, jóváhagyása esetén a jogszabályok által előírt módon és mértékben finanszírozza.

1.4.3 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

Az önkormányzási képességek kialakítása

A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy a nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni és ennek elérése érdekében összehangoltan tevékenykedjenek, az elvégzett munkát értékelni tudják.
A fentiek érdekében fejlesztenünk szükséges:

- diákjaink vitakészségének, kapcsolt és kommunikációs képességeinek kibontakozását,
- bátorítani a kezdeményezési szándékot és képességeket,
- az iskolai programok színterein kínálkozó kreativitás képességét és önállóságot, a döntési tudás, illetve bonyolult helyzetekben a döntés felelősségének felvállalását.

Demokráciára, közéleti felelősségre nevelés

- A véleménynyilvánítás, kommunikáció fejlesztése,
- felelősségvállalás kialakítása mondandónkért, tetteinkért,
- együttműködés, aktivitás fejlesztése,
- tolerancia, elfogadás, mások emberi méltóságának tiszteletben tartása.

1.4.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

Szabadidős foglalkozások

A tanórán kívüli egyéb foglalkozások, szabadidős tevékenységek a társak, a személyiség sokoldalú megismerését, az emberi jellemvonások formálását segítik elő.
Az osztályfőnökök havonta szabadidős foglalkozásokat szerveznek osztálykeretben, melynek célja a gyermekek közös élményhez juttatása, illetve a szabadidő hasznos eltöltése.

A lehetőségek függvényében közösségi klub „Biztos Szikla Klub" működik az 5-8. évfolyam tanulóinak, amely jellem-, közösség- és kapcsolatépítő hangsúlyú találkozásokat jelent középiskolások és egyetemisták részvételével, a DÖK, az SZMK és a Családépítő Egyesület támogatásával.

Nyári tábor: egy-két hét sport- és kézműves foglalkozásokkal, közösségépítő játékokkal, angol nyelvű kommunikáció lehetőségével, melyek értéket közvetítenek, nemzetközi önkéntesek, egyetemisták, középiskolások, szülők és az iskola pedagógusai közreműködésével, a Családépítő Egyesülettel való együttműködés alapján. A részvétel önkéntes és önköltséges.

Feladat: közösségfejlesztés által egymás jobb megismerése, személyiség sokoldalú kibontakoztatása által az együvé tartozás, együttműködés, mások segítése, nyitottság, empátia, integráció kialakítása, fejlesztése.

1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- osztályozó, javító, különbözeti vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óraközi szünetekben és ebédeléskor,

- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az intézményvezető bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Elősegíti a tanulóközösség kialakulását, fejlődését.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Szülői értekezletet, fogadóórát tart.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: alkalmazása esetén digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermekvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola gyermekvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében, lebonyolításában.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályában.

A pedagógusok, osztályfőnökök feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

„Isten minden kis tücskének akad hely a kórusban,
Némelyik hangja mély, a másiké magas,
Megint másik hangosan ciripel a dróton.
És aki csak tapsolni tud, olyan is akad."

(Margaret Martle)

A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ISKOLAI INTEGRÁLT FEJLESZTÉSÉNEK TERVE

A sajátos nevelési igény megállapítása

A sajátos nevelési igény megállapítása a szakértői és rehabilitációs bizottság feladata. Ők tesznek javaslatot a tanuló különleges gondozás keretében történő ellátására, annak módjára, formájára és helyére, az ellátással kapcsolódó pedagógiai szakszolgálatra. Az iskola javasolja a szülőnek, hogy gyermeke vegyen részt a szakértői vizsgálaton.

A sajátos nevelési igényű tanuló nevelésének, oktatásának, együttnevelésének általános alapelvei, feladatai iskolánkban

Az SNI kategóriába tartozó gyerekek fejlesztését, rehabilitációját a Pedagógiai Szakszolgálat javaslatára végezzük. Az együttnevelést pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, állatterápiás fejlesztő szakember, tanító szakirányú végzettséggel, gyógypedagógiai asszisztens és a hozzá kapcsolódó, a továbbképzési rendszerben elvégzett speciális ismeretek birtokában végezzük.
Pedagógiai szempontból a sajátos nevelési igényének kielégítéséhez, sikeres tanulásához az intézménynek pedagógiai többletszolgáltatásokat kell nyújtania. Az iskolánkban integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulókat a NAT illetve helyi tanterv szerint fejlesztjük, de figyelembe vesszük a speciális kerettantervet. A tanítás integráltan, a helyi tanterv minimum követelményeinek figyelembe vételével, egyéni elbírálás alapján történik.

Alkalmazzuk a differenciált oktatásszervezést az alsó tagozaton az egyéni haladási ütem biztosítására, az olvasás, írás, számolás megsegítésére.
Az egyéni fejlesztési tervek alapja a bizottsági szakvélemény.
Célszerű minden iskolát kezdő gyermeket, akinél probléma merül fel, minél hamarabb vizsgálatra küldeni, hogy szükséges fejlesztést megkezdhessük. (A tapasztalat alapján azok a tanulók, akik lassabban haladnak, vagy nem a helyes tanulási technikát alkalmazzák.)
Alkalmazzuk szükség esetén, alapos pedagógiai megfontolások után a következő, törvény adta lehetőségeket a tanulók egyéni fejlődéséhez:

- A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható tantestületi határozat alapján.
- Az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet a helyi tanterv.
- Az intézmény vezetője a sajátos nevelési igényű tanulót eredményes oktatása érdekében egyes tantárgyakból vagy tantárgyrészekből mentesítheti az értékelés és a minősítés alól a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján.

- A törvény lehetőséget ad az intézményvezetőnek arra, hogy részletezett feltételek mellett, szakértői bizottsági szakvélemény alapján egy vagy több tantárgyból egyéni továbbhaladást engedélyezzen a sajátos nevelési igényű tanulónak legfeljebb a negyedik tanév végéig.
- A különféle (pl. osztályozó, javító, pótló, különbözeti) vizsgákon alkalmazkodni kell a sajátos nevelési igényű tanuló speciális szükségleteihez, így a tanuló számára biztosítani kell bizonyos – az oktatás során is biztosított kedvezményeket (hosszabb felkészülési idő, írásbeli beszámoló helyett szóbeli, és fordítva, más tantárgy választása, a szokásos segédeszköz-használat biztosítása, méltányosság).

Az SNI kategóriába tartozó gyerekek fejlesztését, rehabilitációját a Pedagógiai Szakszolgálattal együttműködve végezzük, amelynek alapja az együttműködési megállapodás.
Az együttnevelést logopédus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, tanító felsőfokú végzettséggel és a hozzá kapcsolódó, a továbbképzési rendszerben elvégzett speciális ismeretek birtokában végezzük.
Pedagógiai szempontból a nehezen tanuló gyerekek sajátos nevelési igényének kielégítéséhez, sikeres tanulásához az intézménynek pedagógiai többletszolgáltatásokat kell nyújtania. Az iskolánkban integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulókat a NAT illetve helyi tanterv szerint fejlesztjük, de figyelembe vesszük „A fogyatékos tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelvei" című programot, valamint speciális kerettantervet. A tanulás integráltan, a helyi tanterv minimum követelményeinek figyelembe vételével, egyéni elbírálás alapján történik.

Alkalmazzuk a differenciált oktatásszervezést az alsó tagozaton az egyéni haladási ütem biztosítására, az olvasás, írás, számolás megsegítésére.
Az egyéni fejlesztési tervek alapja a bizottsági szakvélemény.
Célszerű minden iskolát kezdő gyermeket megvizsgálni, hogy ha tanulási nehézséggel van dolgunk, a szükséges fejlesztést minél előbb megkezdhessük. (A tapasztalat alapján azok a tanulók, akik lassabban haladnak, vagy nem a helyes tanulási technikát alkalmazzák.)
Alkalmazzuk szükség esetén, alapos pedagógiai megfontolások után a következő, törvény adta lehetőségeket a tanulók egyéni fejlődéséhez:

- A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható
- Az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet a helyi tanterv.
- Az oktatási intézmény igazgatója a sajátos nevelési igényű tanulót eredményes oktatása érdekében egyes tantárgyakból vagy tantárgyrészekből mentesítheti az értékelés és a minősítés alól a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján.
- A törvény lehetőséget ad az igazgatónak arra, hogy részletezett feltételek mellett, szakértői bizottsági szakvélemény alapján egy vagy több tantárgyból egyéni továbbhaladást engedélyezzen a sajátos nevelési igényű tanulónak legfeljebb a negyedik tanév végéig.
- A különféle (pl. osztályozó, javító, pótló, különbözeti) vizsgákon alkalmazkodni kell a sajátos nevelési igényű tanuló speciális szükségleteihez, így a tanuló számára biztosítani kell bizonyos – az oktatás során is biztosított kedvezményeket (hosszabb felkészülési idő, írásbeli beszámoló helyett szóbeli, és fordítva, más tantárgy választása, a szokásos segédeszköz-használat biztosítása, méltányosság).

Intézményünk a következő oktatásszervezési formákat alkalmazza:

- Rendszeres tanórai differenciálás, törekszünk az egyéni haladási ütem és szintek figyelembevételére

- Emelt óraszámú csoportos oktatási formák megvalósítása a szükségletek és feltételek függvényében
- Differenciált Meixner-csoport működtetése 1-2. évfolyamon anyanyelvből
- Felzárkóztató foglalkozások rendszere 1-8. évfolyamig
- A tanulási nehézséggel küzdőknek és SNI-s tanulóknak logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, állatterápiás fejlesztő szakember, tanító szakirányú végzettséggel és gyógypedagógiai asszisztens segíthet
- Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások szervezése
- Orientálás a tanácsadó szervek felé a diagnosztizálás és az esetleges áthelyezés miatt, azzal a céllal, hogy minden tanuló a neki megfelelő képzést kapja
- Együttműködés az ezzel a területtel foglalkozó szervekkel

A fejlesztés színterei és lehetséges megvalósulási formái

Az osztályfőnöki óra:
Az osztályközösség; az osztályfőnöki óra, melynek témái következő fogalmakat ölelik fel:

- A másság: a másik ember, másik faj, kisebbségi kultúra elfogadása
- Az értékek: értékegyezések és értékellentétek a család, az iskola a gyermekközösség, a tömegkultúra által kínált értékek és az emberi értékek, mint ideál között
- Szükségletek, vágyak: reális és irreális vágyak
- A lehetőségek és korlátok: életmódbeli helyzet különbözőségei

A napközis csoport:
A közös játék, mint a beilleszkedés, a szabálytartás folytonos fejlesztési lehetősége és színtere
Az önismereti csoport, melynek tartalma a következőket kell, hogy elősegítse: önismeretet segítő játékok; önelfogadást segítő játékok; a másik elfogadását segítő játékok, az együttműködést fejlesztő játékok, kommunikációs és konfliktusmegoldó játékok.
Feltételei még nem teljesen adottak, csak szükség esetén tudjuk biztosítani a feltételeket. Esetmegbeszélést havi egy alkalommal célszerű tartani.

Célja:
Segítségadás és közös gondolkodás a problémás gyerekekről és nevelési helyzetekről. A program szoros együttműködést feltételez az osztályfőnökök, a tanítók és szaktanárok, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, a fejlesztő pedagógus és a gyermekcsoportok között, akiket érdekeltté kell tennünk a saját fejlődésükben, fejlesztésükben.
Állandó és bizalmasan kezelt információcserét igényel a problematikus helyzetekről, nehezen kezelhető gyermekekről, és a folytonos segítségkérésre és segítségnyújtásra meg kell teremtenünk az emberi és szervezeti kereteket.
Eredményeként feltételezzük, hogy részletes információkat nyerünk a gyerekek szociális, mentális zavarairól. Biztosítva minden tanuló számára az esélyegyenlőséget kijelöljük felzárkóztatásuk, fejlesztésük irányát.

Feladatok tanórán és a tanórán kívül:

- Szocializációs feladatok.
- Szociális ellátások javítása (étkezés, ingyenes tankönyvtámogatás).
- Szociokulturális hátrányok csökkentése.
- A tanulók szabadidejének orientálása.

- Környezettanulmány.
- Személyes kapcsolattartás (osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős, családlátogatások).

A beszédfogyatékos, nyelvi zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A beszédfogyatékos tanuló

Beszédfogyatékos az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és a környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság. Ennek következtében átmeneti, illetve tartós zavarok léphetnek fel a nyelvi, kommunikációs és tanulási képességekben, a szociális kapcsolatok kialakításában. Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének, a beszédészlelés és -megértés zavaraiban, a beszédritmus sérülésében, a grafomotoros és a vizuomotoros koordináció éretlenségében, valamint az általános beszédgyengeséggel együttjáró részképesség-kiesésben. A különböző jellegű diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai szintén a beszédfogyatékosság körébe sorolhatók.

A beszédfogyatékos tanulónál a fentiek - az egészen enyhe eltérésektől az érthetetlen beszédig - minden változatban előfordulhatnak. A súlyos beszédfogyatékos tanulónál a kommunikációs nehézségek miatt különböző másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki. A fenti tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak.

Amennyiben a beszédfogyatékosság a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai ellátásra szorul. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszédbeli akadályok jellegétől függ.

Ezek az iskoláskorú tanulóknál az alábbiak szerint csoportosíthatók:

1. Beszédzavarok
   - Hangképzési zavarok
   - Rezonanciazavarok
   - Beszédfolyamatossági zavarok
   - Artikulációs zavarok
   - Beszédmozgás zavarok (verbális diszpraxia)
2. Auditív feldolgozási zavarok
3. Beszélt nyelvi zavarok
   - Expresszív nyelvi zavarok
     (fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai zavar)
   - Receptív nyelvi zavarok
     (fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai zavar)
4. 1. Írott nyelvi zavarok
4. 2. Specifikus írott nyelvi zavarok

A beszédfogyatékos, nyelvi zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A beszédfogyatékos tanuló iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeinek kielégítésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan történő oktatásnak a különleges gondozási igény feltételeivel is rendelkező többségi általános

iskolában. Ez biztosíthatja a tanulók számára a felfelé nivellálást segítő pedagógiai környezetet.
Nagyon súlyos esetekben - főként az intenzív rehabilitáció érdekében - szükség lehet a beszédfogyatékos tanuló elkülönített - az e célra létesített gyógypedagógiai intézményben, osztályban történő - iskolai nevelésére, oktatására.
Ennek időtartama azonban ésszerű időhatárok között átmeneti, a terápia eredményességétől függő, a család helyzetétől, terápiás együttműködésétől befolyásolt gyakorlat. A külön iskolákban törekedni kell arra, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön a többségi oktatásba, és különleges gondozása az intenzív rehabilitáció után, integrált oktatása mellett legyen biztosítva.

a) A beszédfogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszédműködés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.

b) A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől a terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.

c) A módszerek megválasztásakor az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, és a korrekció adott szakaszának figyelembevétele szükséges.

d) A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú percepciós fejlesztés, melynek során a kinesztéziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek.

e) Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a különböző beszédműveletek számos azonos, illetve közös elemből tevődnek össze, a fejlesztés a különböző átviteli megoldásokkal eredményesebbé tehető.

f) A beszédfogyatékos tanulók nevelése, oktatása megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.

g) A súlyos beszédfogyatékos tanulók fejlesztése intenzív és folyamatos.

h) A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti. A terápiában - a minél gyorsabban automatizált jó beszédszint elérése érdekében - a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt legyen partner.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a NAT-ban alkalmazott szakaszolással. A helyi tantervben a bevezető szakasz időtartamának megnövelése - általában az első évfolyam tananyagának két tanévre történő elosztásával - indokolt lehet.

A NAT alkalmazása

A beszédfogyatékos tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A beszédfogyatékos tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek az irányadóak, de azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama módosulhat.

Énkép, önismeret

A személyiség fejlesztésében hangsúlyozott szerepet kap a szociális kapcsolatrendszer kommunikációs bázisa, a kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.

Információs és kommunikációs kultúra

Az információszerzésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.

Tanulás

Az informatikai eszközök tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának különösen az írás- és olvasási nehézséggel küzdő tanulók esetében van kiemelt szerepe.

Testi és lelki egészség

A nevelésnek, oktatásnak átfogó képet kell nyújtania arról, hogy a tanuló miként viszonyuljon beszédfogyatékosságához. Kiemelt feladat a tanuló motiválása a beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére, valamint arra, hogy a maradandó tünetekkel később is együtt tudjon élni.

A NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban foglaltak az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők. Ha a tanulót állapota akadályozza, akkor az Irányelvben megadott módosítások figyelembevételével javasolt a helyi tanterv elkészítése.

Az egyes műveltségi területekre vonatkozó ajánlások:

Magyar nyelv és irodalom

A műveltségi területhez kapcsolódó tananyagtartalmat, a fejlesztésre fordított időt a sérülés jellege, mélysége, prognózisa befolyásolhatja. A Magyar nyelv és irodalom, a Művészetek, a Testnevelés és sport, valamint az Élő idegen nyelv fejlesztési feladatainak megvalósítása kíván nagyobb figyelmet, a beszédfogyatékosság típusától függően az egyes témakörök között hangsúlyeltolódások válhatnak szükségessé.

Néhány szempont azonban általánosítható:

- olvasás-, írástanítási módszerként beszédfogyatékos tanulók esetében a hangoztató-elemző, illetve a diszlexia-prevenciós olvasástanítási módszer ajánlott;
- az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében, az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik.

Művészetek. Testnevelés és sport

Mindkét műveltségi terület jól szolgálja a fejlesztés másik nagy területének, a téri orientáció, mozgás-, ritmus-, beszédkoordináció követelményeinek megvalósítását. A dráma és a tánc kiemelt szerepet kap a rehabilitációs célú feladatok megvalósításában is.

Élő idegen nyelv

A beszédfogyatékosság típusához igazodó módszerek - pl. dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál pedig az auditív módszerek - elsőbbségét szükséges biztosítani.

Pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció

A pedagógiai rehabilitáció ajánlott tevékenységformái:

- Logopédiai egyéni és kiscsoportos terápia
- Szenzomotos szemléletű mozgásfejlesztés
- Bábozás és drámajáték foglalkozások

Az egészségügyi rehabilitáció formái:

- Pszichológiai vizsgálat, iskolapszichológiai foglalkozás
- Gyógytorna

Logopédiai egyéni és csoportos terápia

A beszédfogyatékos tanuló az iskolai oktatás keretében, annak részeként vesz részt a beszélt és írott nyelv fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. A beszédfogyatékosság súlyossága, az érintett nyelvi területek szerint a rehabilitációs feladatok is eltérőek.

A beszédészlelés és beszédmegértés zavara

A beszédfeldolgozási folyamat zavaráról akkor beszélünk, ha az elhangzott közlések azonosítása korlátozott, nem pontos, megértésük bizonytalan, akadályozott, az értelmezés kérdéses, gátolt. Nagyon súlyos a zavar, ha a beszédfeldolgozás elmaradása a gyermek, tanuló biológiai életkorához képest több mint 3 év, és a beszédfeldolgozás több részfolyamatát érinti.

A terápia célja:
Az elmaradott, illetőleg zavart beszédmegértés korrekciója, azaz az életkornak megfelelő folyamatműködés kialakítása, a következményes problémák csökkentése, megszüntetése.
A fejlesztés menetét meghatározó tényezők: az életkor, a beszédprodukció, a beszédészlelési és beszédmegértési zavar mértéke, a következményes problémák jelenléte és mértéke (olvasási, helyesírási nehézségek).
A rehabilitációs tevékenység GMP-diagnosztikára épül.

Nyelvi zavar

Az expresszív, receptív, integratív nyelv/beszéd időbeli és strukturális zavara, annak minden szintjét különböző kombinációban és súlyosságban érintheti (a fonetikaitól a pragmatikai szintig). A tünetek a nyelv különböző használati formáiban figyelhetőek meg (beszélt nyelv, írott nyelv). Kombinálódhat az eltérő pszichikus funkciók talaján létrejövő kognitív zavarral.

A terápia célja:
A nyelvi közlés többszintű összetevőjének (szókincs, helyes artikuláció, nyelvtani rendszer, szóbeli és írásbeli szövegalkotás) sokoldalú, intenzív differenciált fejlesztése.
A logopédiai terápia feladata:
- a beszédre irányuló figyelem fejlesztése,
- a mozgások speciális fejlesztése,
- az aktív és a passzív szókincs bővítése,
- munkamemória fejlesztése
- verbális fluencia fejlesztése,
- a fonológiai tudatosság fejlesztése
- a morfémák helyes használatának, ragozási paradigmáknak az elsajátítása
- szintaktikai szerkezetek, vonzatok elsajátítása
- a beszédészlelés és -megértés fejlesztése,
- a prognosztizálható olvasás-/írászavar megelőzése.

Dadogás

A beszéd összerendezettségének zavara, amely a ritmus és az ütem felbomlásában és a beszéd görcsös szaggatottságában jelentkezik. A dadogás terápiája komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.
A logopédiai terápia feladata:
- a test és a beszédszervek laza izomműködésének kialakítása,

- helyes légzéstechnika kialakítása,
- cselekvéshez kötött beszédindítás,
- relaxációs gyakorlatok,
- mozgás- és ritmus koordináció fejlesztése,
- a beszéd automatizált elemeinek technikai fejlesztése és javítása,
- a beszédhez szükséges motiváció megteremtése, az önismeret és önértékelés fejlesztése.

Hadarás

A beszéd súlyos zavara, melyre a rendkívüli gyorsaság, a hangok, a szótagok kihagyása, a pontatlan hangképzés, a monotónia és a szegényes szókincs jellemző. A hadaráshoz gyakran társul a könnyen elterelhető érdeklődés.
A logopédiai terápia feladata:
- a figyelem fejlesztése,
- beszédterápia, helyes légzéstechnika kialakítása,
- mozgás- és ritmuskorrekció és -fejlesztés

Diszfónia

A zöngeképzés, az ún. primér hang területén megjelenő hangképzési zavar. A diszfóniások beszédéből hiányzik, vagy torzult formában van jelen a zönge.
A logopédiai terápia feladata:
- a tiszta egyéni beszédhang kialakítása és a folyamatos spontán beszédbe való beépítése,
- a hangminőség és az anatómiai-élettani viszonyok további romlásának megakadályozása.

Orrhangzós beszéd

Legsúlyosabb esetei az ajak- és szájpadhasadékok következtében alakulnak ki. A szájpadhasadékkal együtt járhat az enyhe fokú hallászcsökkenés. A beszédfejlődés, majd a mondatok megjelenése is késhet, azok hiányosak, diszgrammatikusak lehetnek. A logopédiai terápia feladata a nyelv minden szintjére kiterjedő beszéd-, illetve nyelvi fejlesztés.

Az autizmus spektrum zavarral élő (későbbiekben lásd ASD) tanulók fejlesztésének általános céljai, feladatai

- A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának, érzelmi intelligencia deficitjének speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása.
- A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt - a továbblépés előtt - külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, problémamegoldási módszerek tanítása.
- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága. A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a felesleges információkat szűrni kell, mert az egészséges gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az ASD-vel élő gyermek számára nehéz tananyagot

jelent. A fejlesztési és tanítási célokat a fenti szempontok alapján, fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell a tervekbe iktatni.

Az ASD-vel élő fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához (az egyéni fejlettségének szintjén). Az atipikus egyenetlen fejlődés azt jelenti, hogy a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem építhetünk: minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapozó funkció fejlesztését be kell illesztenünk ebbe a hierarchiába. Pl. a veszélyeztető viselkedések kezelése, más, elfogadható viselkedések kialakításával, drámapedagógiai eszközökkel, csoportérzékenyítéssel a célok hierarchikus rendjében így alakul:

- az ön- (esetleg köz-) veszélyes viselkedések kezelése,
- a családi életet akadályozó viselkedések kezelése,
- életvezetési tanácsadás,
- a taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása,
- az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztése

A fejlesztés alapelvei

- A részképességzavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése a fejlesztő munkaközösség tagjainak közreműködését igényli. A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján történik.

A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg - indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

- A részképességzavar tüneteit mutató tanuló egyéni fejlesztése, külön oktatása szervezett, inkluzív integrált, átmeneti formának tekinthető, amelynek célja, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön az őt integrálni képes környezetbe.
- Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:
  - *a)* az egészséges énkép és önbizalom kialakítása,
  - *b)* a kudarctűrő-képesség növelése,
  - *c)* az önállóságra nevelés,
  - *d)* a társadalomba való beilleszkedés elősegítése.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai

Diszlexia, diszgráfia

A diszlexia a tanulási zavarok fogalomkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Hátterében a központi idegrendszer sérülései, organikus eltérései, érési késése, működési zavara, örökletesség, lelki és környezeti okok különböző összefonódásai találhatók meg, valamelyik dominanciájával.

Általában differenciálatlan az aktív szókincs, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot

helyette, vagy körülírja a fogalmat. Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.
A súlyos olvasás-írászavar irreverzibilis, maradványtünetei a közép- és felsőfokú oktatásban, illetve a felnőttkorban is feltűnnek és fennmaradnak.
Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.
Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a diszgráfiás tanulók.

A fejlesztés célja:
Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező készségét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

a) a testséma biztonságának kialakítása,
b) a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
c) a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
d) a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel,
f) az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más iskolai teljesítmények (pl. olvasás, írás, idegen nyelv tanulása) jó színvonala mellett. Hátterében általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés-észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása, sérülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

a) az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
b) a testséma kialakítása,
c) a téri relációk biztonsága,
d) a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
e) a szerialitás erősítése,
f) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
g) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
h) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

Hiperkinetikus zavarok

A hiperkinetikus zavarok már az első öt évben kialakuló tünetegyüttes, melyet jellemez a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanság, többszöri konfrontálódás a társakkal.
Gyakori a kognitív működések zavara, illetve a nyelvi és motoros képességek fejlődésének késése. Másodlagos szövődménye az aszociális viselkedés és csökkent önértéktudat.

Magatartási zavarok

A magatartási zavarok jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartássémák. A viselkedés erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja. Sokkal súlyosabb lehet, mint egy gyermekcsíny vagy egy serdülőkori lázadás és hosszan tart (hat hónap vagy annál hosszabb ideig).
Jellemzi még: nagyfokú harcosság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, iskolakerülés, hazudozás.

A fejlesztés elvei, módszerei, feladatai:

a) A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére.
b) Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
c) A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
d) Együttműködés a családdal és más szakemberekkel.
e) A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.
Kiemelt szerepet kap az Énkép és önismeret, a Kommunikációs kultúra, a Testi és lelki egészség, a Felkészülés a felnőtt lét szerepére.

A NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban foglaltak az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.
A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási-tanulási folyamat azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított.

A helyi tanterv kiemelten kezeli az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen meg kell, hogy jelenjenek. Célzottan szerepet kaphat az Ember és társadalom, a Művészetek és ezen belül a Dráma és tánc fejlesztési feladatai között.
A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése a Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület fejlesztési feladatai között kap kiemelt szerepet.
Az élő idegen nyelv tanításánál a nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt.
A Művészetek műveltségi területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.
A Testnevelés és sport műveltségi terület fejlesztési feladatainak megvalósítása során szenzoros integrációs programok beállítása és/vagy gyógytorna, valamint logopédiai ritmizálás alkalmazása is javasolt. A *Matematika területén* a kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.
Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél.

1.6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenységeket kiemelt feladatunknak tekintjük. Ennek érdekében fontosnak tartjuk a tanulók egyéni képességeinek, adottságainak lehető legkorábbi felismerését, feltárását és azok rendszeres, folyamatos fejlesztését. E folyamatban is nélkülözhetetlen nevelőtestületünk összehangolt, egymásra épülő tevékenysége.

Tekintetbe véve, hogy iskolánkban nagy számban vannak kiemelt figyelmet igénylő tanulók, fontos, hogy felismerjük a tanulók tehetségét, ápoljuk és elismerjük a bennük rejlő értékeket, valamint e területek megerősítésével növeljük önbecsülésüket.

A fentiek megvalósítására részben a tanórákon, részben tanórán kívül, az egyéb foglalkozások tevékenységei során van lehetőségünk.

A tehetséggondozás lehetőségei:

- Differenciált tanórai munka, kooperatív tanulásirányítási technikák alkalmazása a tehetséges gyermekeink fejlesztéséhez.
- Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezése.
- Iskolai könyvtár egyéni és csoportos használata.
- Szabadidős programok szervezése (színház-, mozi- és múzeumlátogatások)
- Projektnapok szervezése, melyek témáját és idejét minden tanév elején az iskola éves munkaterve tartalmazza.
- Versenyeztetés, tanulmányi versenyekre való felkészítés.
- Hetedik év végén vizsgáztatás az emelt szintű / óraszámú csoportokba járó tanulóink részére. Ezzel előkészítjük gyermekeinket a közelgő felvételi vizsgákra, felmérjük tudásszintjüket, lehetőséget adva a hiányosságok pótlására a középiskolai felvételiig.
- A helyi tantervben meghatározott választható tantárgyak tanulása (matematika, angol vagy német nyelv, digitális kultúra / informatika)

A tehetséggondozás további lehetőségei:

- Továbbtanulás segítése. A pályaorientációs foglalkozásokon segítjük tanulóinkat a megfelelő középiskola kiválasztásában, tájékoztatjuk a szülőket a középiskolai felvételi eljárásrendről, segítjük a megfelelő döntés meghozatalában. Felkészítjük tanulóinkat a felvételi vizsgákra. Ennek érdekében igény szerint felvételi előkészítőket tartunk nyolcadikos tanulóink részére.
- Lehetőséget biztosítunk szakkörökben való tevékenységre, melyre minden érdeklődő tanulót várunk, tekintet nélkül az osztályba sorolástól:
    - idegen nyelvi (második idegen nyelv tanulásának lehetősége: angol, német, orosz, francia)
    - informatika, technika
    - természetjáró, öko – zöldek
    - természettudományos szakkörök (biológia, kémia, fizika, földrajz)
    - elsősegélynyújtó
    - kézműves, rajz
    - komplex művészeti
    - sakk, táblajátékok, szorobán
    - fotó, média
    - tánc, dráma, színház
    - irodalmi, történelem, hon- és népismeret
    - egyéb tehetséggondozó szakkörök: igények, új lehetőségek függvényében
- Sportban, táncban, mozgásban tehetséges gyermekek részére a foglalkozásokon való részvétel lehetőségét biztosítjuk Pl. kosár-, kézi-, röp-, zsinór-, tollaslabda, futball, asztalitenisz, floorball, jóga, néptánc, modern táncok, társastánc, stb.
- A foglalkozások önkéntesek, többségében önköltséges alapúak. A jelentkezés egy tanévre szól, indítása minimum 10 fő jelentkezése esetén történik.
- Versenyekre, vetélkedőkre való felkészítés során a tanuló képességeinek egyéni fejlesztése:
    - szaktárgyi vetélkedők: iskolai, városi, területi, megyei és országos fordulókon való részvétel, mindezekre való felkészítés
    - tanulmányi versenyek szervezése az iskolában: iskolai, városi és területi

- kulturális jellegű versenyek: vers-, mese-, prózamondó, szépkiejtési, honismereti, ének-zene, rajz, kézműves, művészeti, stb. szervezése, illetve azokon való részvétel
- sportversenyek, bajnokságok, kupák, szervezése és azokon való részvétel, diákolimpia lehetőségeinek igénybe vétele
- különböző levelezős versenyeken való részvétel segítése, támogatása

- Pályázatokon való részvétel szorgalmazása, segítése.

1.6.2 A tanulási zavarral küzdők felzárkózását segítő program

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében különféle pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásával, valamint a beilleszkedési, magatartási problémák kezelésével segítjük a tanulók felzárkóztatását, a tanulási kudarcok megelőzését, kiküszöbölését.
Iskolánk tanulói nem azonos helyzetből indulnak az első osztályban. Ezeket a különbségeket okozhatja az egyéni, eltérő képesség, de a család eltérő szociokulturális háttere is.
A különbségek segítségnyújtás hiányában tovább nőnek. Ezért szükséges idejében felmérni, mely területen mutat a gyermek olyan lemaradást, ami számára a követelmények teljesítését lehetetlenné teszi, kudarc elé állítja.

Diagnosztizálás, szűrés:
Az 1. osztályban a tanító javaslata alapján a fejlesztő munkaközösség véleményez. A problémák feltárása után további vizsgálatokra küldjük, a PMPSZ Érdi Tagintézményének továbbítjuk. Az integráltan oktatott SNI és BTMN tanulókat a szakvélemény alapján látjuk el.

Lényegesnek tartjuk a prevenció keretein belül:
- A szoktatási időszak meghosszabbítását 4-6 hétre, valamint az írás és olvasás tanításának késleltetését a csoport szükségleteinek megfelelően;
- Ezen időszak alatt fejlesztő játékokkal segítjük az észlelési, mozgásfejlődési, gondolkodási készségek és képességekben lemaradt gyerekeket, segítjük beilleszkedésüket a közösségbe, fejlesztjük önismeretüket, toleranciájukat.
- A kiszűrt tanulóknak – szülői kérés, beleegyezés alapján - az 1-2. évfolyamon Meixner-módszerrel, kis csoportban tanítjuk a magyar nyelv és irodalom tantárgyat., ill. fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt a gyerekek.

Szűrés:
- Folyamatosan, évente, osztályonként, a tanulási problémákat mutató gyerekek feltérképezésével:
- Minden év decemberéig elvégezzük a DIFER - mérést az ~~arra javasolt~~ 1. osztályosoknál.
  A kapott eredmények támpontul szolgálnak a további teendők meghatározásában.

A tanulási kudarcok okainak felderítése a Pedagógiai Szakszolgálat és a Szakértői Bizottság segítségével történik, amelyek lehetnek:
- organikus okok
- beszédhiba
- részképesség zavar
- magatartás- és viselkedészavar

Oktatási formák, tevékenységek alkalmazása intézményünkben:
- tanórán belüli és kívüli differenciálás,

- pedagógiai eljárások,
- tanulás tanítása,
- egyéni felzárkóztatás.

Tanórán:

szervezeti szinten:

- egyéni, individuális,
- páros, csoportos,
- kooperatív szervezésű,
- frontális, osztálytanulás

oktatási módszerek szintjén:

- a szóbeli közlés megfelelő arányának biztosítása
- tevékenységen alapuló oktatásszervezés előtérbe állítása
- szemléltető-magyarázó nevelés-oktatás
- a tanulók aktivitásának fontossága
- alapvető fogalom- és összefüggésrendszer megismertetése
- életszerű, konkrét feladatok alkalmazása
- problémafelvetés beépítése a tanórákba
- önálló és aktív feladatmegoldás ösztönzése

Tanórán kívül:

- csoportos beszélgetések, beszélgető körök
- egyéni beszélgetések
- speciális, felzárkóztató, felkészítő, fejlesztő foglalkozások
- táblajátékok, vetélkedők

1.6.3 A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdők segítése

A gyermekek beilleszkedési nehézségeit az óvoda és az iskola folyamatos együttműködésével próbáljuk megkönnyíteni. Ennek érdekében a nagycsoportos óvodások több alkalommal ellátogatnak az iskolánkba, iskolakóstolgató programban vehetnek részt a gyermekek.

Gondot elsősorban azoknak a tanulóknak a beilleszkedése jelenti, akik – több iskolaváltáson vannak túl a halmozódó problémáik miatt -, és kudarcok sorát megélve kerülnek hozzánk. Elég magas számú a más iskolai körzetből, a tanulási nehézségek miatt iskolát váltó tanulók hozzánk érkezése. Nehéz velük kapcsolatot teremteni, többen agresszívak. Az egyéni bánásmód mellett a pedagógiai szakszolgálat, pszichológus, és szükség esetén a szülőkkel együttműködve szakorvosi segítséget is igénybe veszünk. Ők azok, akik kimondottan egyéni foglalkozást igényelnek.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- Szoros kapcsolat, együttműködés tartása a helyi óvodákkal, pedagógiai szakszolgálattal és a gyermekjóléti szolgálattal, központtal
- Integráció, inkluzív nevelés
- A nevelőtestület, munkaközösségek, teamek esetmegbeszélései
- Első osztálytól egyéni és csoportos fejlesztés szervezése
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás, differenciálás
- Felzárkóztató és fejlesztő foglalkozások

- Napközi, tanulószoba
- Nevelők és tanulók személyes kapcsolatai
- Családlátogatás
- Szülők és családok nevelési gondjainak segítése
- Esélyegyenlőséget támogató programok, személyiségfejlesztő klubok
- Együttműködés a polgárőrséggel, rendőrséggel

Abban a kérdésben, hogy a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) a pedagógiai szakszolgálat / szakértői bizottság dönt.
A vizsgálat alapján a bizottság javaslatot tesz a különleges gondozás keretében történő gondozásra, annak módjára, formájára, helyére. A BTMN nehézséggel küzdő tanuló fejlesztő foglalkozásai az iskolai oktatás keretében valósítható meg, melyet a fejlesztő pedagógus tart. Az egyéni - egy-három tanuló részére szervezett -, illetve a kiscsoportos foglalkoztatás a tanulók finanszírozott heti foglalkozások időkeretéből tartható, melynek mértékét és felhasználásának lehetőségét a köznevelési törvény szabályozza.

Előítéletes magatartási megnyilvánulásokra megfogalmazott tevékenységek:
- Egyéni elbeszélgetések az osztályfőnökkel, az iskola vezetőivel, a gyermekvédelmi felelőssel, a segítő szolgálatok munkatársaival, egyéb szakemberekkel.
- Érzékenyítő foglalkozások tartása.
- Diákok egymás között (diákönkormányzat), csoport-, osztály-, évfolyam-, tagozat- és iskolaszinten történő megbeszélések.
- Diákklubok szervezése.
- Szülőkkel történő együttműködés, megbeszélés.
- Nevelőtestületi közös gondolkodások, megoldáskeresések.
- Szakemberek meghívása, tájékoztatók, fórumok tartása.
- Nyilvánosság bevonása, honlapon, újságban való megjelenés.

Iskolapszichológus, gyógypedagógus, logopédus, pedagógiai/gyógypedagógiai asszisztens foglalkoztatása, segítő munkája is szükséges a különleges gondozást, bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű tanulókhoz, kiemelten az ASD-vel élő gyerekekhez.

I.6.4 Különleges bánásmódot igénylő tanulók támogatása az állattal asszisztált tanórák, foglalkozások keretén belül

„Egy állat barátsága az egészség szigete az őrület világában. Legyen kutya, macska, madár, hal vagy teknős, egy állat mindig hűséges és őszinte barát marad, akivel nem kell versenyezni, akár jót, akár rosszat hoz az élet."

/Boris M. Levinson/

Állattal asszisztált oktatás
Célja általában a tanulásbéli fejlődés, a megismerő (kognitív) működés és tanulás, tehát olyan feladatok válnak hangsúlyossá, amelyben az állat segít a gyermeknek a matematikai, szövegértési vagy más alaptantárgyak összefüggéseit megérteni. Az elemi ismeretek, a jobb- és baloldal megkülönböztetését, vagy a színek felismerését is támogathatja. A tevékenységek a hagyományos tanulási célokra, társas készségekre és kognitív működésre összpontosítanak.
Az állattal asszisztált oktatás a rehabilitációhoz kapcsolódik iskolánkban.
Irányítója az erre specializálódott szakember.

Segítő állatok iskolánkban (kutya, nyúl)
2014-től kísérleti jelleggel, majd állandósult fejlesztési lehetőségként építettük be az oktatásba, a rehabilitációs foglalkozások fejlesztő munkájába a segítő állatok jelenlétét.
Az iskola az ERASMUS+ „ZORO" projektben való részvétellel nemzetközi tapasztalatokat gyűjtött és nyújtott az állattal asszisztált fejlesztő munka területén 2015-2017 között. A specialitás „jó gyakorlat"-tá vált iskolánkban.

Hatása: hatékony segítség a beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarokkal (BTMN), valamint a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók részére:
- szívesebben tanulnak a gyerekek,
- mélyebb, gyorsabb a tanultak bevéződése,
- növelik a tanulási motivációt,
- csökkentik a szorongást,
- növelik az önbizalmat,
- nő a biztonságérzet.

Tapasztalatunk: az állatokkal való együttlét kimondottan pozitív hatással van a tanulásra, megkönnyíti a gyermek képességeinek fejlődését, illetve a csoportmunkában való részvételi és együttműködési készségeket. A szorongó gyermeket oldja, feszültségét csökkenti az állat jelenléte. A túlmozgásos, magatartás- és figyelemzavarral küzdő tanulókat megnyugtatja, viselkedését javítja az állat jelenléte, a foglalkozás végén való simogatás és az állattal való játék lehetősége. A gyermekek fejlődnek többek között a szociális kompetenciáik és érzelmi intelligenciájuk területén is.
Miért jó a kutya terápiás célra? Háziasítása során megváltozott a szociális rendszere, kötődése, kommunikációs képessége. Viselkedésbeli és genetikai változások következtében egyre közelebb került az emberhez. A kisállatok, de különösen a kutya „katalizátor" szerepét tölti be a fejlesztésben, mert hatással van a gyermekre, de saját maga nem használódik el. Társas interakciókat ösztönöz, elősegíti a társas elfogadást, a közösségi élmények megtapasztalását.
A kutyás fejlesztést háromféleképpen használjuk:
- a délelőtti tanórákon,
- egyéni felzárkóztató foglalkozásokon,
- kiscsoportos fejlesztő és rehabilitációs foglalkozásokon.

Nyúl részvétele a fejlesztő munkában:
autizmus spektrum zavarával küzdő SNI tanulók rehabilitációs foglalkozásait segítheti.

A szülőknek részletes tájékoztatást nyújtottunk/nyújtunk, és csak hozzájárulásukkal vesznek részt az állatok gyermekük fejlesztésében. Aki nem járul hozzá, annak gyermeke fejlesztésénél nincs jelen a segítő állat.

Összefoglalás
- Az állatok jelenléte óriási segítség az alsó tagozatos gyermekek motiválására a tanulásban. A felsős tanulókat is pozitívan segíti az állatok jelenléte.
- Segíti a pedagógust a gyerekekhez való közelebb kerülésben.
- Mindegyik gyerek szeret a kutyás, nyuszis foglalkozásokra járni.
- Könnyebben megértik a feladatokat.
- Szeretnek a kutyával, nyuszival játszani, megnyugtatja őket a jelenléte.
- A szülők nagy része pozitív változást észlelt - gyermekénél érzelmi téren és a tanulásban is.

Szakemberszükséglet
A speciális fejlesztő munkában résztvevő fejlesztőpedagógus, állatterápiás fejlesztő szakemberi képzettség, ez irányú felkészítés, elkötelezettség.

Az állatok orvosi papírral, igazolással rendelkeznek.
A kutya általában napi 2-3, heti max. 6-8 tanórán/foglalkozáson van jelen, a nyúl több időt is jelen lehet a foglalkozásokon.

Az állatok a fejlesztésben részt vevő szakemberek tulajdona, az iskolai feladatok ellátását intézményvezetői engedéllyel, fenntartói hozzájárulással végzik.

Az állattal asszisztált tanórák, foglalkozások biztosítása személyfüggő, egyéb feltételeinek változása következtében el is maradhatnak.

1.6.5 Gyermekvédelmi feladatok ellátása

Iskolánkban nagyon fontos feladat, hogy pontosan ismerjük gyermekeink családi körülményeit. Ennek alapján tudjuk meghatározni azokat a tényezőket, amelyek megmutatják, hogy a tanuló hátrányos, halmozottan hátrányos vagy veszélyeztetett helyzetben van.

Ezek a tanulók rendszeres foglalkozást, odafigyelést igényelnek elsősorban az osztályfőnöktől. Szükséges a pontos nyilvántartásuk a szociális ellátás minél jobb megoldása érdekében. Ezeknek a tanulóknak jelentős része érzelmileg sivár környezetből érkezik, hiányosan motivált, koncentráló, toleráló képességük alacsony színvonalú, és ezt az oktatás folyamatában folyamatosan szem előtt kell tartani.

a. A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermekvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

b. Az iskolában a gyermekvédelmi feladatok segítésére az osztályfőnökök aktív részvételére van szükség. Ezen belül:
   - A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
   - Családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében.
   - A veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot.
   - Segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét.
   - A tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.
   - Tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
   - Szorosan együttműködik az iskola gyermekvédelmi felelősével.

c. Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége

   - A városi jelzőrendszer keretein belül a vészhelyzetben, vagy krízishelyzetben lévő gyermekekről azonnali jelzés küldése, a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, illetve megszüntetése.

- A fizikai, vagy verbális bántalmazás észlelésekor, a rendőrség és a gyermekvédelem értesítése. Ez történhet írásban, telefonon, illetve személyesen is. Ha szükséges zárt adatkezelést kérünk az anonimitás miatt.
- A veszélyeztetettségből adódó hátrányok lehetőség szerinti csökkentése.
- A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség típusának mérlegelése, javaslattétel a további teendőkre.
- Szoros együttműködés az osztályfőnökökkel, a gyermekvédelmi szervekkel. Pedagógiai szakvélemények készítése, esetmegbeszéléseken, jelzőrendszeri értekezleten való részvétel.
- A felmerülő és iskolai környezetben már nem megoldható problémák jelzése a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.
- Veszélyeztetett tanulók beilleszkedésének fokozott figyelemmel kísérése.
- Meglévő problémák esetén a gyermek számára legkedvezőbb megoldás keresése, biztosítása.
- Döntéshozatalba az együttműködő szülő, gondviselő bevonása.
- Krízishelyzetben gyors segítségnyújtás.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve, minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

Alkalmazott módszerek, tevékenységek

- megfigyelés, beszélgetés, családlátogatás, előadás, fórum
- személyes, egyéni tanácsadás tanulónak, szülőnek
- felzárkóztatás, tehetséggondozás, szakkör, korrepetálás, könyvtárhasználat
- tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás, tájékoztatás, tanácsadás, pályázatok felhasználása, alapítvány bevonása)
- indulási hátrányok csökkentése (egyéni foglalkozások, korrepetálások, differenciált foglalkozás, személyiségfejlesztő foglalkozások)
- pályaválasztás (lehetőségek közötti tájékozódás, eligazodás, személyiségfejlesztés, önismeret)
- napközi és tanulószobai foglalkozások (tanulmányi munka segítése, tanulási készségek kialakítása, tanulási technikák megismertetése)
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése (tanórákon és azon kívül)
- A családi életre történő nevelés (osztályfőnöki órák, egyéni beszélgetések, kirándulások, stb. alkalmával)
- Az iskolai étkezési lehetőségek igénylésének segítése, tájékoztatás
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok
- A tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli egyéb foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok)
- szülőkkel való együttműködés (fogadóóra, szülői értekezlet, családlátogatás, nyílt napok, bemutató órák, tájékoztatás ellenőrző könyv, levél, telefon útján, szülői klubok szervezése)
- Tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról
- Esélyegyenlőségi program
- A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében:
    - Szoros kapcsolatot tartunk a szülői munkaközösséggel, a diákönkormányzattal,

- Együttműködünk a területileg illetékes:
  - Pedagógiai Szakszolgálattal
  - Családsegítő Szolgálattal, Központtal
  - Kormányhivatallal
  - Gyámhivatallal
  - Polgármesteri Hivatal Szociális Osztályával
  - Iskolai és területi gyermekorvossal, védőnővel
  - Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság Gyógypedagógiai Szolgáltató Központtal (Bp. Halmi út)
  - Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal (Bp., Dohány utca)
  - Városi rendőrséggel, polgárőrséggel
  - A gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal

DROGPREVENCIÓS ÉS BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM

Bevezető

Iskolánk tanulói különböző szociokulturális családi háttérrel rendelkeznek. A szülők iskolai végzettsége nagy különbségeket mutat. Sok család biztos anyagi háttérrel rendelkezik. Vannak családok, akik a munkalehetőség reményében vidékről telepedtek ide. Az egyre nehezebb megélhetési gondok, a fokozódó családfenntartási nehézségek is megjelennek a gyerekekkel való törődésben, foglalkozásban, illetve annak hiányában vagy a nemtörődöm hozzáállásban. Több családnál jellemző a „mindent megadok, ami csak kell", az anyagi háttér biztosított, az érzelmi biztonság kevésbé.
A fenti okok következményeként az iskolában egyre nehezebb tartani a jó magatartási szintet, helyzetet. A kamaszodó, önállóságra törekvő, eszményeket kereső fiatalok közül vannak, akik a szülői kontroll hiányában a társadalmilag elfogadott erkölcsi normák negatív perifériája felé fordulnak.

- Feszegetik a határokat, korlátokat és a vágyaikat azonnal szeretnék kielégíteni.
- Növekszik a dohányzást, alkoholfogyasztást kipróbálók száma.
- Több a csellengés, az agresszív viselkedés.
- Előfordul az anyagi szűkösség, a családok közötti egyre jelentősebb eltérések miatti eltulajdonítás, lopás.

A családokban ezeket a problémákat gyakran későn ismerik fel, és legtöbbször az iskolára hárítják a felelősséget.

<u>Problémák a megvalósítás terén</u>

- Szűkösek az anyagi források
- Vállalkozó pedagógusok hiánya
  - Forráshiány miatt kevés a vállalkozó szakember, belátva az eszköz- és anyaghiány melletti munka nehézségeit.
  - Teljes embert igénylő feladat. A kampány jelleget öltő prevenció kevés eredménnyel jár.

- Anyagi elismertség nincs. A pedagógustársadalom, családjaink jelentős része lassan a veszélyeztetettek körébe kerül.
- Problémás esetekben a pedagógus gyakran egyedül marad.

Az iskola nincs megfelelően felkészülve a probléma megoldására. A hatékony megoldáshoz erőteljes külső támogatásra van szükség. Jelenleg nehezen kezelhetőek a problémák. A forrásokat megvonó gazdasági szemlélet nem segíti a drogprevenciót és a bűnmegelőzést.

Célcsoportok

- Azok, akik nem rendelkeznek megfelelő önkontrollal, tetteik felelősségei, veszélyét nem tudják felmérni, könnyen befolyásolhatóak.

A „deviáns" csoportokban vélt vezető szerephez jutnak. Az iskola mindennapi életében kevesebb lehetőségük van az elismerésre, elismertségre.

- Megfelelő szociális háttér nélküli tanulók

Az anyagi lehetőségek hiánya erősen motiváló hatású a bűnözés, drogfogyasztás felé. Általában a csellengő, csavargó, szülői kontroll nélküli gyerekek csapódnak a bűnözői csoportokhoz, a könnyen elérhető anyagi jólét forrásához.

Lehetőségeink

A feltételek közül már néhánnyal rendelkezünk:

- Vannak prevenciós képzésben részt vett pedagógusok.
- Az iskola helyet tud biztosítani a prevenciós munka számára.
- Kiépített, működő kapcsolatokkal rendelkezünk a prevenciós lánc tagjaival.
- Külsős partnereinkkel szoros kapcsolatot tartunk, diákjaink rendszeresen, különböző foglalkozásokon vesznek részt.

Prevenciós terveink

PREVENCIÓS TERVEINK

	Beavatkozás területei	Elért eredmények mutatói	Mutatók ellenőrizhetőségének forrásai	Feltételezések és kockázatok
Hosszú távú célok	A drog, és közvetítő drogfogyasztás megelőzése, radikális csökkentése a külső és belső környezetben. Gyors megelőző, felismerő és rehabilitációs tevékenység. Hatékony megelőző munka. Megelőző, tanításon kívüli iskolai tevékenység.	Javul az iskola és környezetének bűnözési rátája. Csökken a mulasztások száma, nő az iskolai munka eredményessége. Javul az iskola környezeti megítélése. Periférián lévők száma csökken a változatos tevékenységi formáknak köszönhetően.	Iskolai dokumentumok. Statisztikai adatok. Kimutatások.	Az iskola külső környezetére is pozitív hatást gyakorol. Csökken a bűnesetek, drogfogyasztók száma. Rehabilitáció. Alkalmi fogyasztók felismerése, beavatkozás. Önszerveződő ifjúsági csoportok megjelenése. / sport, klub.../
Rövid távú célok	A tanulók körében megjelenő bűnözés, drogfogyasztás megelőzése, visszaszorítása. Csellengők számának csökkentése. Közvetítő drogfogyasztás megakadályozása, kiszorítása a környékről. Külső és belső környezet biztonságának erősítése.	Felmérések alapján a speciálisan képzett vezetők megszervezik munkájukat, csoportjaikat. Megelőző, figyelemfelkeltő, ismeretterjesztő előadások, verseny, témanapok szervezése. Megelőzés és ismeretterjesztés beépítése az iskolai tanmenetekbe.	Működő csoportok dokumentumai. / működési tervek, szabályzatok, tevékenységeik során létrehozott produktumok, díjak / /	A negatív személyiségjegyeket hordozók elvesztik vezető szerepüket. A gyerekek ellenőrzött, kontrolált, szervezett körülmények között töltik el szabadidejüket.
Várható eredmények	Létrejön egy drogprevenciós és bűnmegelőzési rendszer, szervezeti formáival, eszközrendszerével, személyi feltételeivel. A prevenciós munka elindítása. Együttműködés a partnerekkel és a veszélyeztetett tanulókkal.	Prevenciót segítő tanórán kívüli tevékenységi formák specializálása a célcsoportok tagjainak igényei alapján. Leginkább veszélyeztetett tanulók kiszűrése, azonnali beavatkozás.	Iskolai dokumentumok. Prevencióban résztvevő partnerek visszajelzései. / gyermekvédelem, rendőrség, iskolaorvos... /	Lehetőségeinknek megfelelő hely elfoglalása a prevenciós láncban. Célcsoportok igényinek megfelelő közös vagy egyéni programok, munkák megkezdése. / foglalkozások, gyermekvédelmi munka, stb./
Tevékenységek	Tanárok, szakemberek képzése. Célcsoportok foglalkoztatási formáinak kialakítása. Partnerek azonosítása, együttműködési feltételek tisztázása. Helyzetfelmérés a prevenciós munka megindításához. Célcsoportok meghatározása, definiálása.	**FORRÁSOK** Pályázatok. Prevencióban résztvevő iskolán kívüli csoportok, alapítványok támogatása. Más intézményekben rendezett programok. Iskola képzési terve, a költségvetés biztosította lehetőségek.	**KÖLTSÉGEK** Képzések, konzultációk díjai. Foglalkozásokhoz terem és felszerelés biztosítása. Prevenciót végzők díjazása. Felvilágosító anyagok. / szórólapok, multimédiák / Partnerekkel való együttműködéshez a feltételek biztosítása/ telefon, posta, stb./	Megfelelő kapcsolatok kiépítése. Megfelelő munkatársak kiválasztása. A speciális munkákban való részvétel feltételeinek biztosítása. Célcsoportok kiválasztása.

1.6.6 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola tanulóinak heterogén összetételéből adódóan különösen nagy gondot kell fordítanunk azokra a gyermekekre, akik szociálisan hátrányos helyzetben vannak, vagy átmenetileg abba kerültek. Erről az osztálytanítók és az osztályfőnökök helyzetelemzéseikben konkrétumokkal rendelkeznek. A hátrányos és a halmozottan hátrányos tanulók feltérképezése elősegíti a megsegítés tervezését, szervezését.

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Emelt szintű / óraszámú oktatás
- Nem szakrendszerű oktatás az alsó tagozaton
- Napközi
- Tanulószoba
- Diákétkeztetés
- Felzárkóztató foglalkozások
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- A nevelők és tanulók segítő, személyes kapcsolatai
- A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
- Családlátogatások
- Továbbtanulás irányítása, segítése
- Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége
- Az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek igényeinek feltárása, az igénylés támogatása
- Szoros kapcsolat a tankerülettel, a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek
- Kedvezmény a sportfoglalkozásokba és művészeti képzésbe történő bekapcsolódáshoz
- Ismerkedés a Tanoda, illetve a HÍD Programba, Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programjába, Arany János Kollégiumi Programba, sportiskolai, nyelvi előkészítő évfolyamba történő bekapcsolódás lehetőségeivel.

1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A nevelőtestület feladatkörébe tartozó ügyek előkészítésére vagy eldöntését átruházhatja a diákönkormányzatra. Az átruházott jogkör gyakorlója a nevelőtestületet tájékoztatni köteles - meghatározott időközönként és módon - azokban az ügyekben, amelyekben a nevelőtestület megbízásából eljár. Nevelőtestületi értekezletet kell összehívni a diákönkormányzat kezdeményezésére. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet az intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Véleményét ki kell kérni a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 120.§ (5) pontjában meghatározott esetekben.
A DÖK segítő pedagógus az intézmény vezetőségének tagjaként rendszeresen részt vesz a véleményezési jogkör gyakorlásában.

A diákönkormányzatot segítő pedagógus és az iskolavezetés rendszeres kapcsolattartása következtében a tanulók széleskörű tájékoztatást kapnak. Képviselőjük útján az információk folyamatosan cserélődnek. Az intézményi döntési folyamatba előzetes tájékoztatással, javaslatokkal, ötletekkel, a véleménynyilvánítási jogkör gyakorlásával, képviselőjük, vezetőjük útján részt vehetnek/vesznek.

A tanulói véleménynyilvánítás elsődleges fórumai:
- diákközgyűlés, igazlátó nap,
- osztályképviselők, DÖK tisztségviselők megbeszélései a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógussal,
- osztályfőnöki óra, tanóra,
- képviselet az osztály szülői értekezletén,
- az iskolai életre vonatkozó kérdőíves felmérés.

1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az együttműködés alapja a gyermek iránt érzett közös, nevelési felelősség, a kölcsönös támogatás, amely a kölcsönös bizalmon alapul, akkor eredményes, ha a családi és iskolai nevelés egységben van, ennek eredményeképpen hozzájárul a gyermek fejlődéséhez.

A szülők részéről az iskola várja a fentiek szellemében az aktív részvételt az iskolai rendezvényeken, az őszinte véleménynyilvánítást, az együttműködő magatartást, a nevelési problémák megoldásában az együttműködést, a családi és iskolai nevelésben jelentkező problémák közös legyőzését, a segítő hozzáállást, a szponzori segítségnyújtást.

Az iskola a gyermekek neveléséhez az alábbi segítséget nyújtja:
- Nyílt napok, nyílt órák szervezése.
- Rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről.
- Változatos, színes iskolai élet, változatos tanórán kívüli egyéb foglalkozások és szabadidős programok.
- Rendszeresen szülői értekezletek, fogadóórák, pályaválasztási segítség, a problémák megoldására iskolai törekvések
- A szülőkkel az osztályfőnök tartja a legszorosabb kapcsolatot, ezért az osztályfőnökök számára a következő feladatokat állítjuk a fentiekben megfogalmazottak megvalósítására:
  - Kezelje pedagógiai partnerként a családot.
  - Ismerje meg a családokat, a gyermek helyzetét a családban, nyújtson segítséget a nevelésben.
  - Tudjon arról, ha a tanuló valamilyen módon akadályoztatva van a tanulásban (BTM, SNI, HH/HHH, betegség).
  - Tájékoztassa a szülőt a gyermekekkel kapcsolatos megfigyeléseiről, tapasztalatairól, előmeneteléről, magatartásáról, szorgalmáról.
  - Törekedjen bevonni a szülőket az iskolai nevelési és más célok megvalósításába, azok segítésébe.
  - Kezelje kiemelten a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek családját.

A közös munka és kapcsolatok keretei

Az osztályok szülői szervezetei, annak választmánya, a szülői szervezet iskolai választmánya, szülői értekezletek, iskolai választmányi értekezletek, ülések, fogadóórák, nyílt napok munkaterv szerint, szülők számára szervezett iskolai rendezvények. Pl. alapítványi bál, advent-iskolakarácsony, sportnap, hulladékgyűjtés, kulturális bemutató, osztályrendezvények, Ligeti-napok gálaműsora Mi Mit Tudunk! néven, egyéb iskolai rendezvények, társadalmi munkák.

A továbbfejlesztés lehetőségei:

Törekedni kell a szülők minél nagyobb számú bevonására a fenti alkalmakra. Több osztályszintű rendezvényt kell szervezni, ahol a szülők is részt vehetnek (kirándulás, sport és egyéb délutánok)

- A szülőket be lehet vonni a diákönkormányzat munkájába,
- A kérdőíves elégedettségi vizsgálatok közreadásával fokozzuk érdekeltségüket.
- A szülői értekezletek és más értekezletek színvonalának állandó emelése hozzájárulhat aktivitásuk növekedéséhez. A szülők számára évente háromszor juttatunk el tájékoztatókat.

1.8. 1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Tanulói részvétel, diákönkormányzat

Az iskola tanulóinak az ENSZ Gyermeki Jogok Egyezménye, a köznevelési törvény előírásai, az iskolai SZMSZ, a tanulói Házirend által szabályozott lehetőségeken belül és formában joguk van az iskolai életet alakítani. A diákönkormányzat az iskolai demokrácia, önkormányzatiság, vélemény kifejezési és más állampolgári technikák gyakorlásának a színtere. A diákönkormányzat saját szabályai szerint működik (SZMSZ).

Különleges rendezvénye az évente egyszeri **igazlátó nap**, amelynek célja a gondok, problémák, panaszok, javaslatok szervezett összegyűjtése, kinyilvánítása, megoldása, a **diákparlament** működése. Összehívását a DÖK vezetője kezdeményezi.
A diákönkormányzat széleskörű tevékenységrendszert szervez, összefonódva és kiegészítve az iskolai nevelési céljait, azok gyakorlására tevékenységi színtereket biztosít.

Legfontosabb feladatai: a demokrácia gyakorlása, önkiszolgáló tevékenység, hagyományápolás, környezetvédelem, sport, kultúra, szabadidő szervezése.
A diákönkormányzatot segítő pedagógus az intézmény vezetőségének tagja.
Az iskolavezetéssel való rendszeres kapcsolattartása következtében a tanulók széleskörű tájékoztatást kapnak. A tanulók képviselője útján az információk folyamatosan cserélődnek. Az intézményi döntési folyamatba előzetes tájékoztatással, javaslatokkal, ötletekkel, a véleménynyilvánítási jogkör gyakorlásával, képviselőjük, vezetőjük útján részt vesznek.

1.8.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

A szülői részvétel

Munkánk eredményességének előfeltétele a szülői házzal való jó kapcsolattartás. A szülők gondjainak, problémáinak megoldása, partnerként való kezelése a szülők velünk való együttműködésének előfeltétele. Az iskola feladata a szülők minél szélesebb körű tájékoztatása, valamint fórumot teremteni a vélemények, javaslatok kifejezésére.

A közös munka és kapcsolatok keretei:

- az osztályok szülői közössége, családlátogatások, a szülői közösség iskolai választmánya, osztály és közös iskolai rendezvények, nyílt napok, fogadóórák, honlap.
- A legfontosabb véleményezési jogok: éves munkaterv, beszámolók, tankönyvellátás, értékelések, az emelt óraszámú oktatás megvalósítása, tanfolyamok és térítési díjai, minden olyan kérdésben tájékoztatás, véleményezés lehetőségének biztosítása, amely az iskolai élet nagyobb csoportját érinti.

A nevelőtestület a közvetlen kapcsolat több módját, formáját is kínálja a szülők számára:

- családlátogatás (szükség esetén),
- fogadóóra,
- szülői értekezlet,
- nyílt nap, óra
- tanítási óra megtekintése (bármikor, ha a tanító/szaktanár jóváhagyja),
- iskolai rendezvények látogatása,
- osztályfőnöki vagy szaktárgyi óra megtekintése,
- napközi és egyéb délutáni foglalkozás megtartása,
- kirándulás szervezése, azon való részvétel.

A tájékoztatás módjai:

- ellenőrző könyv
- iskolai honlap
- kiadványok
- a szülői közösség e-mail postája
- iskolai hirdetőtábla
- levél, telefon

1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra,* azaz:

- *osztályozó vizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *pótló vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra* vonatkozik.

- Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

- Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézményvezető különbözeti vizsga letételét írja elő.

- Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tanulmányok alatti vizsgát tenni.
Tagjai: vizsgabizottság elnöke és tagok.
Kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tárgyat taníthatja.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a jogszabályban meghatározott időnél, azaz 30 óránál többet mulasztott igazolatlanul, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtti vizsgát tesz,
- hiányzása az egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen,
- ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.
Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit az iskola helyi tanterve tartalmazza. Osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót az intézményvezető vagy megbízottja írásban tájékoztatja.
A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének. A készségtárgyak alóli vizsgáról az intézményvezető szakértői javaslat alapján felmentést adhat. Nyomós indok alapján az intézményvezető a félévi osztályozó vizsgáról való távolmaradást engedélyezheti (pl. egyéni munkarend (magántanulói státuszú), külföldön élő tanuló esetén, hosszantartó betegség miatt).

Különbözeti vizsga szervezésére akkor kerül sor, ha a tanuló beiratkozásakor / átvételekor a választható emelt szintű/ óraszámú tantárgy tanulásához, a csoportba / osztályba soroláshoz erre szükség van. Külföldről, más iskolarendszerből érkező tanuló különbözeti vizsgát követően kerül a megfelelő évfolyamú besorolásba.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az intézményvezető hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó

pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A javítóvizsga az intézményvezető által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban szervezhető.

Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

Független vizsgabizottság előtti vizsga

A független vizsgabizottság előtt letehető vizsgát a kormányhivatal szervezi.

- A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, a mulasztás miatti osztályozó vizsga esetén az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az intézményvezető a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.
- A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.
- A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll. [20/2012. (VIII.31. EMMI rendelet 73.§]

Jogorvoslat

- A tanulmányok alatti vizsgánál a vizsgabizottság elnökét és tagjait az intézményvezető bízza meg.
- Szülői kérelem alapján független vizsgabizottság vizsgáztatja le a tanulót. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsgáztatásra kijelölt intézmény vezetője bízza meg.

1. A vizsgaszabályzat célja, hatálya

1.1 A vizsgaszabályzat célja

A tanuló tevékenységének, munkájának pedagógiai értékelésével kapcsolatos szabályok szerint a tanuló osztályzatai az évközi teljesítménye és érdemjegyei helyett a tanulmányok alatti vizsga alapján kerülnek megállapításra.

A tanulmányok alatti vizsga célja a vizsgák kötelezőségének/lehetőségének szakszerű és jogszerű megtartása. Ezáltal a tantervi követelmények, a továbbhaladás, a felsőbb évfolyamba lépés feltételeinek teljesítéséről döntés születik.

1.2 A vizsgaszabályzat hatálya

A vizsgaszabályzat hatálya a pedagógiai program hatályosságával megegyező.

1.3 Az értékelés rendje

A tanulmányok alatti vizsga két részből állhat: szóbeli és írásbeli vizsga feladatainak megoldása, illetve gyakorlati feladatmegoldás.

- Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket jól látható tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.
- A szóbeli vizsgán a húzott tétel, vagy kifejtendő feladat felkészülési ideje legalább 30 perc. A feleltetés időtartama 15 percnél nem lehet több. A vizsgázó önállóan felel, segítő kérdéseket kaphat.
- Egy vizsganapon legfeljebb három írásbeli és három szóbeli vizsgát lehet megtartani.
- A vizsga alatt észlelt szabálytalanságot írásban rögzíteni kell, jegyzőkönyv, majd határozatba foglalt döntés születik róla.
- A tanuló a vizsgabizottság előtt tesz vizsgát. Minden vizsgatárgyból egyetlen érdemjegyet kap.

2. A vizsgatárgyak részei és követelményei

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában – helyi tantervében található követelményrendszerével.

Magyar nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
Magyar irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
Történelem	írásbeli + szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
Matematika	írásbeli + szóbeli vizsga
Fizika	írásbeli + szóbeli vizsga
Földrajz	írásbeli + szóbeli vizsga
Biológia	írásbeli + szóbeli vizsga
Kémia	írásbeli + szóbeli vizsga
Digitális kultúra / Informatika	gyakorlati vizsga
Testnevelés	gyakorlati vizsga
Ének-zene	gyakorlati + szóbeli
Vizuális kultúra	gyakorlati + szóbeli
Környezetismeret / Természetismeret / Természettud.	írásbeli + szóbeli
Technika és tervezés / Technika és életvitel	gyakorlati + szóbeli
Etika / hit- és erkölcstan	szóbeli
Hon- és népismeret	szóbeli
Dráma és színház	szóbeli

1.10 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskolaváltás, felvétel és az átvétel helyi szabályai, szükség esetén különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamismétléssel történhet.

Tanulói jogviszony létesítése átvétel útján

Tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

A tanulói jogviszony létrehozásának menete:

- Iskolába érkezéskor az iskolatitkár írja be a tanulót a kiállított, és az igazgató által aláírt befogadó nyilatkozat alapján. Később dokumentálásra kerül az előző iskola által megküldött távozási bizonyítvány alapján. A tanuló-nyilvántartás központi informatikai rendszerében (KIR) az iskolatitkár elvégzi a bejelentést.
- Az iskola igazgatója felveszi a tanulót az adott évfolyam adott osztályába.
- Az iskolatitkár / osztályfőnök átadja a házirendet, tájékoztatja az adott osztályra vonatkozó tankönyvcsalád címlistájáról, tájékoztatást ad a napközis, tanulószobás és menzás felvétel módjáról, illetve a segélyezési lehetőségekről (rászoruló esetén).

A csoportba sorolás szempontjai:

A tanulócsoportok kialakítása során figyelünk a minimum-maximum létszámhatárok betartására, törekszünk a fiú-lány, ill. az egyéni fejlesztésre szoruló tanulók harmonikus arányának kialakítására.

Tanulói jogviszony megszüntetésekor az alábbi teendők elvégzése szükséges:

- A befogadó iskola által kiállított nyilatkozat alapján az iskolatitkár visszaigazolja a távozási szándékot, elvégzi a tanulói nyilvántartásban (KIR) a kijelentést.
- Az iskolatitkár/osztályfőnök ellenőrzi, hogy a tanulónak van-e tartozása, leadnivalója, elszámolnivalója az intézmény felé. Amennyiben van, felkéri a szülőt a rendezésére (étkezés befizetése, tartós tankönyv, könyvtári könyv leadása, stb.).
- Az iskolatitkár a jogszabályban előírtak alapján a szükséges dokumentációt a szülőnek/gondviselőnek átadja.

Szülői kérés alapján a tanuló tankötelezettségének magántanulóként is eleget tehet. Az Nkt. jogszabályi előírása a mérvadó a döntés meghozatala előtt. Az intézményvezető kikéri a gyermekjóléti szolgálat véleményét, mielőtt a tanulót felmenti a rendszeres iskolába járás alól. A tanuló felkészüléséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel a vizsgára.

Sajátos nevelési igényű tanuló esetében az illetékes szakértői bizottság és pedagógiai szakszolgálat szakértői véleménye alapján az iskolába járás alól felmentett tanuló magántanulóként folytathatja tanulmányait. A tanuló felkészítése és vizsgáztatása az iskola feladata.

Az iskola, köteles gondoskodni a tanuló felkészítéséről, érdemjegyek és osztályzatok megállapításáról akkor is, ha szakmai vélemény alapján otthoni ellátás alapján részesül tartós gyógykezelésben, emiatt a tanuló magántanulóként folytatja tanulmányait.

A tanulók egyes tantárgyakra történő felmentése érdekében be kell szerezni a szakértői bizottság vagy a pedagógiai szakszolgálat szakértői véleményét.

Azoknak a tanulóknak, akiknek egyéni továbbhaladás engedélyezett, a pedagógus egyéni fejlesztési tervet készít a szakértői javaslat alapján. A fejlesztési tervben kell meghatározni, hogy a tanulónak milyen követelményeket kell teljesítenie, melyik évfolyam végén kell utolérnie a többi tanulót.

1.11 A felvételi eljárás különös szabályai

Tanulói jogviszony létesítése felvétel útján

A tanköteles gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között meghatározott időpontban köteles beíratni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első osztályába. Felvételi sorrend:

- körzetes tanulók,
- körzeten kívüli tanulók, akik esetében a szülő írásban kérheti a gyermek felvételét az iskolába.

Ha az iskola az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Ezek:

- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,
- testvére iskolánk tanulója,
- a szülő munkahelye az iskola körzetében van (igazolás szükséges),
- az iskola a lakóhelyétől/tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

A sorsolásra valamennyi jelentkező meghívást kap. A sorsoláson a résztvevők személyesen helyezik el az azonosításra alkalmas jelentkezési lapot a szavazó ládában. A jelenlétükben húz ki az iskola igazgatója annyi lapot, ahány férőhely betöltésre kerül. A sorsoláson jegyzőkönyv készül.

2. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

2.1 A FELMENŐ RENDSZER TÁBLÁZATA

ÚJ NAT módosítással: a 7/2014. (I.17.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet módosításáról alapján

NAT 2020 alapján az 1. és 5. évfolyamon felmenő rendszerű bevezetése

TANÉV	ÉVFOLYAM							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	ALSÓ TAGOZAT				FELSŐ TAGOZAT			
2018 - 2019.	ÚJ NAT mód.	ÚJ NAT mód.	ÚJ NAT mód.	ÚJ NAT mód.	ÚJ NAT mód.	ÚJ NAT mód.	ÚJ NAT mód.	ÚJ NAT mód.
2019-2020.	ÚJ NAT mód.	ÚJ NAT mód.	ÚJ NAT mód.	ÚJ NAT mód.	ÚJ NAT mód.	ÚJ NAT mód.	ÚJ NAT mód.	ÚJ NAT mód.
2020-2021.	**NAT 2020**	**ÚJ NAT mód.**	**ÚJ NAT mód.**	**ÚJ NAT mód.**	**NAT 2020**	**ÚJ NAT mód.**	**ÚJ NAT mód.**	**ÚJ NAT mód.**
2021-2022.	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**ÚJ NAT mód.**	**ÚJ NAT mód.**	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**ÚJ NAT mód.**	**ÚJ NAT mód.**
2022-2023.	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**ÚJ NAT mód.**	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**ÚJ NAT mód.**
2023-2024.	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**NAT 2020**
2024-2025.	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**NAT 2020**	**NAT 2020**

ÚJ NAT MÓDOSÍTÁSOKKAL - ÓRASZÁM, ÓRAKERET

Tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkerete

6. melléklet a 2011. évi CXC. törvényhez							
évfolyam	gyermek, tanuló heti óraszáma			osztályok heti időkerete	sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásainak száma		
	test-nevelés nélküli óraszám	test-nevelés	órák test-neve-léssel	engedélyezett időkeret	beszéd-fogyatékos	autista	egyéb
első évfolyam	20	5	25	52	8	10	3
második évfolyam	20	5	25	52	8	10	3
harmadik évfolyam	20	5	25	52	8	10	3

negyedik évfolyam	22	5	27	55	8	11	3
ötödik évfolyam	23	5	28	51	9	11	3
hatodik évfolyam	23	5	28	51	9	11	3
hetedik évfolyam	26	5	31	56	10	12	4
nyolcadik évfolyam	26	5	31	56	10	12	4

2018/2019. tanévtől:

Tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkerete

Osztályok száma	**Évfolyam**	**Tanuló heti óraszáma**	**Osztály egyéb foglalkozásának óraszáma**	**Osztályok heti időkerete**		**Sajátos nevelési igényű tanulók (SNI) heti egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásainak száma**		
Összesen: 28 osztály	**1-8.**	**Órák testneveléssel**	**Tanórák és engedélyezett heti időkeret különbsége**	**Engedélyezett**	**Finanszírozott**	**beszédfogyatékos**	**autista**	**egyéb**
4	első évfolyam	25	**27**	52	**208**	8	10	3
4	második évfolyam	25	**27**	52	**208**	8	10	3
4	harmadik évfolyam	25	**27**	52	**208**	8	10	3
4	negyedik évfolyam	27	**28**	55	**220**	8	11	3
3	ötödik évfolyam	28	**23**	51	**153**	9	11	3
3	hatodik évfolyam	28	**23**	51	**153**	9	11	3
3	hetedik évfolyam	31	**25**	56	**168**	10	12	4
3	nyolcadik évfolyam	31	**25**	56	**168**	10	12	4
28 osztály	**1-8. évfolyam**	**220 óra/hét**	**205 óra/hét**	**425 óra/hét**	**1486 óra/hét**	**70**	**87**	**26**

Az 1-8. évfolyam 28 osztályának finanszírozott órakerete:

tanórák 762 óra/hét
egyéb foglalkozások 730 óra/hét
ÖSSZESEN: 1486 óra/hét + fejlesztőórák száma

Az 1-8. évfolyamon integráltan oktatott SNI tanulók heti időkerete 70+87+26 = 183 óra/hét

Megvalósításuk egyéni és csoportfoglalkozások keretén belül, tanórán és azon kívüli fejlesztő foglalkozásokon történik. Órakeretének meghatározására a tantárgyfelosztással kapcsolatos egyeztetéskor kerül sor. A személyi feltételek biztosítása a fenntartó döntésének függvénye.

28 osztály esetén az egyéb foglalkozásra fordítható órakeret és feladatok:

Évfolyam / egyéb foglalkozások	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**Összes óraszám**
- Diff. képességfejlesztés (tehetséggondozás, felzárkóztatás, korrep., emelt csoport órakerete)	16+12+16 óra/hét								44
- Szakkör, énekkar, felkészítő fogl.	28+4+6 óra/hét								38
Sportkör, tömegsport, mozgásfejl., tánc	15 óra/hét								15
Tartásjavító torna 3 óra/csoport	5 x 3 óra/hét								15
Egyéni foglalkozások: SNI, BTMN tanulók fejlesztése	93 óra/hét								93
Csoportbontások	110								110
Magántanuló	2 x10 óra/hét								20
Napközi alsó tagozat	16 x 20 óra/hét								320
Napközi, tanulószoba felső tagozat					5 x 15 óra/hét				75
								Összesen	**730 óra**

Az adott tanév engedélyezett órakeretének és pedagóguslétszámának fenntartó általi meghatározására az előzetes tantárgyfelosztás elkészítése előtt kerül sor.

A kerettantervben meghatározottakon felül megtanítandó és elsajátítandó tananyag beépítésre került a helyi tantervbe.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

1) A jogszabály alapján az iskola a pedagógiai programjának részeként a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tantervben meg kell nevezni az alapjául szolgáló kerettanterveket.

A NAT 2020 alapján központilag kiadott kerettanterveket használjuk a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben. Bevezetése az 1. és az 5. évfolyamon történik. A helyi tantervek kidolgozása / átdolgozása megtörtént a 2020/2021. tanév kezdetére.

Kerettanterv megnevezése: 1-4. évfolyam

Digitális kultúra A
Élő idegen nyelv A – egyben 2 (angol, német)
Ének-zene A
Etika A
Környezetismeret A

Magyar nyelv és irodalom A
Matematika A
Tánc és mozgás 1-4.
Technika és tervezés A
Testnevelés A
Vizuális kultúra A

Kerettanterv megnevezése: 5-8. évfolyam

Állampolgári ismeretek F
Biológia F
Digitális kultúra F
Dráma és színház F
Élő idegen nyelv F – egyben (angol, német)
Ének-zene F
Etika F
Fizika F
Földrajz F

Hon- és népismeret F
Kémia F
Magyar nyelv és irodalom F
Matematika F
Tánc és mozgás 5-8.
Technika és tervezés F
Természettudomány 5-6.
Testnevelés F
Történelem F
Vizuális kultúra F

2) Kivezetésre kerülő korábbi kerettantervekre épült helyi tantervek

I. Alsó tagozat

Tantárgy megnevezése	Kerettantervi ajánlások	Változat
Magyar nyelv és irodalom	Apáczai Kiadó	
Matematika	Apáczai Kiadó	
Környezetismeret	Mozaik Kiadó	
Angol nyelv	OFI	
Német nyelv	OFI	
Ének-zene	Mozaik Kiadó	
Vizuális kultúra	Mozaik Kiadó	
Életvitel és gyakorlat	Apáczai Kiadó	
Testnevelés és sport	OFI	
Etika / Hit- és erkölcstan	Mozaik Kiadó	
Informatika	OFI	

II. Felső tagozat

Tantárgy megnevezése	Kerettantervi ajánlások	Változat
Magyar nyelv és irodalom	Mozaik Kiadó	
Matematika	Műszaki Kiadó	
Történelem	Mozaik Kiadó	
Angol nyelv	OFI	
Német nyelv	Klett Kiadó	
Természetismeret	Mozaik Kiadó	
Fizika	Mozaik Kiadó	B
Kémia	Nemzeti	B
Biológia	Mozaik Kiadó	A
Földrajz	Mozaik Kiadó	
Ének-zene	Apáczai Kiadó	
Vizuális kultúra	Apáczai Kiadó	
Életvitel és gyakorlat	Apáczai Kiadó	
Testnevelés és sport	Apáczai Kiadó	
Etika / Hit- és erkölcstan	OFI	
Informatika	OFI	
Tánc és dráma	Apáczai Kiadó	
Osztályfőnöki	Apáczai Kiadó	
Elsősegélynyújtás	Saját	

2.2 A kerettanterv feletti óraszámok

A kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Ha az iskola az ötödik évfolyamon vagy az azt követő évfolyamokon a NAT-nak megfelelő szabályok szerint emelt szintű oktatást vezet, akkor az alaptantervben meghatározott kötelező és maximális óraszám heti két-két órával minden érintett évfolyamon megemelhető.

Heti óraszámok alakulása az 5-8. évfolyamokon bevezetett emelt szintű oktatásban								
Heti óraszám / évfolyam	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**
Kötelező óraszám	**22**	**22**	**22**	**23**	**27**	**26**	**28**	**28**
Szabadon tervezhető	2	2	2	2	1	2	2	2
Emelt szintű többletóra	0	0	0	0	2	2	2	2
Maximális heti óraszám	24	24	24	25	**30**	**30**	**32**	**32**

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020								
Heti óraszám/évfolyam	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Etika/hit és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Természettudomány					2	2	2	2
Környezetismeret			1	1				
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Hon- és népismeret					1			
Dráma és színház					1			
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Összesen:	22	22	22	23	27	26	28	28
Kötelező óraszám	**22**	**22**	**22**	**23**	**27**	**26**	**28**	**28**
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	**24**	**24**	**24**	**25**	**28**	**28**	**30**	**30**
A régi maximális órakeret	26	26	26	27	29	30	32	32
Heti óraszám csökkenése	2	2	2	2	1	2	2	2

NAT 2020 - FELMENŐ RENDSZERŰ BEVEZETÉSE A 2020/2021. TANÉV 1. ÉS 5. ÉVFOLYAMÁN

ALSÓ TAGOZAT

1-4. évfolyam	1.	2.	3.	4.
Heti óraszám/évfolyam				
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+2	5
Matematika	4+1	4+1	4	4
Történelem				
Állampolgári ismeretek				
Hon- és népismeret				
Etika/hit és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Természettudomány				
Kémia				
Fizika				
Biológia				
Földrajz				
Első élő idegen nyelv				2+2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Dráma és színház				
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki				
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2
Összes tervezett óraszám	22+2	22+2	22+2	23+2
Összesített óraszám	24	24	24	25

FELSŐ TAGOZAT

DIGITÁLIS KULTÚRA: 5-8. évf. emelt óraszámú csoportokban +2 óra/hét egyéb órakeretből csatlakoztatva.
Az emelt óraszámú digitális kultúra maximális órakerete megegyezik az emelt szintű matematika és idegen nyelv órakeretével (5-6. évf. 30 óra, 7-8. évf. 32 óra)

FELSŐ TAGOZAT 5-8. évfolyam	5. alap	5. emelt	6. alap	6. emelt	7. alap	7. emelt	8. alap	8. emelt
Heti óraszám / évfolyam								
Magyar nyelv és irodalom	4		4+1		3+1		3+1	
Matematika	4	4+2	4	4+2	3+1	4+2	3+1	4+2
Történelem	2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek							1	
Hon- és népismeret			1					
Etika/hit és erkölcstan	1		1		1		1	
Környezetismeret								
Természettudomány	2		2		1		2	
Kémia					1		2	
Fizika					2		1	
Biológia					2		1	
Földrajz								
Első élő idegen nyelv	3	3+2	3	3+2	3	3+2	3	3+2
Ének-zene	2		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Dráma és színház	1							
Technika és tervezés	1		1		1			
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra	1		2		2		2	
Összes tervezett óraszám	27+1		26+2		28+2		28+2	
Összesített óraszám	28	28+2	28	28+2	30	30+2	30	30+2
Maximális órakeret		30		30		32		32

KORÁBBI ÚJ NAT MÓDOSÍTÁSOKKAL - KIVEZETÉSE

A 2020/2021. TANÉVTŐL FELMENŐ / KIMENŐ RENDSZERŰ ÓRASZÁMOK AZ 1-8 . ÉVFOLYAMON

1. Kötelező tantárgyak és szabadon tervezett óraszámok az 1–4. évfolyamon

FELMENŐ- KIMENŐ Óraterv 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	**~~1. évf.~~**	**2. évf.**	**3. évf.**	**4. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	~~7~~	7	6	6
Idegen nyelvek	-			2
Matematika	~~4~~	4	4	4
Etika / Hit- és erkölcstan	~~1~~	1	1	1
Környezetismeret	~~1~~	1	1	1
Ének-zene	~~2~~	2	2	2
Vizuális kultúra	~~2~~	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	~~1~~	1	1	1
Testnevelés és sport	~~5~~	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	**~~2~~**	**2**	**3**	**3**
- Magyar nyelv és irodalom	~~*1*~~	*1*	*1*	*1*
- Matematika	~~*1*~~	*1*	-	-
- Idegen nyelv	-	-	*2*	*1*
- Informatika	-	-	-	*1*
Rendelkezésre álló órakeret	**~~25~~**	**25**	**25**	**27**

HELYI TANTERV ÖSSZESÍTETT ÓRATERVE

FELMENŐ- KIMENŐ Óraterv 1–4. évfolyam				
	2020/21.	**2021/22.**	**2022/23.**	**2023/24.**
Tantárgyak	**~~1. évf.~~**	**2. évf.**	**3. évf.**	**4. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	~~8~~	8	7	7
Idegen nyelvek	-		2	3
Matematika	~~5~~	5	4	4
Etika / Hit- és erkölcstan	~~1~~	1	1	1
Környezetismeret	~~1~~	1	1	1
Ének-zene	~~2~~	2	2	2
Vizuális kultúra	~~2~~	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	~~1~~	1	1	1
Testnevelés és sport	~~5~~	5	5	5
Informatika				1
Szabadon tervezett órakeret	**~~2~~**	**2**	**3**	**3**
Rendelkezésre álló órakeret	**~~25~~**	**25**	**25**	**27**

2. Kötelező tantárgyak és szabadon tervezett óraszámok az 5–8. évfolyamon

FELMENŐ- KIMENŐ Óraterv 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	~~**5. évf.**~~	**6. évf.**	**7. évf.**	**8. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	~~4~~	4	3	4
Idegen nyelvek	~~3~~	3	3	3
Matematika	~~3~~	3	3	3
Etika / Hit- és erkölcstan	~~1~~	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	~~2~~	2	2	2
Természetismeret	~~2~~	2		
Fizika	-		1,5	1,5
Kémia	-		1,5	1,5
Biológia-egészségtan	-		1,5	1,5
Földrajz	-		1,5	1,5
Ének-zene	~~1~~	1	1	1
Dráma és tánc / Hon- és népismeret	~~1~~			
Vizuális kultúra	~~1~~	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	~~1~~	1	1	
Testnevelés és sport	~~5~~	5	5	5
Osztályfőnöki	~~1~~	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	~~**3**~~	**3**	**3**	**3**
- Matematika	~~*1*~~	*1*	*1*	*1*
- Informatika	~~*1*~~	-	-	-
- Magyar nyelv és irodalom	-	*1*	*1*	*0,5*
- Technika, életvitel és gyak.	-	-	-	*0,5*
Emelt óraszámú oktatáshoz: vagy matematika vagy id. nyelv (angol, német) vagy informatika	~~*1*~~	*1*	*1*	*1*
Rendelkezésre álló órakeret	~~**28**~~	**28**	**31**	**31**
Egyéb – tanórán kívüli órakeretből kiegészítve az emelt óraszámú oktatáshoz: vagy matematika vagy id. nyelv (angol, német) vagy informatika	~~*1*~~	*1*	*1*	*1*

HELYI TANTERV ÖSSZESÍTETT ÓRATERVE

FELMENŐ- KIMENŐ Óraterv 5–8. évfolyam				
	2020/21.	**2021/22.**	**2022/23.**	**2023/24.**
Tantárgyak	~~**5. évf.**~~	**6. évf.**	**7. évf.**	**8. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	~~4~~	5	4	4,5
Idegen nyelvek (angol, német) alap óraszámú vagy emelt óraszámú	 ~~3~~ ~~4~~	 3 4	 3 4	 3 4
Matematika alap óraszámú vagy emelt óraszámú	~~4~~ ~~5~~	4 5	4 5	4 5
Etika / Hit- és erkölcstan	~~1~~	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	~~2~~	2	2	2
Természetismeret	~~2~~	2		
Fizika	-		1,5	1,5
Kémia	-		1,5	1,5
Biológia-egészségtan	-		1,5	1,5
Földrajz	-		1,5	1,5
Ének-zene	~~1~~	1	1	1
Dráma és tánc / Hon- és népismeret	~~1~~			
Vizuális kultúra	~~1~~	1	1	1
Informatika alap óraszámú vagy emelt óraszámú	~~1~~ ~~2~~	1 2	1 2	1 2
Technika, életvitel és gyakorlat	~~1~~	1	1	0,5
Testnevelés és sport	~~5~~	5	5	5
Osztályfőnöki	~~1~~	1	1	1
Szabadon tervezett órakeret	~~3~~	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	~~**28**~~	**28**	**31**	**31**

Egyéb – tanórán kívüli órakeretből kiegészítve az emelt óraszámú oktatáshoz: vagy matematika vagy id. nyelv (angol, német) vagy informatika	~~1~~	1	1	1

A 2020/2021. TANÉVTŐL FELMENŐ / KIMENŐ RENDSZERBEN BEKÖVETKEZŐ VÁLTOZÁSOK AZ 1. ÉS 5. ÉVFOLYAMON

ALSÓ TAGOZAT:

Szabadon tervezhető órakeret felhasználása:

2 óra/hét az 1-4. évfolyamon felmenő rendszerben

Magyar nyelv és irodalom 1-2. évf. +1 óra/hét, 3. évf. +2 óra/hét
Matematika 1-2. évf. +1 óra/hét
Első élő idegen nyelv 4. évf. +2 óra/hét

Szabadon tervezhető órakeret felhasználása *kimenő rendszerben*

Magyar ny. és ir. +1 óra/hét az 1-4. évf.,
Matematika +1 óra/hét a 1-2. évf.
Id. nyelv +2 óra/hét 3. évf. és +1 óra/hét 4. évf.
Informatika +1 óra/hét 4. évf.

FELSŐ TAGOZAT:

Szabadon tervezhető órakeret felhasználása:

1 óra/hét az 5. évf., 2 óra/hét a 6-8. évfolyamon felmenő rendszerben

Dráma és színház 5. évf. +1 óra/hét
Magyar nyelv és irodalom 6-8. évf. +1óra/hét
Hon-és népismeret 6. évf. +1 óra/hét
Matematika 7-8. évf. +1 óra/hét

Emelt szintű oktatásra felhasználható +2 órakeret az 5-8. évfolyamon felmenőben:

Első élő idegen nyelv (angol, német) 5-8. évf./csoport +2 óra/hét
Matematika 5-8. évf./csoport +2 óra/hét

Szabadon tervezhető órakeret felhasználása kimenő rendszerben:

Magyar ny. és ir. +1 óra/hét 6-7. évf., és +0,5 óra/hét 8. évf.
Matematika +1 óra/hét 5-8. évf.
Informatika +1 óra/hét 5. évf.
Emelt óraszámú tantárgyak választására +1 óra/hét 5-8. évf.
Technika, életvitel és gyakorlat +0,5 óra/hét 8. évf.

A 2020/2021. tanévtől az 1. és 5. évfolyamon kötelezően bevezetésre kerül a NAT 2020 és kerettantervek alapján kidolgozott helyi tanterv felmenő rendszerben.
A korábbi óratervek, helyi tantervek kimenő rendszerben szűnnek meg.

Új – változások:

- Környezetismeret tantárgy tanítása az 1-2. évf. nincs, a 3. évf. kezdődik.
- Digitális kultúra tantárgy bevezetése a 3. évf. heti 1 órás tantárgyként.
- Vizuális kultúra tantárgy a 4. évf. heti 1 órássá csökken.
- Dráma és színház tantárgyat heti 1 órában az 5-8. évf. egyikén kell tanítani – választásunk az 5. évfolyam.

- Hon-és népismeret tantárgyat heti 1 órában, intézményi döntés alapján az 5-8. évf. egyikén kell tanítani – választásunk a 6. évfolyam.
- A természettudományos tantárgyak 7-8. diszciplináris bontásban is oktathatók. Az egyes tantárgyak heti 3 órában taníthatók a két évfolyamra vetítve. Iskolánkban megtartjuk a fizika, kémia, biológia, földrajz tantárgyak esetén az 1,5 óra/hét/évfolyam órakeretet.
- Állampolgári ismeretek tantárgy heti 1 órában önálló tantárgyként jelenik meg a 8. évf.-on.
- **Választható emelt szintű oktatás: matematika és angol vagy német nyelv az 5. évf./csop. felmenő rendszerben, az 5-8. évf./csop. szervezésben**
- **Választható emelt óraszámú oktatás: digitális kultúra az 5-8. évf./csop.**

1. A 2013/2014. tanévtől az 1. és 5. évfolyamon felmenő rendszerben bevezetésre került a köznevelési törvény, a NAT és kerettantervek alapján kidolgozott új helyi tanterv, mely a 2020/2021. tanév 1. és 5. osztályától felmenőben kivezetésre kerül.
   Eszerint valósulnak meg a következők:
   - Választható idegen nyelv (angol, német) oktatása felmenő rendszerben a 3. évfolyamtól a 2020/2021. és a 2021/2022. tanévben.
   - A választott idegen nyelv oktatása osztály/csoport, illetve évfolyamszint/csoport szervezésű lehet a tanulólétszám függvényében.
   - Informatika oktatása felmenő rendszerben a 4. évfolyamtól kezdődően a 2020/2021. tanévtől a 2021/2022. és a 2022/2023. tanévben.
   - A 7-8. évfolyamon a természettudományos tantárgyak: fizika, kémia, biológia, földrajz 1,5 - 1,5 óra/hét elosztású.
   - Választott a technika, életvitel és gyakorlat tantárgy keretein belüli elsősegély-nyújtási ismeretek oktatása a 8. évfolyamon a 2020/2021, 2021/2022. és a 2022/2023. tanévben.

2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a szakminisztérium hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: testnevelés és sport, technika és életvitel, vizuális kultúra. Amennyiben egyéb, államilag nem finanszírozott kiadványok beszerzése szükséges, úgy az érintett tanulók körétől függően az osztálytanító vagy a tankönyvfelelős beszerzi a szülők ill. a szülői munkaközösség engedélyét.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanórai taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

– A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.

- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: az új taneszközök használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetekben vesszük be.

Az iskola arra törekszik, hogy egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. A tankönyvek és munkafüzetek minden tanuló számára ingyenesek; a beszerzések révén az elhasználódott tankönyvek helyett újakat biztosítunk.

A jelenlegi választásunkat meghatározta, hogy a tankönyv, taneszköz:
- NAT - kerettanterv kompatibilis legyen.
- Helyi tantervünkhöz illeszkedjen.
- Alkalmas legyen órai vagy otthoni differenciált feladat adására, feladatok megoldására.
- A tanulók számára a legmegfelelőbb ismeretek nyújtsa, áttekinthető, „tanulható" legyen.
- Kivitele esztétikus és tartós legyen.
- A központilag meghatározott tankönyvvásárlási keretet ne lépjük túl iskolai szinten.
- Több éven keresztül használható legyen, azaz továbbadható legyen.
- Segítse elő a kompetencia alapú oktatást és az integrált oktatást.
- A tartós tankönyv kritériumainak megfeleljen.

A tanulók a tanév végén kötelesek megfelelő állapotban az iskolának visszaszolgáltatni a tartós tankönyveket. A munkafüzeteket és munkatankönyveket, illetve a több tanéven át használatos kiadványokat nem. Az 1-2. osztályos tanulóknak nem kell visszaadniuk a tankönyveket sem.

2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

AZ ISKOLA KÉPZÉSI RENDJE

A képzés szakaszai, a szakaszváltás szakmai követelményei

Iskolánkban nyolc évfolyamos általános iskolai képzés folyik.

A Nemzeti köznevelési törvény alapján az 1-4. évfolyam a hagyományos alsó tagozat, az 5-8. évfolyam a felső tagozat.

Az iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakasza	Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza	1-4.évfolyam	Alsó tagozat	Nem szakrendszerű oktatás
		5-8.évfolyam	Felső tagozat	Szakrendszerű oktatás

Minden évfolyamon jellemző az osztály (általában párhuzamos) keretben történő oktatás. Kivétel az idegen nyelv, informatika és esetenként a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika, technika, ahol csoportbontással illetve emelt óraszámban és csoportokban folyik a tanítás.

A képzés jellemzői
Az iskolai élet szervezése során fő feladatunknak tekintjük, hogy a körzetünkbe tartozó 6-14 éves korosztály számára tanórán és tanórán kívül biztosítsuk mindazokat a lehetőségeket és feltételeket, melyek szükségesek az alapműveltség megszerzéséhez, adottságuk, tehetségük kibontakozásához, esetleges hátránnyal induló vagy a lemaradó tanulók felzárkózásához.

Célunk, hogy felkészítsük a gyermekeket továbbtanulásra, illetve a későbbiekben az alapvizsga sikeres letételére. Ennek érdekében törekszünk arra, hogy tanulóink tudását megalapozzuk, folyamatosan fejlesszük, hogy képesek legyenek önálló ismeretszerzésre, tanulásra.

Az 1-4. évfolyamon nem szakrendszerű oktatás folyik. A kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása a tanulók egyéni képességeihez igazodó fejlesztéssel, a tanulók tanulási sajátosságainak figyelembevételével, a műveltségterületenként meghatározott fejlesztési feladatok kulcskompetenciák szerint történő feldolgozásával, a tantárgyi szerkezet kialakításának mellőzésével folyik. Az olvasás, írás, számolás, szóbeli kommunikáció és a gondolkodás készségének kialakítása, megalapozása és folyamatos fejlesztése a fő tennivalók. A megalapozást követően nagy hangsúlyt kell fordítanunk a szövegértő olvasásra, szövegfeldolgozásra, az írásbeli munkák pontosságára, olvashatóságára, tisztaságára.

Az 5-8. évfolyamon szakrendszerű oktatásban a kulcskompetenciák fejlesztése folyik, a Nemzeti alaptantervben meghatározott, kiemelt, továbbá a műveltségterületekben meghatározott fejlesztési feladatok – elsősorban tantárgyi keretek között történő – feldolgozásával. Az alsó tagozaton kialakított és megalapozott készségek, képességek továbbfejlesztésén túl az ismeretek folyamatos bővítése, rendszerezése, összehangolása, a tanulók tudásszintjének emelése, az önálló ismeretszerzés, tanulás igényének fokozása a fő feladat.
Nyolcadik évfolyam végére a NAT és a kerettantervben meghatározottak szerint átdolgozott, és a helyi tantervekben megfogalmazott követelmények legalább minimum szinten történő teljesítése a cél.
- Az alkalmazott helyi tantervek az EMMI által kiadott kerettantervek adaptációjával készültek.
- A tanulók első élő idegen nyelvként az angol és német nyelv tanulását választhatják.
- A második idegen nyelv választását (angol, német, francia, orosz nyelv) tanórán kívüli, egyéb foglalkozás keretén belül kínáljuk a 7. évfolyamtól tanulóinknak.
- A tehetséggondozás és felzárkóztatás a választható tanórai és tanórán kívüli egyéb foglalkozások időkeretében, a köznevelési törvény által biztosított lehetőségek felhasználásával történik.

A szabadon tervezhető órakeret elosztása a 2020/2021. tanévtől belépő 1. és 5. osztályosoknak felmenő rendszerben
- 1-2. évf. matematika alapóraszámának növelése
- 1-3. évf. magyar nyelv és irodalom alapóraszámának növelése
- 4. évf. első élő idegen nyelv alapóraszámának növelése
- 5. évf. dráma és tánc tanítása
- 6. évf. hon- és népismeret tanítása
- 6-8. évf. magyar nyelv és irodalom alapóraszámának növelése
- 7-8. évf. matematika alapóraszámának növelése

Választási lehetőségek a 2020/2021. tanévtől az 1. és 5. évf. felmenő rendszerében:
- angol vagy német nyelv tanulásának választása a 4. évfolyamon

- emelt szintű oktatás bevezetése felmenő rendszerben matematikából és idegen nyelvből az 5. évf./csoportjaiban
- digitális kultúra tantárgy emelt óraszámú oktatásának folytatása az 5-8. évfolyamon

A szabadon tervezhető órakeret kivezetése a 2013/2014. tanévtől belépett 1. és 5. osztályosoknak a 2020/2021. tanévtől kimenő rendszerben

Intézményünkben a szülők és a tanulók körében végzett tájékozódás és a nevelőtestületben meglévő személyi feltételek alapján szervezzük a különböző tantárgyak oktatását, amelyekkel továbbvisszük a korábbi hagyományokat az iskola képzési rendjében.

Kivezetésre kerül:

- *1-2. évfolyamon*	*matematika alapóraszámának emelése*
- *1-4. évfolyamon*	*magyar nyelv és irodalom alapóraszámának emelése*
- *3. évfolyamon*	*idegen nyelv oktatásának bevezetése (angol, német)*
- *4. évfolyamon*	*idegen nyelv alapóraszámának emelése*
- *4-5. évfolyamon*	*informatika oktatásának bevezetése*
- *5. évfolyamon*	*dráma és tánc választása*
- *5-8. évfolyamon*	*matematika alapóraszámának emelése*
- *5-8. évfolyamon*	*matematika, angol, német, informatika emelt óraszámú oktatása*
- *6-8. évfolyamon*	*magyar nyelv és irodalom alapóraszámának emelése*
- *8. évfolyamon*	*technika és életvitel tantárgy oktatása*

A szülők, tanulók igényeinek, az intézmény személyi és tárgyi feltételeinek, valamint a gyermekek továbbtanulási igényeinek figyelembe vételével szervezzük a tanórán kívüli egyéb foglalkozásokat.

- 1-4. évfolyamon napközi, szakkörök, anyanyelvi, idegen nyelvi kommunikáció, matematika, művészeti nevelés, énekkar, vizuális kultúra, drámajáték-mozgás-sport-tánc, tartásjavító torna, környezetvédelem-öko, énekkar, tehetséggondozás, felzárkóztatás, kiemelt figyelmet igénylő tanulók támogatása, fejlesztése, emelt szintű / óraszámú oktatásra felkészítő.
- 5-8. évfolyamon napközi, tanulószoba, szakkörök, matematika, informatika, angol, német, anyanyelv, természettudományos laborgyakorlat, öko – természetjáró, énekkar, művészeti nevelés, vizuális kultúra, sport-mozgás-tánc, tartásjavító torna, tehetséggondozás, középiskolai előkészítő, felzárkóztatás, fejlesztés.
- 7-8. évfolyamon második idegen nyelv tanulásának lehetősége szakköri keretek között (német, angol, francia, orosz).

A választhatóságot figyelembe véve, adott évfolyamokon elsősorban azokat a csoportokat indítjuk, ahol erre évfolyamon belül **legalább 10 fő** jelentkező van.

A választható órakeret felhasználása tanévenként pontosításra kerül, amelyet a fenntartóval való egyeztetést követően a mindenkori tantárgyfelosztás tartalmaz.

2.4.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a feladat. Tanulási módszerek kialakítása, iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakulása folyik.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

Az olvasás és írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasás-írás tanulásának folyamatát. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani. Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár és a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyvcsalád.

Ezt segíti iskolánkban az 1-2. évfolyamon szervezett, évfolyamszintű Meixner-csoport, melyben az anyanyelv tanítása a Meixner-módszer szerint és a Meixner-tankönyvcsalád használatával valósul meg. A csoportba kerülés szülői kérés, szakvélemény, osztálytanító javaslata alapján, a lehetőségek nyújtotta létszám keretek figyelembe vételével, igazgatói engedéllyel történik.

A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók megsegítésére az iskolánkban fejlesztő pedagógusok állnak rendelkezésre, akik együttműködnek az osztálytanítókkal.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a következők mentén történik:

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a figyelem- és koncentráció képességének alapozásával;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok, stb.).
A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.

Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

2.4.2 *A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása*

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.
Motiváció, tanulásszervezés, teljesítmények növekedése:

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált tevékenységek segítségével fejleszti a tanulókban a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A tanuló jellemét formálva elősegíti a személyiség érését.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.

A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig – az érettségi vizsga idejére – a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.

Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap.

Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

Fontos, hogy biztosított legyen a tanulók számára az alkotás lehetősége, melyben megnyilvánulhat kreativitásuk, fejlődhet kezdeményező és problémamegoldó képességük. Ez lehet az alapja a konstruktív gondolkodásuk kialakulásának, valamint ennek során a tanulók felkészülnek az önálló ismeretszerzésre, az örömet nyújtó egész életen át tartó tanulásra.

2.4.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.
Kulcskompetenciák megalapozása, együttműködési készség fejlődése, a tanulói tudás megalapozása:

- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását.

Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

Az egészséges életvitel kialakításához a természetismeret, a testnevelés és sport tantárgyak gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre késztetésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok).

Az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, etika tantárgy terén.

2.4.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés fejlesztésével;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztéséve, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a

tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:
- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekfeszítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

A NEM SZAKRENDSZERŰ OKTATÁS

A 2013/2014. tanévtől a nem szakrendszerű oktatás ismét az 1-4. évfolyamon, míg a szakrendszerű oktatás az 5-8. évfolyamon egységesen valósul meg. A nem szakrendszerű oktatás keretében a kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása, míg a szakrendszerű oktatás keretében a kulcskompetenciák fejlesztése történik.

A fejlesztendő alapkészségek:
- olvasási készség,
- írási készség,
- fogalmazási készség,
- elemi számolási készség,
- elemi rendszerező készség,
- elemi kombinatív készség,
- beszédképesség,
- beszédértés képessége
- szocialitás.

A nem szakrendszerű és szakrendszerű oktatás keretei között történő fejlesztések céljai:

Általános alapozás:
- figyelem,
- megfigyelés,
- emlékezet (konstruálás, tárolás),
- gondolkodási műveletek (tudásszerzés, tudásfeltárás, gondolkodás),
- probléma megoldás fejlesztése,
- tudásmegismerés.

***Önálló tanulás fejlesztése*:**
- információforrások kezelése,
- lényegkiemelés,
- tájékozódás szövegben, ábraolvasás,
- vázlat, jegyzet használata,
- önellenőrzés.

A nem szakrendszerű és szakrendszerű oktatásban különösen nagy hangsúlyt kell kapnia a személyes kompetenciafejlesztéssel kapcsolatos feladatoknak, a felzárkóztatást segítő programoknak és a szociális hátrányok enyhítésének, önállóságra nevelésnek.

Ehhez fontos az *adaptív tanulásszervezés* központba állítása, mely figyelembe veszi az egyéni fejlődési szinteket. Az egyéni munka mellett szerepet kap a kooperatív csoportmunka, projekt munka, a játék és a verseny.

Eszközrendszer:
Fontos, hogy megjelenjenek a modern IKT eszközök – tablet, laptop, számítógép, projektor, interaktív tábla - az oktatásban.
Biztosítani kell a változatos módszerekhez szükséges berendezést, mobil bútorzatot, multimédiás eszközöket.

Szervezési formák

***Tanórák csoportbontásban*:**

Iskolánkban létrehozható osztályokon/évfolyamokon belüli csoportos oktatás, ahol az oktatási szakaszoknak megfelelően nem szakrendszerű és szakrendszerű oktatás szerint tanulnak a diákok. A csoportbontás a kompetenciafejlesztés kiemelt területeinek eredményességét támogatja.

Projektoktatás:
Több műveltségi területet átfogó oktatás, melyben a gyermek egyéni szinten, tapasztalati úton használható tudást sajátít el, akár felhasználva a már megtanult ismereteket. Fejlesztő programok is szervezhetők, adott csoportokban.

***Napközi*ben, *tanulószobán* folyó munka:**
Fontos szerepe legyen a szociális hátrányok enyhítésében. Ehhez megfelelő csoportlétszámot kell biztosítani.

Erdei iskola, múzeumi foglalkozás, könyvtári foglalkozás, művészeti előadáshoz vagy kiállításhoz kapcsolódó foglalkozás, amennyiben biztosítható az előírt tananyag átadása, a követelmények teljesítése, a tanítási órák ingyenessége, a tanulói terhelés korlátozására vonatkozó rendelkezések megtartása.

Értékelés:
Fontos a diákok önmagukhoz és egymáshoz viszonyított értékelése, ennek a célnak a **fejlesztő értékelés** felel meg a legjobban. A tanulói teljesítmények szintjének meghatározására a folyamatos adatgyűjtés, mérés, összehasonlítás szolgál. Az értékelés a tanuló fejlődését állapítja meg, feltárja szükségleteit, és ehhez igazítja a tanítást, segítve a tanulási folyamatot.
A fejlesztő értékelésnek fontos motiváló feladata is van. Az értékelés lehet szöveges.
Fontos azonban az is, hogy a korosztály szintjéhez képest hol tart a tanuló, erre a szülők is igényt tartanak. Erre szolgál a **minősítő értékelés**, ez a hagyományos osztályzatban jelenik meg.
Az iskola mérési szintjeit az országos és nemzetközi mérésekhez kell közelíteni.
Az értékelés időrendje: folyamatos szóbeli, félévi és év végi írásbeli. Negyedévente a HHH tanulók számára a szülőkkel együtt.

Célunk az időkeretet felhasználni integrálásra, részképesség- és képességfejlesztésre.
Ha a kognitív kulcskompetenciák együttese (tudásszerző-, gondolkodási-, tanulási kulcskompetencia) teljesül az adott évfolyamokon, akkor a tanulók elérik az optimálisan használható képesség szintjét.

A pszichikus komponensek gyakorlottsági szintjei:

Előkészítő szint, kezdő szint, haladó szint, befejező szint, optimális szint

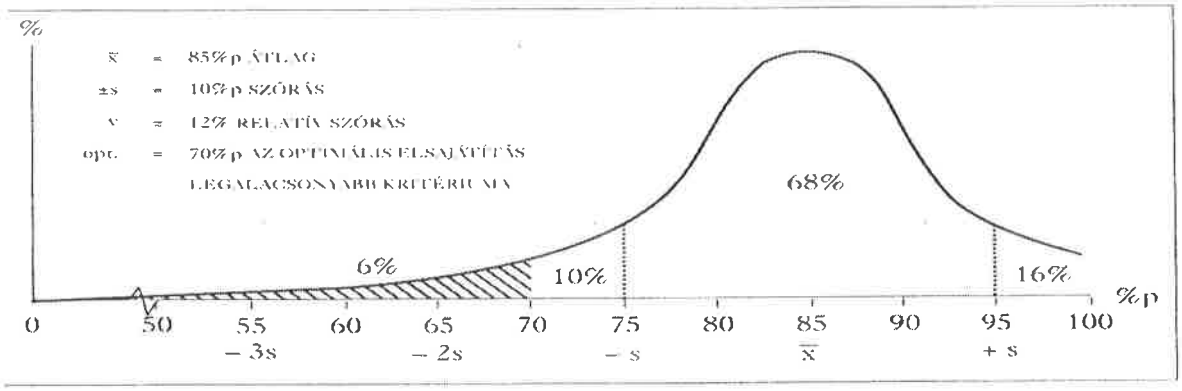

32. ábra
A tanulók közötti különbségek alakulása optimális elsajátítási kritérium esetén

Nemcsak a fejlesztés, tanítás, tanulási módszerek, tankönyvek, taneszközök, tantervek, stb. szükségesek az optimális szint eléréséhez, hanem a személyiségfejlődés szintjeit figyelembe kell venni ahhoz, hogy még eredményesebb legyen az oktatás.

A spontán tanulás révén lassan, fokozatosan bővül a tapasztalat, a személyiség. Tapasztalati szintű viselkedésünk úgy működik, hogy arról kapunk visszajelzéseket, információkat. Tevékenységeink jó része tapasztalati szinten működik.

Iskolánk célja, hogy minden gyermek nyolcadik osztályos korára egy optimális használhatósági szintet sajátítson el adott korosztálynak, adott csoportbontásnak megfelelően.

NAPKÖZI, TANULÓSZOBA, KÉTTANÍTÓS MODELL

A szülők igénye, hogy az iskolában biztosítsák gyermekeik számára az egész napos kereteket, a délutáni napközis foglalkozásokat alsós és felsős korcsoportban egyaránt. Így megvalósul a gyerekek színvonalas ellátása, felkészülésük hatékonysága.
A különböző műveltségi területek tartalmának megvalósítását a napközi keretein belül, a tanórán kívüli, illetve az egyéb szabadidős foglalkozások tartalmának egymásra épülését, ezek programjaival igyekszünk elérni.

1) A napközi

- Lehetőség szerint osztályonként szervezzük a napközis csoportokat az alsó tagozaton. Létszámtól függően osztály/évfolyamszintű lehet a felső tagozat 5-6. évfolyamán.

a) Szabadidős programok időbeosztása:
Szervezésüknél a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- A tanulók iskolai közérzetét, a mindennapi munkát pozitívan befolyásolja.
- Az életkori sajátosságoknak megfelelő programok álljanak a gyerekek rendelkezésére.
- A programok legyenek egyszerre tantárgysegítők és szabadidős jellegűek. Belső biztonságot nyújtó társas életet teremtsenek a gyerekek számára.
- A tanulók legyenek részesei a programok megszervezésének.
- A szabadidő tartalmas eltöltése váljon a tanulók igényére.

A szabadidős programokat közvetlenül az ebédelés illetve a tanulási idő után tartjuk.

b) A szabadidős programok formái:

Manuális foglalkozás
A tanulók kézügyességét, kreativitását, alkotó képességeit fejlesztő foglalkozási formák (festés, papírmunkák, agyagozás, gyöngyfűzés, stb.).

Kulturális foglalkozás
A különböző tantárgyi területeken elsajátított ismereteket mélyíti el, bővíti azokat (zene, ünnepek, mesék, filmek, stb.).
Fejleszti a gyermekek játékkultúráját. Sokféle játékkal, azok szabályaival ismerteti meg őket (pl. népi, - társas, - táblás, - sport, - csapatjátékok).
Könyvtárlátogatás, mely az olvasást, a gyűjtőmunkát, az ismeretek bővítését szolgálja.

Séta, sportfoglalkozás
Szorosan összekapcsolható a játékokkal. Amennyiben az időjárási feltételek megengedik a lehető legtöbb időt töltsünk a szabadban. Az egészséges testmozgást szolgálja az udvari és tornatermi játékok sokasága. A foglalkozás a közösségfejlesztés, az ügyesség, figyelem, kitartás, tolerancia, együttműködés készségfejlesztésének színtere.

c) A felkészülési idő, tanulás:
A szabadidős sávot követően valósul meg. A tanulók, ha jól érzik magukat a napköziben, szívesen végzik el ezt a feladatukat is. Nevelői segítség mellett oldják meg házi feladatukat, segítséget kapnak, ha szükséges. Az önálló tanulás, tervezés, feladatvégzés, szabályok, kitartás, segítségnyújtás eszközével kompetenciafejlesztés valósul meg a tanulási időben.

d) Nevelői beszélgetés és értékelés:
Jelentősebben a hét elején és végén jelentkezik. A tanulók elmesélik élményeiket a számukra fontos személyeknek. A tanító ennek tükrében hatékonyabban tervezheti fejlesztő munkáját. A programok, a heti munka közös értékkelése javítja a csoport munkájának hatékonyságát, a tanulók közérzetét.

2) Kéttanítós modell
Az első évfolyamtól olyan tanulócsoportok/osztályok indításának a lehetőségét is fenntartjuk, amelyben kéttanítós modell alapján folyik a nevelő-oktató munka.

A sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókat arányosan elosztva szervezzük a tanulócsoportokat, osztályokat.
Ezekben az osztályokban az oktatás fél napos - hagyományos vagy kéttanítós modell formában történik a következő célokkal:
- a képességek egybeszabott fejlesztése,
- társas magatartási és munkaszokások fejlesztése,
- a tanulók képességeinek fejlesztése az önálló tanulásra,
- tantárgyi területek ismeretanyagának elsajátítása,
- a meglévő tanulási nehézségek felszámolása, enyhítése szakemberek bevonásával,
- egyénre szabott, differenciált haladási tempóban.

Időbeosztása

Foglalkoztatási jellemzői hasonlatosak a napköziben alkalmazottakhoz, de abban eltérnek, hogy:

- 8-16 óráig kötött időbeosztást jelent a tanulók számára,
- két tanító tanítja az osztályt gördülő órabeosztással, tantárgycsoportosan,
- a tanulási nehézségek kiküszöbölését kiemelten célozzák,
- a logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, iskolapszichológus részt vehet a kialakításukban, egyéni differenciált foglalkozásokat tarthatnak,
- pedagógiai, gyógypedagógiai asszisztens segítheti munkájukat,
- időkereteik a csoport haladási, munkabírási tempójához folyamatosan alkalmazkodnak.

Az egész napos nevelés-oktatás esetén a délelőtti és délutáni időszakban a tanulók részére az új ismeretek, a tananyagok, a követelmények elsajátítása, a következő napokra történő felkészülés, a mindennapos testnevelés, az egyéni képességekhez igazodó fejlesztés, a pihenés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetősége biztosított.
Az osztályfőnök a felkészülési, tanulási idő többségét tölti a gyerekekkel. Ezzel a tanulási nehézségek jobban tetten érhetők, a tanulók a segítségnyújtást zökkenőmentesen elfogadják. Kondicionáló szerepe is így a hatékonyabb.

3) A tanulószoba

Felső tagozatos tanulóknak szervezzük, a másnapi tanórákra való felkészülés eredményességét kívánjuk biztosítani.
Órakerete 3 óra/nap, a tanórák után csatlakoztatva.
Megszervezésében fontos szempont a „TANULÁS-TANÍTÁSA".
A tanulószoba megszervezésénél figyelünk a szakkorrepetálás lehetőségeinek megteremtésére.
Szabadidős foglalkozások, levegőzés, sport-mozgás, személyiség- és közösségfejlesztő játékok beépítése kitűzött céljaink és feladataink megvalósítását segítik.

2.5 Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a Nemzeti köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

Az iskola megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
b) iskolai sportkörben való sportolással,
c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre félévente érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

A mindennapos testnevelés a 2012/2013. tanévtől felmenő rendszerben került bevezetésre az 1. és 5. évfolyamon. A heti 5 testnevelésórából 2 óra/hét többek között különböző sport és mozgással, tánccal, úszással, lovaglással, sportköri, tömegsport és versenysport foglalkozásokon való részvétellel is megvalósulhat. Az iskola a kötelező tanórai foglalkozások keretében gondoskodik a könnyített testnevelés szervezéséről.
A 2015/2016. tanévtől minden évfolyamon heti 5 testnevelésóra van.

A 4. és a 6. évfolyamon a kötelező úszásoktatást biztosítja a fenntartó.
Jelenleg az 1-4. évfolyamon többségében 3+2 óra/hét bontásban zajlik a mindennapos testnevelés, melyet két pedagógus tanít. A felosztás személy- és feladatelosztás függvénye.

Az alsó tagozat osztályaiban szintén tervezzük/szervezzük a táncoktatás bevezetését, melynek személyi feltételei jelenleg még nem adottak. Amennyiben megteremtődik a személyi feltétel, akkor minden osztályban a mindennapos testnevelésen belül heti 1 óra táncoktatás fog megvalósulni. A néptánc oktatása elsőbbséget élvez minden más tánccal szemben az alsó tagozatos gyermekeknél.

A felső tagozaton a 2017/2018. tanévtől a mindennapos testnevelésen belül heti 1 óra tánc került bevezetésre. Az 5-6. évfolyamon néptánc, a 7-8. évfolyamon társastánc tanítása valósul meg.

A tánc tanítása komplex művészetpedagógiai tevékenység, amely által a tanuló sajátos kifejezőeszköz birtokába jut, kiegészítve a nyelvi, a zenei és a vizuális kifejezőeszközök tárát. A tánc a mozgást a művészetek oldaláról ismerteti meg a tanulóval, értékesen kiegészítve a testnevelés órákon történő mozgásfejlesztést. A tánc tanítása a testnevelésórák keretében is történhet, megfelelő képesítésű pedagógus vezetésével. A tánc és a zene elválaszthatatlan kapcsolatából adódóan a tánc tanítása különleges zenei élményt is nyújt: a tanuló a mozgás által egész testében érzékeli a kísérő zenét, a zene aktív befogadójává válik.

A tánc tanítása fejleszti a ritmusérzéket, a térérzékelést, a testtartást és a mozgáskoordinációt, amely a mindennapi élet számos területén fontos a tanuló számára. Fejleszti a társas kapcsolatok iránti érzéket: együttműködésre, alkalmazkodásra, a másik nem, a másik személy, a másik csoport elfogadására és megbecsülésére ösztönöz.

Az iskolai tánctanulás bekapcsolódási lehetőséget biztosít a tanuló számára a táncos kulturális életbe: a tánc- és mozgásművészet értő befogadójává, a táncos szórakozás (táncházak, táncos szórakozóhelyek) aktív részesévé formálja. A kerettanterv nem említ konkrét táncokat, hiszen a tanmenetbe bekerülő táncok, táncstílusok kiválasztása a tanár feladata az iskola és az osztály/csoport adta lehetőségek gondos mérlegelése után.

A tánc tanítása mint művészetpedagógiai tevékenység széleskörűen fejleszti a tanuló *esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét,* nemcsak a mozgásművészet, hanem a zene- és színházművészet területén is. A táncolás javítja a testtartást, az állóképességet, fejleszti a mozgáskoordinációt, stresszoldó és örömöt adó tevékenység, ezzel fontos eszközévé válik a *testi és lelki egészségre nevelésnek.*
A tánc és a mozgás segíti a tanulót, hogy önmagát helyesen érzékelje, helyezze el térben és időben vagy éppen társaihoz képest, a csoportos vagy páros táncolás élménye pedig a társakhoz, a másik nemhez való viszony fejlődését szolgálja. Az improvizáció gyakorlása már kezdeti szinten is fejleszti a tanuló kifejezőkészségét, problémamegoldó képességét, növeli önbizalmát. A tánc és mozgás tanítása ezért fontos a *szociális kompetencia, az önismeret és társas kultúra fejlesztése* szempontjából.
A tánc és a hagyományos népi játékok olyan közösségi élményeket nyújtanak a tanulónak, amelyek segítik a kapcsolati rendszerekben adódó szerep megértését, a kooperáció fejlesztését, a szabályok elfogadását, ezzel szolgálják az *állampolgárságra és demokráciára nevelést.*
A helyi kis közösségek, az egyes földrajzi tájak, népcsoportok tánc- és zenei hagyományainak megismerése élményszerűen erősíti a *szülőföldhöz, hazához való kötődést,* szolgálja a *hazafias nevelést.* A tánc tanítása ráirányítja a tanulók figyelmét az IKT-eszközökön elérhető értékes, művészi tartalmakra, erősítve ezzel a *médiatudatosságra nevelést.*

Heti óraszám: 1 óra
Éves óraszám: 36 óra

Tematikai egységek az 1-8. osztályokban:

1. Mozgásanyanyelv megalapozása
2. Ritmusérzék fejlesztése
3. A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek
4. Eligazodás a térben
5. Népi játékok
6. Hagyományismeret
7. A tanult táncstílusok körének bővítése
8. Improvizációs készség fejlesztése

Ezeken felül kiemelten a 7-8. osztályban a kulcskompetenciák fejlesztésében az *önismeret és társas kultúra fejlesztése,* valamint az *erkölcsi nevelés* külön hangsúlyt kap azáltal, hogy a tanuló csoportosan készül bemutatni eddig megszerzett táncos képességeit, valamint részt vesz táncos rendezvény szervezésében. A közös felkészülés és alkotómunka, a közösen elért siker fokozottan fejleszti ezeket a kompetenciákat.
Az itt megjelenő tematikai egységek:

9. Koreográfia
10. Gyűjtőmunka
11. Táncház

Sportkörök
Sportköreinket az adott tanév eleji igényfelmérés alapján, a lehetőségek függvényében szervezzük. A csoportok indítása létszámfüggő (minimum 10 fő/csoport).

Csoportjaink: kosárlabda, röplabda, kézilabda, labdarúgás, tollaslabda, asztalitenisz, atlétika, floorball, stb.

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja: a tanulók egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

Az egészségfejlesztő testmozgás jellemzői:

- Minden testnevelési órán teljesül a keringési- és légző rendszer megfelelő terhelése.
- Minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyaggal. Légző torna.
- A testnevelési órákon a gerinc- és izületvédelem szabályainak betartása megvalósul.
- Minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömöt és sikerélményt nyújt még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- A testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás-programban.
- A testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is megtanít (pl. kézi-, kosár-, röplabda, labdarúgás, asztalitenisz, úszás, lovaglás), amelyeket egész életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében.

2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet13-15. §-ai alapján

Az iskolában a helyi tanterv alapján kell megszervezni a tanulók, az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. A tanítási órák megszervezhetők különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is.

A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható tanítási óra. A helyi tanterv határozza meg, hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni, valamint hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámban részt kell vennie.

Az intézményvezető minden év április 15-éig elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak. A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat véleményét.

A tanuló május 20-áig jelentheti be a tantárgy megválasztásával kapcsolatos döntését. Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően, amelyben gyermeke a tizennegyedik életévét eléri, gyermekével közösen gyakorolja. Az iskolának minden év **május 20-áig** fel kell mérnie, hogy a tanuló

a) milyen szabadon választott tanítási órán, továbbá

b) melyik egyház által szervezett hit-és erkölcstan órán, vagy – az állami általános iskolában – kötelező etika órán kíván-e részt venni.

A szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán, továbbá ha jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára.

Ha a tanulót – kérelmére – felvették a szabadon választott tanítási órára, a tanítási év végéig, vagy, ha a tanítási év vége előtt befejeződik, az utolsó tanítási óra befejezéséig köteles azon részt venni. Erről a tényről – a szabadon választott tanítási órára történő jelentkezés előtt – kiskorú tanuló szülőjét írásban tájékoztatni kell.

A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. A tanulónak – kiskorú tanuló esetén a szülőnek – írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.

Ha az iskola helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak a szabadon választott tanítási órákon való részvétellel teljesíthető, az iskolába történő beiratkozás a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti.

A Nkt. szerint a tanuló joga, hogy válasszon a pedagógiai program keretei között a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá pedagógusok közül.
A pedagógusválasztás szabadsága erősen korlátozott, és csupán nagyon indokolt pedagógiai esetekben lehetséges, de ezt csak intézményvezetői engedéllyel lehet érvényesíteni.

2.7 Projektoktatás

„A projekt olyan oktatásszervezési eljárás, amely az oktatás menetét gyakorlati problémák megoldása köré csoportosítja".

„ A projektoktatás teljes szívvel végzett tervszerű tevékenység, amely társas környezetben megy végbe." /Kilpatrick/

A projektmódszer fő értéke a munkafolyamat: a gondolkodási folyamat, a gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.

A projektoktatás egy új oktatási stratégia, mely kiválóan alkalmas a tanulás tanítására és ezáltal az élethosszig tartó tanulás megalapozására.

Célközpontú stratégia,

- mely a sajátos célok elérését,
- a valós életet,
- a komplex szemléletmódot,
- a tevékenyközpontúságot,
- a feladatorientáltságot biztosítja természetes tanulói környezetben.

Eredménye mindig egy produktum, egy projekt.

A projekt sajátossága, hogy kettős funkciójú:

- egy tanulási egység középpontjában a probléma áll, melynek megoldása együttműködést kíván,
- tanulva tanulás során létrejött produktum.

Fajtái: esztétikai – művészeti alkotás,
intellektuális alkotás,
materiális eszköz készítése.

Célja: a megismerési folyamatban a konkrét tapasztalatszerzés, komplex szemléletmód kialakítása, széles tantárgyi koncentráció.

Megvalósul a tanulók önállósága a célok meghatározása, a megismerés (tervezés, kivitelezés) folyamatában. A tanulás egyéni, páros és csoportos szervezeti formákban történik.

A hangsúly az együttes munkálkodáson, az egymás segítésén, elfogadásán, a kommunikációs készségek, technikák elsajátításán van.

A projektmódszer mindig célirányos, problémaorientált, épít a tanulók érdeklődésére, aktív tevékenységére. A megismerő folyamatot a gyermeki személyiségfejlődés hatékony elősegítése érdekében szervezi. A kezdeményezésre, az együttműködésre és a kreatív, felfedező, kutató technikákra helyezi a hangsúlyt. A tanulási környezet új, maga a természet. Eszköztára gazdagabb a hagyományosnál.

Jellemzői: a projekttéma, az időtartama (projektórák, -napok, -hetek), projektfolyamat, résztvevők köre (egy csoporttól az egész iskolai tanulólétszámig terjedhet), változik a tanárszerep, produktum

– eredmény, ismeretek integrációja, nyitottság – szociális tanulás (felelősségvállalás, együttműködés, vita, konfliktuskezelés, egyeztetés).

A projektfolyamat fázisai:

1. kezdeményezés
1. célmeghatározás
2. tervezés
3. végrehajtás, kivitelezés
4. lezárás
5. értékelés

Iskolánkban hagyományosan a jeles napok körében szervezünk projektnapokat: Karácsonyváró, Föld napja projekt. További tervünk a lehetőségek bővítése, építve a természettudományos és művészeti programjainkra, a sport-mozgásos tevékenységeinkre, egyéb jeles napok adta lehetőségekre. Évek óta rendszeresen megvalósul: természettudományos-hét, kémia show, rajzverseny, egészséghét, Ligeti-napok programjai.

A projektoktatás során felhasznált eszközök, anyagok költségekkel járnak, melyet az éves költségvetés tervezése során figyelembe kell venni, a fenntartó támogatása szükséges.

2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A szociokulturális háttérben megmutatkozó különbségek, a növekvő HHH, SNI tanulói létszám az intézmény feladat-ellátási kötelezettségének sokrétű és magas szintű teljesítését teszi szükségessé. A tanulóknál a személyiség sokoldalú fejlesztése az átlagosnál nagyobb törődést, türelmet, empátiát és szakértelmet kíván a tantestület tagjaitól. Az integrált oktatás megvalósítása mellett nagy hangsúlyt kell fektetni az esélyegyenlőség biztosítására. A különbségek csökkentése érdekében a mindennapi munkában különösen nagy gondot kell fordítani a tanulókkal való egyéni bánásmódra, foglalkozásra, a differenciált képességfejlesztésre, a hátrányokkal indulók és lemaradók felzárkóztatására, valamint a tehetséggondozásra.

A sajátos nevelési igényű gyermek – közöttük azok az integrálható sajátos nevelési igényű tanulók, akik autista tüneteket mutatnak, testi fogyatékkal élők, illetve akik a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető, tartós és súlyos rendellenességével küzdenek és/vagy organikus hátterű integrálható beszédfogyatékosak – mellett a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók megsokszorozzák a közös felelősséget, kiszélesítik a pedagógiai munkával kapcsolatos teendőket és elvárásokat. A gyermek- és ifjúságvédelemmel, a diákönkormányzat hatékony működésével, a tanulók közösségi életének szervezésével még eredményesebbé tehető az esélyegyenlőség biztosítására irányuló pedagógiai munka.

Külső kapcsolatrendszerében kiemelt szerepe van a szülőkkel való kapcsolatépítésnek, kapcsolattartásnak, változatos formájú együttműködésnek. A felmerülő gondok enyhítése érdekében segítséget adnak a társszervezetek munkatársai.

Az egyéni arculat kialakításával célunk az esélyegyenlőség biztosítása, a minőségi nevelő-oktató munka feltételeinek javítása, egy helyen való koncentrálása, az életkori és egyéb sajátosságok figyelembe vétele, a szakmai együttműködés biztosítása, az integrált oktatás megvalósításának fejlesztése.

A kitűzött célok elérését a megújuló pedagógiai módszertani kultúra segítségével, az újszerű pedagógiai módszerek, eszközök, eljárások, gyakorlatok alkalmazásával kívánjuk megvalósítani. A kooperatív tanulásszervezés, projektoktatás, differenciált tanulásirányítás, egyéni különbségeket figyelembe vevő oktatás előtérbe kerülése hozhatja meg a tervezett és várt eredményeket.

A tervezett fejlesztések, az intézményi innováció az SNI és HH/HHH gyerekek esélyegyenlőségének kiteljesítésére, az oktatás eredményességének fokozására, az egyéni fejlesztésre, az együttnevelés különböző formáinak megvalósítására irányul. A befogadó pedagógiai gyakorlat kialakítása, az inkluzív nevelés elterjesztése, a szakmai és szakmaközi együttműködések megteremtése hatékony és sikeres oktatást eredményez. A támogató programok, tanulásszervezési módok kidolgozása, azok gyakorlati megvalósítása hozzájárulnak a jó minőségű szakmai munka eléréséhez, fokozásához.

Az Érdligeti Általános Iskola nevelőtestülete a következő esélyegyenlőséget támogató programok megvalósítását végzi és/vagy folytatását tervezi az óvoda-iskola átmenet, az iskola eredményes integrációs munkája és az általános iskola - középfokú oktatást végző intézmények közötti átmenet biztosítása érdekében:

- Óvoda-iskola átmenet biztosítása, megkönnyítése érdekében rendszeres iskolakóstolgató foglalkozások szervezése, vezetése a nagycsoportos óvodásoknak
- Óvodások fogadása tanórán és tanórán kívüli foglalkozások keretén belül
- Szülők tájékoztatása az óvodai a szülői értekezleten szóban és írásos anyaggal
- Nyílt napok, órák szervezése a leendő első osztályos gyermekek szüleinek
- Szülők fóruma és klubja a már iskolás gyermekekkel kapcsolatban
- Visszatérő látogatás az óvónők részére az első osztályosoknál
- Rendszeres szakmai együttműködés az óvodapedagógusokkal
- Szakmai napok keretén belüli informálódás, ismerkedés, kapcsolatépítés és -tartás
- Az iskola eredményes integrációs munkája érdekében a pedagógusok felkészítésének, továbbképzésének folytatása, a pedagógiai módszertani kultúra megújítása
- Újszerű tanulásszervezési módszerek alkalmazása
- Kompetencia alapú oktatás, cselekvésen, felfedeztetésen alapuló tanítás-tanulás, a tapasztalati úton szerzett tudás előtérbe kerülése
- Megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés megvalósítása
- IKT - alapú módszerek alkalmazása a tanítási-tanulási folyamatban, fejlesztésben
- Hátránycsökkentés és másodlagos tünetek kialakulásának minimalizálása sérülésspecifikus eszközökkel
- Együttműködés a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság szakembereivel, a társintézményekkel, szakmai és civil szervezetekkel
- Együttműködés a fenntartóval, a város általános iskoláival, áthelyezés esetén a Móra Ferenc Általános Iskolával
- Tájékozódás és tájékoztatás minden szinten, minden partnerrel kapcsolatban
- Az általános és középiskolai átmenet biztosítása
- Szülői értekezletek, tájékoztató előadások a továbbtanulás előkészítése érdekében a tanulók és a szülők számára
- A pályaorientáció és pályaválasztás megtámogatása felkészítő foglalkozásokkal
- Szakmai bemutatókon, börzéken, fórumokon való részvétel

A TÁMOP-3.3.2 „Esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása" című pályázat „Egyenlő eséllyel Érden" c. projekt fenntartási időszaka befejeződött. A kitűzött célokat továbbvisszük iskolánkban a különleges bánásmódot igénylő tanulók körében.

Célja:

- Teljes körű HH/HHH nyilvántartás
- Nyitott, kirekesztés-mentes, befogadó oktatási rendszer kialakítása

- A tanulási hátrányok leküzdése
- Differenciált fejlesztés, óvoda-iskola átmenet támogatásával sikeres iskolakezdés
- Tanulóbarát iskolai környezet kialakítása
- A HH/HHH gyermekek felkészítése
- Tanulói eredményesség és tanulási motiváció növelése, komplex személyiségfejlesztéssel tanórán és tanórán kívül
- Pedagógusok integrációs módszertani, és szemléletbéli fejlesztése
- A tanulói eredményesség és tanulási motiváció növelése
- Komplex személyiségfejlesztés a tanórai és tanórán kívüli egyéb tevékenységek idejében
- Az SNI és HH/HHH tanulók legalább szakiskolai, illetve érettségit adó középiskolába történő továbbtanulásának elősegítése, lemorzsolódásuk megelőzése
- Demokratikus együttműködési és kommunikációs készségek fejlesztése (kiemelten a szövegértési és számolási készségek fejlesztésére)
- Társadalmi érzékenyítés, szülői aktivitás fokozása

A TÁMOP-3.4.2 SNI tanulók integrációja c. pályázatot konzorciumi tagként valósítottuk meg, a fenntartási időszak befejeződött. A kitűzött célokat továbbvisszük iskolánkban.
Célja: SNI tanulók integrációja, inkluzív nevelés elősegítése, érzékenyítés, attitűdformálás, esélyegyenlőség javítása. Együttműködés az óvodákkal és a középfokú intézményekkel, beiskolázás és utókövetés, valamint a pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársakkal, szakemberekkel, a szülőkkel. A pedagógusok, iskolavezetés szakmai felkészülése, továbbképzéseken való részvétel, a tanultak hasznosítása, a tartalmi munka megújítása, fejlesztő pedagógiai eljárások alkalmazása. A környezeti, tárgyi feltételek javítása, biztosítása, innováció.

Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések között szerepelnek a kiemelt figyelmet igénylő tanulók részére évről évre biztosított korrepetálások, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások, szakkörök, egyéni és csoportos fejlesztő foglalkozások. A tanórákat követő délutáni egyéb foglalkozások (pl. napközi, tanulószoba) mellett a sportkör által szervezett sport és mozgáskínálat, a könyvtár nyújtotta lehetőség, az egyéb közösségi programok, nyári napközis tábor segítik az esélyegyenlőség megvalósítását.

2.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Tanulmányi munka ellenőrzése, értékelése

1. Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

2. A tanulók teljesítményének értékelésében megjelennek a szummatív értékelés mellett a diagnosztikus, és a formatív értékelés elemei.

3. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik, értékelik. Az ellenőrzés, értékelés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

4. A nevelők célja a tanulók teljesítményének értékelésekor a tanulók meglévő képességeinek, előzetes tudásának feltárása. Az értékelésben kiemelkedő szempont a tanuló önmagához viszonyított fejlődésének kimutatása.

5. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

6. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
   - Az első évfolyamon minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
   - A hagyományos érdemjegyre való áttérés szabályai a következők:
     - Az első és második évfolyamon félévkor, és az első évfolyam év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

       - **KIVÁLÓAN TELJESÍTETT (Kt.)**
       - **JÓL TELJESÍTETT (Jt.)**
       - **MEGFELELŐEN TELJESÍTETT (Mt.)**
       - **FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL (Fsz.)**

     - A második - nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
     - A második évfolyam év végén, valamint a harmadik - nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

7. A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik – nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

8. Az Etika / Hit- és erkölcstan tantárgy értékelése és osztályozása a többi tantárggyal megegyezően történik az adott évfolyamokon.

9. A tanulók tudásának értékelésekor és minősítésekor az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

   jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

   Az a tanuló, aki az adott tantárgyból dicséretet érdemel, a jeles helyett kitűnő minősítést kap.

A tanulók értékelése félév végi és tanév végi osztályzatokkal:

- **Kitűnő** minősítést kap a tanuló, ha a tantervi követelményeken felül teljesít, ismeretei, tudása meghaladják azt. Tanulmányi versenyeken, egyéb megmérettetéseken bizonyította tudását, jellemzően csak ötös érdemjegyekkel rendelkezik.

- **Jeles** minősítést kap a tanuló, ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz, tudja a tananyagot, érti az összefüggéseket, megszerzett tudását alkalmazni is képes. Feleletei során pontosan szabatosan fogalmaz, önállóan és összefüggően tud beszélni az adott témáról. A tanév közben kapott érdemjegyeinek átlaga is jeles. A jeles minősítés nem feltétlenül jelent tökéletesen hibátlan teljesítményt. Kisebb tévedést elnézhetünk, amennyiben a tanuló képes azt korrigálni.
- **Jó** minősítést kap a tanuló, ha a tantervi követelményeket megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget, a tanév közbeni teljesítményére kapott osztályzatok átlaga nem éri el a 4,5-öt.
- **Közepes** minősítést kap a tanuló, ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, több hibával, tesz eleget. Ismereteiben sok a hiányosság, bizonytalanság, önálló munkára, önálló szóbeli kifejtésre csak rendszeres nevelői segítséggel képes.
- **Elégséges** minősítést kap a tanuló, ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik. Válaszaiban dominál az egyszavasság, fogalmakat nem ért, nem dolgozik önállóan.
- **Elégtelen** minősítést kap a tanuló, ha a tantervi követelményeknek a nevelő segítségével sem tud eleget tenni, a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel nem rendelkezik, nem is törekszik annak elsajátítására.

10. **A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni. A heti egy órás tantárgyaknál félévente legalább 3 érdemjegyre van szükség.**

11. A tanuló által szerzett érdemjegyekről az adott tantárgyat tanító nevelő az elektronikus naplón keresztül értesíti a szülőt.

A KRÉTA információs rendszerben az E-NAPLÓ használata mindenki számára kötelező. A szülő – tanuló hozzáférését az osztályfőnök biztosítja. Az információáramlás napi szintű nyomon követésének lehetősége adott a rendszeren keresztül.

Szöveges értékelés

A szöveges minősítést az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyam félévkor kell alkalmazni.

A szöveges értékelés kifejezi, hogy kiválóan, jól, vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul a tanuló.

Ez utóbbi esetben a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét, fel kell tárni a tanuló fejlődését és haladását akadályozó tényezőket.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

2010. szeptember 1-jétől kezdődő tanítási évtől csak az általános iskola első évfolyamán kell alkalmazni azt a szabályt, hogy a tanuló csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudja teljesíteni.

Kompetenciák

A tudásról alkotott nézetek változásaival változnak az értékelendő tudástartalmak, képességek, kompetenciák. Egy-egy tantárgyi teljesítmény minősítésekor tudás és kompetencia együttes értékelésére kerül sor. A személyiség fokozottabb figyelembevételéből kiindulva valósítható meg

a személyre szabott értékelés, ami azt jelenti, hogy differenciál a tananyag elsajátíttatásában, a bánásmódban és az értékelésben egyaránt. Ennek kiépítése folyamatos.

A képességstruktúra elemei:

- Alapkészségek: írás, olvasás, matematikai műveletek elvégzése, megértés, beszéd
- Gondolkodási képességek: kreatív gondolkodás, döntéshozatal, problémamegoldás, előrelátás, hatékony tanulás, érvelés
- Személyes minőségek: felelősség, önértékelés, együttműködés, tisztesség, őszinteség

A NAT módosításával előtérbe került a mindennapi életben jól alkalmazható, minőségi iskolai tudás. Ezek csoportjai és főbb jellemzői:

- **Intelligens tudás,** amelynek keretén belül a megtanultak belső összefüggéseire, a tantárgyi tudáselemek összekapcsolására helyeződik a fő hangsúly. A tudástranszfer kialakításáról, fejlesztéséről van szó, azaz a megtanultak új szituációban történő alkalmazásáról, más területekre történő átviteléről. Két eleme érdemel különös figyelmet: a kreativitás fejlesztése, illetve a tanulási technikák sokoldalú alkalmazásának erősítése.
- **Eszközjellegű tudás,** amelyben a tanulók kompetenciái (rutinok, készségek, képességek, jártasságok) eltérő tudástartalmak mentén fejlődnek. Ez a tantervi tananyagtartalom újragondolását is jelenti. Nevezetesen érdemes elkülöníteni két szintet. Az első szinten az a tantervi tartalom található, amely részletes felsorolás formájában megadja adott terület, tantárgy legfontosabb adatait, témáit, témaköreit, fogalmait, képleteit, helyneveit, személyeit, műveit, nyelvtani szabályait stb. A második szinten találhatók azok a tartalmak, amelyek több téma együttesét, csomópontjait jelentik, összefüggésekre, kulcsfogalmakra helyezik a hangsúlyt és a kultúraközvetítés szempontjából relevánsak.
- **Alkalmazható tudás,** amelynek segítségével a tanulók nagy többsége eljut a megértés és alkalmazás szintjére, lehetővé válik a magasabb gondolkodási műveletek kellő alapok mentén történő fejlesztése. Képessé válnak a diákok a változásokat kezelni, az életükhöz szükséges döntéseket meghozni.

A NAT kiemeli a kommunikációs, a narratív, a döntési, a szabálykövető, a lényegkiemelő, az életvezetési, az együttműködési, a problémamegoldó, a kritikai, valamint a komplex információk kezelésével kapcsolatos képességeket, kompetenciákat.

A szöveges értékelés koncepciójának lényege

A szöveges értékelés koncepciójának elvi kiindulópontjai a következők lehetnek:

- az értékelés a gyerekért, s elsősorban a gyereknek szóljon,
- alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet,
- nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart,
- a gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésnek,
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodhasson a gyermek fejlődéséről.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos elvi követelmények az alábbiakban összegezhetők:

- minősítés – központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze,
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat,

- legyen összhang a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között,
- jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés,
- személyre szóló és ösztönző jellegű legyen,
- a tanítási-tanulási folyamata állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni,
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.

A szöveges értékelés technikai megoldása

- Az 1. évfolyamon félévkor és év végén, továbbá a második évfolyamon félévkor – szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul. A minősítésnek a tanuló teljesítményére, szorgalmára, magatartására vonatkozó megállapításokat kell tartalmaznia.
- Az 1. évfolyamokról kiállított bizonyítványok „Záradék" rovatába kell bejegyezni a tanuló továbbhaladását segítő nevelőtestületi döntéseket, szülői kéréseket, és a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos egyéb megjegyzéseket.
- Az 1. évfolyamokon a tanuló szöveges minősítése a szakminiszter által engedélyezett bizonyítvány pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része. A pótlapot a bizonyítvány borítólapjának tárolójában kell elhelyezni. A pótlap kiállítását a kiállító köteles a bizonyítvány pótlap-jegyzékében (a megadott rovatok kitöltésével) igazolni.

Mondatbank alapján készítjük az írásbeli szöveges értékelést.

A pedagógusok a HH/HHH tanulókról feljegyzéseket, negyedévenként pedig a háromhavonta történő értékelés szempontjai alapján, szükség esetén egyéni haladási tervet készítenek.

A tanítás során folyamatosan szóbeli értékelésre is sor kerül. Munkájuk során a tanítók a szülők maximális együttműködésére is számítanak, a fogadóórákon és szülői értekezleteken tájékoztatva őket a tanulók előmeneteléről.

A szöveges értékelés rendszerének összetevői

A helyi értékelés alapelvei

a) A szöveges értékelés alapelvei

- szóbeli: a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről tanítási órákon és más foglalkozásokon
- írásbeli: a tanuló magatartásáról, szorgalmáról és tanulmányi eredményeiről negyedévente röviden, félévkor és a tanév végén részletesen
- a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával
- témazáró felmérések megoldásának értékelése %-os teljesítménysávok megadásával (mindenkitől elvárható, közepes nehézségű, nehéz, átlag feletti vagy kiemelkedő teljesítménynek tekinthető-e az adott feladat teljesítése)
- aktuális észrevételek a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban

Az iskolai beszámoltatások formái: írásbeli és szóbeli beszámoltatások

1. Írásbeli beszámoltatás

Az írásbeli beszámoltatás intézményünkben alkalmazott formái:

- Írásbeli felelet
- Röpdolgozat
- Dolgozat
- Témazáró
- Év eleji, félévi és év végi felmérés
- A tanár által készített mérőeszközök
- Standardizált mérőeszközök
- Emelt szintű vizsga 7. év végén
- Osztályozó, javító, pótló, különbözeti vizsga
- Magyar nyelvi vizsga 8. félévkor
- Gyakorlati feladat jegyzőkönyve
- Házi feladat, házi dolgozat
- Projektmunka
- Szorgalmi feladat, gyűjtőmunka
- Másolás, tollbamondás
- Tudáspróba
- Verseny
- Órai munka
- Online teszt

Az írásbeli beszámoltatás rendje:

Az írásbeli felelet az óra számonkérő részében a szóbeli feleletet helyettesíti. Teljes értékű érdemjeggyel értékelhető írásbeli beszámoltatási forma.

A röpdolgozat előző néhány óra tananyagát tartalmazó kérdéssor megoldását jelenti, amelyet szintén teljes értékű érdemjeggyel értékelünk.

A témazáró dolgozatra egy adott témakör lezárásakor kerül sor.
Megírását gyakorlás és összefoglalás előzi meg, megírásának időpontját 1 héttel előbb közöljük. A dolgozatra adott érdemjegy 200% értékű.

Az év eleji, félévi és év végi felmérések anyagát a munkaközösségek tagjai egyeztetik. Akárcsak a témazáró dolgozatokat, ezeket is meghatározott időben íratjuk, s idejüket tanmenetben rögzítjük. A félévi és év végi felmérésekben a tanulók az adott időszakban megszerzett tudás, ismeretanyag elsajátításáról adnak számot. Egységes kérdéssorral igyekszünk biztosítani a tanulócsoportok ismereteinek összehasonlíthatóságát is.

Minden tantárgycsoportban helyet kapnak ezek az értékelési formák. Alkalmazásuk gyakorisága és a választott forma tantárgyakként változó. Az írásbeli beszámoltatási formák esetén a tanulókkal előre közöljük az értékelés szempontjait. Javítási lehetőséget indokolt esetben biztosítunk.

Fontos, hogy a végző/összegző minősítésnek megfelelő, a különböző tantárgyak sajátosságaihoz igazított, árnyalt kifejezéseket alkalmazzunk, amennyiben szövegesen is értékelünk.

3. Az írásbeli beszámoltatás korlátai:

- A tanulóktól csak a megtanított ismereteket kérhetjük számon.

- A nagyobb hangsúllyal bíró dolgozatokra tanulóinkat, előzetes összefoglaló, rendszerező órán, órákon készítjük fel.
- A témazáró dolgozatokról legalább egy héttel előre tájékoztatjuk a tanulókat.
- Egy nap legfeljebb egy témazáró (félévi, év végi dolgozatot) íratunk.

4. Vizsgák, mérések:

Az emelt óraszámú csoportok tanulói hetedik évfolyam végén vizsgát tesznek. Célunk a felvételihez rutint szereztetni a tanulókkal, a tananyagot rendszerezni, motiváló hatással növelni a teljesítményt. A vizsga feladatait, módszerét, értékelési szempontjait az adott munkaközösség állítja össze.

5. Ellenőrzés és értékelés:

Pedagógiai munkánkban az ellenőrzés és értékelés a továbbhaladás nélkülözhetetlen feltétele.

Az előírt követelmények teljesítését a pedagógusok az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően ellenőrzik, értékelik. Az ellenőrzés és értékelés kiterjedhet a régebben tanult tananyagra is.

A nevelők célja a tanulók teljesítményének értékelésekor a tanulók meglévő képességeinek, előzetes tudásának feltárása. Az értékelésben kiemelkedő szempont a tanuló önmagához viszonyított fejlődésének kimutatása.

Az ellenőrzés folyamatában nagy hangsúlyt helyezünk az önellenőrző képesség fejlesztésére, melynek során a tanuló önmaga győződik meg tanulása eredményességéről, maga bírálja el teljesítményének helyességét, illetve hibáit.

Az értékelés típusai:

a) Formatív értékelés
Formáló-segítő értékelésnek is nevezik, mivel a tananyag feldolgozása közben zajló segítségnyújtást tűzi ki célul. A helyesen tervezett és lebonyolított szaktárgyi értékelés visszajelez
— a szülőnek és a tanulónak arról, hogy a tanuló teljesítménye mennyire felel meg az elvárásoknak
— a tanárnak arról, hogy munkája mennyire eredményes; következtetni enged arra, hogy mely tevékenysége korrigálandó vagy hibás.

A formatív értékelés lehet érdemjeggyel kifejezett vagy érdemjegy nélküli:
- szóban elhangzó (egy vagy több gyerek) válaszára irányuló ellenőrzés
- rögzített válaszadást tételező feladat ellenőrzése: írásos vagy egyéb tevékenységgel (összekötés, aláhúzás, bekeretezés, megjelölés, sorszámozás, kiszínezés, berajzolás, stb.) rögzített válaszadás feladatlapon.

Az ellenőrzésnek a fent leírt formáira minden tanítási órán többször is sor kerül, s a tanulók valamennyi teljesítményére irányul.

b) Szummatív értékelés
Összegző értékelés.
Célja egy hosszabb tanulási szakasz (tanév) eredményeinek megállapítása, rögzítése. A formatív értékeléssel együtt a tanuló eredményeinek meghatározását segíti.
Leggyakoribb formája a félévi és év végi osztályzat, valamint a vizsga.
A szummatív értékelés lehet érdemjeggyel kifejezett vagy szöveges értékelés.

c) Diagnosztizáló értékelés

Az értékelés e típusa a pedagógus tájékozódását segíti.

A helyzetfeltárás eszköze, amelyre általában új tanulási szakasz megkezdésekor kerül sor annak érdekében, hogy a pedagógus tájékozódjon arról, milyen a diákok előzetes tudásának a szintje és mélysége.

A diagnózis alapján dönthet a tanár arról, hogy munkáját hogyan kezdje, illetve folytassa a vizsgált tanulócsoportban.

Az ilyen jellegű felmérésre nem adható érdemjegy, de a következtetéseket a diákokkal érdemes megosztani.

Értékelések súlyozása – a KRÉTA felületen történő megjelenítéshez

Értékelési, osztályozási formák	Beszámítása (%)
Beszámoló	100
Év elejei felmérés	100
Év végi felmérés	150
Félévi felmérés	100
Felmérés	100
Felszereléshiány	1
Gyakorlati feladat	100
Gyűjtőmunka	50
Havi értékelés	100
Házi dolgozat	100
Házi feladat	100
Házi feladat hiánya	70
Írásbeli röpdolgozat	100
Írásbeli témazáró dolgozat	200
Másik intézményből hozott értékelés	100
Másolás	100 - felsős javaslat 50
Órai munka	100
Orientációs vizsga 7. o. emelt csop.	200
Projektmunka	100

E-KRÉTA: jegyek beírásának, értékelések adminisztrációjának havi zárása minden hó 10. napjáig történik.

Az év végi érdemjegyek, osztályzatok kialakításakor a matematikai kerekítés (az adott egész öt tizedétől felfelé, alatta lefelé kerekítünk) szabályát a 4,4 – 4,6 közötti tartományban a pedagógus döntési szabadságára bízzuk. Befolyásoló tényező lehet a tanuló első és második féléves eredményeinek a tanuláshoz való viszonya, teljesítményének emelkedő – csökkenő volta, felfelé – lefelé mutató íve.

2.9.1 Írásbeli feladatok értékelése

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító pedagógusok:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-40%	Elégtelen (1)
41-56%	Elégséges (2)
57-77%	Közepes (3)
78-90%	Jó (4)
91-100 %	Jeles (5)

A fenti arányoktól a felmérők nehézségi fokától függően, illetve egyéb, indokolt esetben eltérhet a pedagógus. Az SNI tanulóknál külön figyelmet kell fordítani a minimumkövetelmény szerinti teljesítmény értékelésére – osztályozására, valamint a szakértői javaslat alapján engedélyezett méltányosság, többletidő és eszközhasználat biztosítására.

2.9.2 Szóbeli értékelés:

Szóbeli beszámoltatás formái:

- Felelet
- Kiselőadás
- Vita
- Szóbeli beszámoló
- Órai munka
- Verseny

Az előírt követelmények teljesítését a pedagógusok - az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően - a tanulók szóbeli felelete alapján is ellenőrzik, értékelik. A felelet elsősorban egy tanóra anyagát kéri számon, de kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében törekedni kell arra, hogy egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül, de legalább félévente egy alkalommal – minden tanuló feleljen szóban. A szóbeli feleletek száma a tantárgyak jellegéből és óraszámából adódóan változó.

Kivételt képez ez alól az ének-zene, a vizuális kultúra, a digitális kultúra / informatika, a technika és tervezés / technika és életvitel, valamint a testnevelés tantárgy.

- Az ének-zene, a vizuális kultúra, a digitális kultúra / informatika, a technika és tervezés / technika és életvitel tantárgyból félévente egyszer, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva számoltatunk be szóban.
- A testnevelés tantárgy követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

Egyes tantárgyak tananyagrészeinek feldolgozása, számonkérése kiselőadás, PowerPoint, tanórai vita, kooperatív csoportmunka, projektmunka formájában is történhet. Mindezek a munkaformák érdemjeggyel szintén értékelhetők.

2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Iskolánkban fontosnak tartjuk a házi feladat pedagógiai, szociális és egyéb hatásait.

Az iskolán kívüli munka javítja a tanulói motivációt, fejleszti a készségeket, és bizonyos esetekben egyértelműen javítja, növeli a tanulói teljesítményt is. A házi feladatok adásánál figyelembe kell venni azt, hogy a feladatok motiváló jellegűek legyenek. Ösztönözze a tanulókat önálló ismeretszerzésre, motiváljon az életen át tartó folyamatos tanulásra.

A tanulásra fordított idő mennyiségének növekedésével egyenes arányban nő az iskolai teljesítmények szintje. Ez az összefüggés minden egyes tantárgy esetében kimutatható.

A házi feladatok a közvetett, ún. nem intézményi teljesítményt is pozitívan befolyásolják; ezeknek köszönhetően ugyanis nő a tanulók önfegyelme és az önálló problémamegoldás képessége is.

A házi feladatok milyenségére vonatkozóan a pedagógusok általában háromféle szándékkal választják ki az otthon elvégzendő tennivalókat:

- erősíteni kívánják az órákon tanultakat,
- fejleszteni akarják adott témában a tanulók különféle készségeit,
- új anyagot kívánják a feladattal előkészíteni.

A szülők a házi feladatok, azok gyakorisága, típusa, stb. alapján is kialakítanak maguknak véleményt gyermekük iskolájáról.

Háromcsatornás partnerség kialakítása révén lehetőséget adunk a tanítók/tanárok, tanulók és a szülők folyamatos együttműködésére.

A pedagógusok személyesen is segítséget adnak a szülőknek ahhoz, hogy megismerjék a mai – az ő diákkorukban alkalmazott módszerektől igencsak eltérő – pedagógiai gyakorlatot, megismerjék az erre alkalmas eszközök használatát, elsajátítsák a segítés legfontosabb módszereit. Úgy látják, a házi feladatok kérdéseinek megfelelő kezelése igen nagy szakmai lehetőségeket kínál az iskolának a tanulmányi eredmények jobbítására való törekvéseikben.

A házi feladat időigénye és a tanulók szabadidő, illetve a szabadidős programok iránti vágyuk összeegyeztethetetlensége miatt nagyon gyakran előfordul, hogy a házi feladat konfliktusba kerül a különféle tevékenységi formákkal.

- A tanárok alulértékelhetik a házi feladat időigényét, ezzel a tanulókat túlterhelhetik és elvonhatják a közös családi vagy társasági tevékenységektől.
  Ennek elkerülése érdekében:
  - A feladatadás gyakorisága és mennyisége elsősorban a tanulói életkorok, illetve iskolai szintek függvénye; vagyis kevesebbszer és rövidebb idejű otthoni munkát, feladatokat kapnak a kisebbek, mint a nagyobbak.
  - Első - negyedik évfolyamon a hétvégékre és a tanítási szünetek idejére sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem adunk, de a szülőkkel való külön megállapodás esetén ebben csoportonként kivételt lehet tenni. **Szorgalmi házi feladat adható, aminek számonkérése, értékelése nem hathat negatívan a tanuló előmenetelére.**
  - Az ötödik - nyolcadik évfolyamon hétvégére csak a következő tanórára esedékes feladatok adhatóak fel.
  - Ötödik – nyolcadik évfolyamon a tanítási szünetek idejére sem írásbeli sem szóbeli házi feladatot nem adunk. **Kivétel a szorgalmi házi feladat, aminek elkészítése önkéntes, értékelése pedig nem hathat negatívan a tanulmányi előmenetelre.**
- A tanulók egyenletes terhelése okán egy tanítási napon egy osztállyal maximum csak két dolgozatot, felmérőt íratunk.

- A házi feladatok sikeres teljesítéséhez szükséges faktorokat a szaktanárok minden esetben figyelembe veszik.

Ezek:

- külső tényezők (a szociokulturális háttér, a tantárgy, illetve az osztályfokozat);
- ún. „osztálytermi" faktorok (szemléletmód, szemléltetőanyaggal való ellátottság);
- otthoni-közösségi faktorok (szótárak, számítógép és külön tanulóasztal birtoklása).

- A tanulóknál tapasztalható tanulási nehézségek és az otthoni felkészülés problémái közötti összefüggéseket egymástól jól elkülöníthető tanulói kategóriákat alakítanak ki:
  - tanulási nehézség a házi feladat terén jelentkező problémák nélkül;
  - átlagos teljesítmény, a házi feladatok azonban problémát jelentenek;
  - átlagos teljesítmény, a házi feladat körül nincsenek gondok.

Ez a csoportosítás azért fontos, mert ennek alapján minden csoporthoz keressük azt a megfelelő stratégiát is, amely jobb teljesítményhez segítheti a tanulókat. Így észrevehetően javul a teljesítményük.

Az első csoportba tartozók számára a megoldást a valós életből vett feladatok kijelölése és a jó megoldások jutalommal való megerősítése jelentheti. A második kategória esetében a tanárok által összeállított speciális programok alkalmazása ajánlott. A harmadik csoport képviselői, pedig leginkább azzal motiválhatók, ha a gyerekek saját maguk tervezik meg házi feladataikat, annak témáit és mennyiségét is.

A rosszul megválasztott házi feladat tovább szélesítheti az amúgy már meglévő szakadékot az alulteljesítő és a jól teljesítő tanulók között.

Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészülés korlátozó elvei:

1. A házi feladat (szóbeli és írásbeli) az iskolában tanultak gyakorlását, elmélyítését szolgálja, és legyen fejlesztő hatású.
2. Legyen egyensúlyban egy tantárgyon belül a szóbeli és írásbeli feladat aránya.
3. A tanulónak az egyik napról a másikra feladott házi feladat megoldására fordított ideje lehetőség szerint ne haladja meg az 1-1,5 órát, tehát mennyisége ideális legyen (kivételt képez a hosszabb hiányzás miatti lemaradás pótlása).
4. A hét végére, illetve tanítási szünetre adott szorgalmi házi feladat mennyisége ne haladja meg az egyik napról a másikra feladott házi feladat mennyiségét.
5. Napközis, tanulószobai tanulmányi foglalkozásról csak szóbeli házi feladat vihető haza.

Az otthoni felkészülés és a pihenéssel eltöltött idő arányának befolyásoló tényezői:

- az órarend összeállításának szempontjai
- az egyes tantárgyak tananyaga
- az egyes tantárgyak heti óraszáma
- témazáró írásbeli számonkérések elosztása
- az otthoni felkészülési idő lerövidítése: a tanórán kívüli egyéb foglalkozások keretén belül (tehetséggondozás, felzárkóztatás, szakkörök, stb.)
- differenciált házi feladat adása az egyéni képességhez mérten
- helyes napirend, tanulási technikák, módszerek kialakításában való segítségnyújtás osztályfőnöki órákon, önismereti, tanulószobai és napközis foglalkozásokon.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, tanulószoba) ideje lehetőség szerint nem lehet több 1-1,5 óránál.

2.11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelveket, a digitális kultúrát / informatikát és a technika és tervezést /technika és életvitelt, a matematika, angol és német nyelv, digitális kultúra / informatika választhatóság alapján alap/emelt csoportjait, valamint az alsó tagozat 1-2. évfolyamán működő Meixner-csoportban a magyar nyelv és irodalom tantárgyat.

Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a tanóra – foglalkozás vezetésére.

Csoportbontás és egyéb foglalkozások szervezési elvei:

- a meghatározott minimum és maximum létszámhatár szerinti elosztás,
- a képességek arányos elosztására figyelés,
- egyéni bánásmódot igénylő tanulók (BTMN, SNI, HH/HHH) arányos elosztása,
- lány – fiú arány szem előtt tartása,
- a szülői kérelem figyelembe vétele.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

- A választható tantárgyak választható órakeretű csoportjaiba való jutás:
  - Rendje: szülői igény alapján bármelyik negyedik évfolyamos tanuló választhatja. Az igényt az osztályt tanító osztályfőnök összesíti.
  - Ideje: a negyedik év II. félévében kerül sor a jelentkezésre.
  - Követelménye: az adott tantárgyból a tanulók szintfelmérőt írnak: matematika tárgy esetén a felmérés gondolkodtató, logikai feladatokat tartalmaz. Idegen nyelvek esetén negyedik évfolyamos követelményeknek megfelelően alapszavak, nyelvtani alapismeretek kerülnek felmérésre. Digitális kultúra / informatika tantárgyból a korábban tanultak követelményrendszere alapján történik a szintfelmérés.
  - Elbírálás módja: a szintfelmérés eredménye alapján, a kialakult sorrend szerint.
  - Csoportindítás feltétele: minimum 8-10 fő, maximum 16-18 fő csoportlétszámnak megfelelően.
  - A csoportból való kikerülés módja: csak indokolt esetben, hisz az emelt szintű / óraszámú oktatás választása négy tanévre szól, illetve minden év május 20-ig a választott tantárgy (pl. Etika/hit- és erkölcstan) módosítási kérelme alapján.
    - Amennyiben a szülő kéri, gyermeke emelt szintű / óraszámú csoport helyett alap óraszámú csoportban folytathatja tanulmányait az intézményvezető döntését

követően. A kérést a tanév megkezdését megelőző tanév végén, írásban kell benyújtani az iskola vezetőjének, indokolva a kérés okát.

- Amennyiben a tanuló képessége nem elegendő az emelt szintű / óraszámú oktatáshoz, eredményei hosszú ideig nem javulnak, az adott tárgyat tanító szaktanár javaslatot tehet a tanuló alap óraszámú csoportban való oktatásának folytatására. Ezt a döntést minden esetben a szülővel, gondviselővel egyeztetve kell meghozni.

➢ Kimagasló szaktárgyi eredmény esetén az alap óraszámú csoportból is bekerülhet tanuló a választható tantárgy emelt szintű / óraszámú csoportjába a szaktanár javaslatára, a szülővel való egyeztetés után.

2.12 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

Az általános fizikai teherbíró képesség mérésének fő célja az oktatás területén

Az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése és tudatosítása az iskoláskorú fiatalok körében.

Erőnlét fejlesztése

Állóképességi, erőfejlesztő, gyorsasági gyakorlatok, ügyesség feladatok a koordinációs képességek és kondicionális képességek javítására (gazdaságos mozgás).

Minőségbiztosítás

A tanulók képességeinek figyelembevételével differenciált terheléssel, szükség esetén felzárkóztató program biztosításával hozzájuttatni a tanulókat az egészséghez szükséges szint eléréséhez.

Minőségellenőrzés

Az általános fizikai teherbíró-képesség egységes mérése, értékelése és minősítése.

- Második félévben felmérés a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszttel (NETFIT)
- Az elért teljesítmények pontértékei alapján értékelés és minősítés elvégzése.

Megvalósítás helyszíne, módja

- Testnevelésórák - mindennapos testnevelés
- Tanórán kívüli testedzés, sportkör: kosárlabda, kézilabda, labdarúgás, tollaslabda, zsinórlabda, asztalitenisz, atlétika, floorball, stb.
- Tömegsport foglalkozások, szakkörök, sportdélutánok.
- A sportágakból házi bajnokságok, kupák, városi, körzeti, diákolimpia versenyek.
- Iskolán kívüli testedzés, sportegyesületi versenysport, fitness klub, karate, úszás, lovaglás, küzdő sportok, stb.
- Gyógytestnevelés, tartásjavító torna, mozgásterápia: csoportok szervezése a testi deformitások megelőzése, javítása érdekében.
- Könnyített testnevelés: szakorvosi javaslat alapján.

Az oktatásban eltöltött évek alatt a rendszeres testedzés egészségmegtartó, egészségjavító szerepének tudatosítása. Sportági elméleti ismeretek nyújtása, hogy önállóan tudjon játszani készség szinten, önállóan tudja edzeni testét.

Az egészségügy területén

Az iskolaorvosok és védőnők vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy a testnevelők által mért adatok ismeretében az egészségügyiek felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról, az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek alapján, segítve ezzel a gyógyítást és a betegségek megelőzését.
A prímér prevenció alapja: a közvetlen kapcsolattartásra épített szoros orvos – pedagógus - szülő együttműködés.

Készült a "Netfit teszt" alapján.
Kaj Mónika, dr. Csányi Tamás PhD, dr. Karsai István PhD, Marton Orsolya
Kézikönyv a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (Netfit) alkalmazásához

netfit

TESTÖSSZETÉTEL ÉS TÁPLÁLTSÁGI PROFIL

Életkor (év)	BMI (kg/m²)				Életkor (év)	Testzsírszázalék (%)			
			Fejlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges				Fejlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges
7	≤ 14,0	14,1–18,0	18,1–21,0	21,1 ≤	7	≤ 8,2	8,3–18,8	18,9–26,9	27,0 ≤
8	≤ 14,2	14,3–18,6	18,7–22,0	22,1 ≤	8	≤ 8,3	8,4–18,8	18,9–26,9	27 ,0 ≤
9	≤ 14,5	14,6–19,3	19,4–23,2	23,3 ≤	9	≤ 8,6	8,7–20,6	20,7–30,0	30,1 ≤
10	≤ 14,8	14,9–20,1	20,2–24,4	24,5 ≤	10	≤ 8,8	8,9–22,4	22,5–33,1	33,2 ≤
11	≤ 15,2	15,3–20,8	20,9–25,5	25,6 ≤	11	≤ 8,7	8,8–23,6	23,7–35,3	35,4 ≤
12	≤ 15,6	15,7–21,4	21,5–26,4	26,5 ≤	12	≤ 8,3	8,4–23,6	23,7–35,8	35,9 ≤
13	≤ 16,1	16,2–22,2	22,3–27,2	27,3 ≤	13	≤ 7,7	7,8–22,8	22,9–34,9	35,0 ≤
14	≤ 16,7	16,8–22,9	23,0–27,9	28,0 ≤	14	≤ 7,0	7,1–21,3	21,4–33,1	33,2 ≤
15	≤ 17,3	17,4–23,5	23,6–28,5	28,6 ≤	15	≤ 6,5	6,6–20,1	20,2–31,4	31,5 ≤
16	≤ 17,8	17,9–24,1	24,2–29,1	29,2 ≤	16	≤ 6,4	6,5–20,1	20,2–31,5	31,6 ≤
17	≤ 18,3	18,4–24,6	24,7–29,6	29,7 ≤	17	≤ 6,6	6,7–20,9	21,0–32,9	33,0 ≤
18	≤ 18,5	18,6–24,9	25,0–29,9	30,0 ≤	18	≤ 6,9	7,0–22,2	22,3–35,0	35,1 ≤

VÁZIZOMZAT FITTSÉGI PROFIL

Életkor (év)	Kézi szorítóerő mérése (kg)	Helyből távolugrás teszt (cm)	Ütemezett fekvőtámasz teszt (db)	Ütemezett hasizom teszt (db)	Törzsemelés teszt (cm)
7	16,5 ≤	113 ≤	4 ≤	4 ≤	15–30
8	17,0 ≤	118 ≤	5 ≤	6 ≤	15–30
9	17,5 ≤	123 ≤	6 ≤	9 ≤	15–30
10	18,0 ≤	128 ≤	7 ≤	12 ≤	23–30
11	18,5 ≤	135 ≤	8 ≤	15 ≤	23–30
12	19,0 ≤	148 ≤	10 ≤	18 ≤	23–30
13	20,0 ≤	160 ≤	12 ≤	21 ≤	23–30
14	23,5 ≤	171 ≤	14 ≤	24 ≤	23–30
15	27,5 ≤	180 ≤	16 ≤	24 ≤	23–30
16	32,0 ≤	188 ≤	18 ≤	24 ≤	23–30
17	35,5 ≤	195 ≤	18 ≤	24 ≤	23–30
18	38,0 ≤	201 ≤	18 ≤	24 ≤	23–30

HAJLÉKONYSÁGI PROFIL

Életkor (év)	Hajlékonysági teszt (cm)
7	20 ≤
8	20 ≤
9	20 ≤
10	20 ≤
11	20 ≤
12	20 ≤
13	20 ≤
14	20 ≤
15	20 ≤
16	20 ≤
17	20 ≤
18	20 ≤

AEROB FITTSÉGI (ÁLLÓKÉPESSÉGI) PROFIL

20 méteres állóképességi ingafutás teszt

Életkor (év)	Fokozott fejlesztés szükséges		Fejlesztés szükséges		Zöld zóna	
	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)
7						
8	A TESZT MEGISMERÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA JAVASOLT					
9	A SZTENDERD ALAPJÁN TÖRTÉNŐ MINŐSÍTÉS AZ ÉLETKORI SAJÁTOSSÁGOK MIATT NEM JAVASOLT					
10	≤ 9	≤ 37,3	10–16	37,4–40,1	17 ≤	40,2 ≤
11	≤ 12	≤ 37,3	13–19	37,4–40,1	20 ≤	40,2 ≤
12	≤ 16	≤ 37,6	17–23	37,7–40,2	24 ≤	40,3 ≤
13	≤ 22	≤ 38,6	23–29	38,7–41,0	30 ≤	41,1 ≤
14	≤ 28	≤ 39,6	29–35	39,7–42,4	36 ≤	42,5 ≤
15	≤ 34	≤ 40,6	35–41	40,7–43,5	42 ≤	43,6 ≤
16	≤ 38	≤ 41,0	39–46	41,1–44,0	47 ≤	44,1 ≤
17	≤ 42	≤ 41,2	43–49	41,3–44,1	50 ≤	44,2 ≤
18	≤ 45	≤ 41,2	46–53	41,3–44,2	54 ≤	44,3 ≤

netfit

LANYOK

TESTÖSSZETÉTEL ÉS TÁPLÁLTSÁGI PROFIL

Életkor (év)	BMI (kg/m²)				Életkor (év)	Testzsírszázalék (%)			
			Fejlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges				Fejlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges
7	≤ 13,9	14,0–17,9	18,0–20,8	20,9 ≤	7	≤ 10,0	10,1–20,8	20,9–28,3	28,4 ≤
8	≤ 14,1	14,2–18,5	18,6–21,9	22,0 ≤	8	≤ 10,4	10,5–20,8	20,9–28,3	28,4 ≤
9	≤ 14,4	14,5–19,3	19,4–23,2	23,3 ≤	9	≤ 10,9	11,0–22,6	22,7–30,7	30,8 ≤
10	≤ 14,8	14,9–20,1	20,2–24,5	24,6 ≤	10	≤ 11,5	11,6–24,3	24,4–32,9	33,0 ≤
11	≤ 15,3	15,4–21,0	21,1–25,8	25,9 ≤	11	≤ 12,1	12,2–25,7	25,8–34,4	34,5 ≤
12	≤ 15,9	16,0–22,0	22,1–26,9	27,0 ≤	12	≤ 12,6	12,7–26,7	26,8–35,4	35,5 ≤
13	≤ 16,6	16,7–22,8	22,9–27,9	28,0 ≤	13	≤ 13,3	13,4–27,7	27,8–36,4	36,3 ≤
14	≤ 17,2	17,3–23,5	23,6–28,6	28,7 ≤	14	≤ 13,9	14,0–28,5	28,6–36,7	36,8 ≤
15	≤ 17,7	17,8–24,0	24,1–29,1	29,2 ≤	15	≤ 14,5	14,6–29,1	29,2–37,0	37,1 ≤
16	≤ 18,1	18,2–24,4	24,5–29,5	29,6 ≤	16	≤ 15,2	15,3–29,7	29,8–37,3	37,4 ≤
17	≤ 18,4	18,5–24,8	24,9–29,8	29,9 ≤	17	≤ 15,8	15,9–30,4	30,5–37,8	37,9 ≤
18	≤ 18,5	18,6–24,9	25,0–29,9	30,0 ≤	18	≤ 16,4	16,5–31,3	31,4–38,5	38,6 ≤

VÁZIZOMZAT FITTSÉGI PROFIL

Életkor (év)	Kézi szorítóerő mérése (kg)	Helyből távolugrás teszt (cm)	Ütemezett fekvőtámasz teszt (db)	Ütemezett hasizom teszt (db)	Törzsemelés teszt (cm)
7	13,0 ≤	110 ≤	4 ≤	4 ≤	15–30
8	13,5 ≤	115 ≤	5 ≤	6 ≤	15–30
9	14,0 ≤	120 ≤	6 ≤	9 ≤	15–30
10	14,5 ≤	125 ≤	7 ≤	12 ≤	23–30
11	15,0 ≤	130 ≤	7 ≤	15 ≤	23–30
12	15,5 ≤	133 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30
13	16,0 ≤	135 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30
14	16,5 ≤	137 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30
15	17,5 ≤	139 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30
16	19,5 ≤	140 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30
17	22,0 ≤	141 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30
18	25,5 ≤	142 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30

HAJLÉKONYSÁGI PROFIL

Életkor (év)	Hajlékonysági teszt (cm)
7	23 ≤
8	23 ≤
9	23 ≤
10	23 ≤
11	25 ≤
12	25 ≤
13	25 ≤
14	25 ≤
15	31 ≤
16	31 ≤
17	31 ≤
18	31 ≤

AEROB FITTSÉGI (ÁLLÓKÉPESSÉGI) PROFIL

20 méteres állóképességi ingafutás teszt

Életkor (év)	Fokozott fejlesztés szükséges		Fejlesztés szükséges			
	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)
7	A TESZT MEGISMERÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA JAVASOLT A SZTENDERD ALAPJÁN TÖRTÉNŐ MINŐSÍTÉS AZ ELTÉRŐ SAJÁTOSSÁGOK MIATT NEM JAVASOLT					
8						
9						
10	≤ 9	≤ 37,3	10–16	37,4–40,1	17 ≤	40,2 ≤
11	≤ 12	≤ 37,3	13–19	37,4–40,1	20 ≤	40,2 ≤
12	≤ 14	≤ 37,0	15–22	37,1–40,0	23 ≤	40,1 ≤
13	≤ 16	≤ 36,6	17–24	36,7–39,6	25 ≤	39,7 ≤
14	≤ 18	≤ 36,3	19–26	36,4–39,3	27 ≤	39,4 ≤
15	≤ 21	≤ 36,0	22–30	36,1–39,0	31 ≤	39,1 ≤
16	≤ 23	≤ 35,8	24–31	35,9–38,8	32 ≤	38,9 ≤
17	≤ 26	≤ 35,7	27–34	35,8–38,7	35 ≤	38,8 ≤
18	≤ 28	≤ 35,3	29–37	35,4–38,5	38 ≤	38,6 ≤

2.13 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.13.1 Az iskola egészségnevelési elvei

Mottó:

„Az egészséget az ember teremti és éli meg mindennapi élete díszletei között, ahol tanul, dolgozik, él."

„Nem mindig lehet megtenni, amit kell,
De mindig meg kell tenni, amit lehet."

„Az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi-lelki-jólét állapota."

(WHO 1949)

Alapelveink és céljaink

Az egészségmagatartás kialakítása hosszú, az egész életen át tartó szocializációs folyamat eredménye. Az iskola, mint ismeret- és értékadó, érték-meghatározó környezet kiemelt szerepet kap az egészségtudatos magatartás kialakításában.
E magatartás kialakítása az iskolai nevelés szinte minden tevékenységén keresztül, széleskörű pedagógiai hatásmechanizmusok együttes eredményeként valósulhat meg.

Iskolánk az egészséges életrenddel, a tanórákon alkalmazott módszerekkel, tudásanyaggal, tanórán kívüli programokkal, az iskolai környezet alakításával, a tanulók egészségügyi alapellátásával, szakemberek bevonásával, lehetőségek szerinti programok indításával, a nevelési lehetőségek tárházának kiaknázásával, szemléletformálással, a sport és mozgás lehetőségeinek fejlesztésével, valamint a balesetvédelemmel kívánja az egészségnevelési célokat elérni. Kiemelten fontos a személyes példamutatás a célok elérése érdekében.

A káros hatások elkerülésére fontosnak tartjuk a megelőzést, a prevenciót.
Kiemelten fontos az egészségtudatos táplálkozás, a mozgás és sport, a helyes életvitel megerősítése, az egészséges életmód szokásainak kialakítása illetve megerősítése, a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése, a betegségek megelőzése és az egészség megőrzése.

Az egészségvédelmi tevékenységbe beleértjük az iskolai alkalmazottak egészségvédelmét is.
Az iskola felelős a gyermekek, tanulók testi, értelmi, érzelmi fejlődéséért.

Ennek érdekében:

- a gyermekek, tanuló személyiségének fejlesztésében együttműködik a szülővel,
- felkészíti a tanulót a családi életre,
- arra törekszik, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon személyisége fejlesztéséhez, ismeretei folyamatos korszerűsítéséhez,
- a tanárok - szülők - diákok javaslatait figyelembe veszi,
- a tanulók életkorához, az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva mindent megtesz azért, hogy a tanulók elsajátíthassák az
  - egészségfejlesztéssel,

- fogyasztóvédelemmel,
- környezetvédelemmel,
- közlekedésre neveléssel kapcsolatos ismeretek gyakorlati alkalmazását is.

Egészséget támogató környezet kialakítása nélkülözhetetlen a célok, feladatok eredményes megvalósítása érdekében.

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit

- az életkorral járó biológiai-pszichohigiénés tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

Cél: Ezen tudás birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Szomatikus nevelés

- higiénés nevelés (személyi nevelés, környezethigiénére nevelés)
- profilaxisra (betegség megelőzésére) nevelés
- kondicionálás (testedzés, sport)
- baleset megelőzésre nevelés

Pszichohigiénés nevelés

- önismeretre, önfejlesztésre nevelés
- fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelés
- környezeti hatások feldolgozására nevelés
- emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés
- abúzusok, devianciák (káros szokás, szenvedély) megelőzésére nevelés
- érzelmi nevelés

Szociálhigiénés nevelés

- kedvező társas miliő működtetése
- kommunikációs nevelés
- családi életre nevelés
- az iskola, mint munkahely pszicho-klímájának alakítása
- szerepfeszültségek felismerése, feloldása
- a stressz- és feszültségoldás metódusai
- társadalmi izolációk megelőzése, közéletiségre nevelés
- egészségpropaganda

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
Rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	- A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. - A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelésóra és minél több alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon). - komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása.	A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek HUNGAROFIT - MÉRÉS Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.
Az egészséges „fair–play" uralta versenyszellem kialakítása	- A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdeni tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése. - A közösségbeli „én-szerep" felismerése.	A tanulók: - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, tankerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, diákolimpiákon; - alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	- Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Kialakítani, hogy az egészség egy sokténye zős fogalom. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulókban, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. - Tudatmódosító szerekkel kapcsolatos prevenció. - Az egészségmegóvó alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulókban az egészségtudatos, az egészség-megőrzést preferáló	A tanulók: - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; - legyenek igényesek a személyes higiéniát illetően; - ismerjék és alkalmazzák az egészség megóvásának lehetőségeit és alternatíváit; - legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére.

Célok	Feladatok	Kritériumok
	magatartás fontos része. - A helyes napirend kialakítása. - A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolása. - Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). - A „természet-iskola" tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták).	
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	- Értékorientáció, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.	A tanulók: - iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; - legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; - tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.
A biztonságos életvezetés elsajátítása	- A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátíttatása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése.	A tanulók: - ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és a munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

Hosszú távú célok

A tanulók széleskörű tájékoztatása a testi és lelki életvitellel kapcsolatosan eredményezze, hogy a tudás birtokában, életmódjukban, viselkedésükben az egészség **értékként** tükröződjék.
A tanulók életmódjának, szokásainak az értékekkel történő azonosulásának fokozatos kialakítása, meggyökereztetése.
Testileg, lelkileg, szellemileg életmódjukat tekintve egészségesebb ifjak nevelése.
A tanulók sokoldalúbb, érdeklődőbb kreatívabb, motiváltabb, rugalmasabb személyiséggé fejlesztése.
Az aktív testmozgás elterjesztése.
Az egészséges táplálkozási szokások kialakítása, elterjesztése.
Minden gyermek azonos feltételek mellett részesüljön azonos színvonalú ellátásban.

Feladatok

A tanulók képesek legyenek objektíven felmérni saját egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok veszélyeit. El kell érni, hogy az egészségért tegyenek valamit, alkalmazzák a tanultakat. Ezt legjobban akkor tudják elsajátítani, ha:

- a tanórákon alkalmazzuk az alternatív módszereket,
- a szülő, pedagógus példát mutat életvitelével,
- a környezet is egészséget támogató,
- tanórán kívüli programokon is lehetőségeket kínálunk egészsége megőrzésére,

minden nevelő egészségtudatos magatartásával, nevelői tevékenységével formálja a tanulókat.

Az egészségnevelés iskolai területei

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben realizálódjanak.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- Önmagunk és egészségi állapotunk ismerete.
- Az egészséges testtartás, a mozgás fontossága.
- Az egészségneveléssel kapcsolatos értékek ismerete.
- Az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe.
- A betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat.
- A szenvedélybetegségek ismerete és elkerülése.
- A természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.
- Az idővel való gazdálkodás szerepe.
- A rizikóvállalás és határai.
- A barátság, párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésében.
- Személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete.

Az iskolai életrend egészségvédelmi szerepe

- Arányos napi terhelést próbálunk kialakítani, amelyre az órarend készítésekor is törekszünk.
- Óraközi szünetben javasoljuk a levegőztetést, a szabadban eltöltött szünetet.
- Törekszünk az iskolai bútorzat ergonómiai megfelelőségére.
- Alsó tagozatban tanórákon szükség szerint rövid torna alkalmazása.
- A tízórai szünet rendjének betartása.
- Ebédeltetés a meghatározott rendben.
- Ebéd előtt, után a napközisek a szabadban irányított mozgással töltsenek időt.
- A tanórákon a tanterem világítása feleljen meg az elvárásoknak.
- Váltócipőt használunk láb higiénia védelme és a porterhelés csökkentése miatt.
- Csökkentjük az erős zajt, károsító hatására felhívjuk a figyelmet.
- Felhívjuk a figyelmet a kényelmes, esztétikus ruházat hordására.
- Az iskolai büfé és menza választékát és étrendjét folyamatosan közelítjük a ma korszerűnek és egészségesnek tartott követelmények felé a bioételek, egészségtudatos táplálkozás megismertetésével, az ökoiskolai célok megvalósításával.
- Rendszeresen ellenőrizzük a büfé választékát, folyamatosan kapcsolatot tartunk az élelmezésvezetővel.
- Ökotevékenységünk rendszeressé tétele.

Az egészségnevelés várható eredményei

1. A család szerepének megértése
2. A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.
3. A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása
4. A közösségben az „én-szerep" felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.
5. A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való, igény megteremtése
6. Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása
7. Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek, alapjainak ismerete.
8. A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
9. A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
10. A testi higiénia iránti igény kialakítása.
11. A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
12. Az egészséges életkörnyezetre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért.
13. A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
14. Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
15. Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
16. A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

2.13.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti nevelés fogalma

Az iskolai környezetei nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekek képessé válnak a környezeti jelenségek értelmezésére, a természetes és épített környezet megismerésére és a tapasztalt problémák okainak felismerésére, illetve a megoldások megkeresésére. Eközben aktív szereplőjévé válnak saját környezetüknek, közvetlen lakó- és élőhelyüknek. A folyamat során kialakul a természet iránt érzett felelős gondolkodás és döntéshozás képessége.

A környezeti nevelés kiemelten fontos része a fenntartható fejlődés fogalmának megértése. A fenntarthatóság az emberi napi szükségletek kielégítése mellett a természeti, környezeti előfordulások ésszerű, a következő generációk számára történő megőrzését is jelenti, miközben a lakókörnyezet, a nemzeti kulturális örökség és a társadalmi- gazdasági kapcsolatrendszerek megóvását is kifejezi.

A környezeti nevelés átfogja a személyiség kognitív és nem kognitív tartományait, alakítja az érzelmi viszonyulásokat, értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt, az embert képessé teszi az együttműködésre, altruizmusra és életvitelének tudatos hangolására, beleértve az önkorlátozást is.

HELYZETELEMZÉS, HELYZETKÉP

Az iskola helye és épülete

Az iskola a város Érdliget településrészén fekszik, két jogelőd intézmény összeolvadásával jött létre. A székhely és a telephely épületénél és azok környezetében mindig van néhány teendő azért, hogy megfeleljen az új feladatok megvalósításához és, hogy kellemesebb, otthonosabb legyen a mindennapi iskolai élet. Az iskola helye befolyásolja a környezeti nevelési munkánk tartalmát, lehetőségeit. (A MÁV egy vasútvonala az iskolánk telephelyének közelében halad el. A vasút mentén igen sok a tennivaló.)

Az iskola működése környezeti nevelési szempontból

Az iskolában egyre több pedagógus foglalkozik környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azokon kívül. Vannak, akik minden akcióban, munkában részt vállalnak, s vannak akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez. A környezeti nevelés az a területe az iskolai életnek, ahol a fokozatos és lépésenkénti előrehaladás jellemző. Az ökotevékenységgel a környezettudatosság feltételrendszernek való megfelelés az alsó és felső tagozat tevékenységi körének összehangolása révén valósul meg. Szükség van az iskola vezetőségének a tapasztaltabb és a fiatal kollégák együttműködésére.

Kiemelt stratégiai céljaink

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, örömének megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Városunk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.

A KÖRNYEZETI NEVELÉS CÉLJA

A környezeti nevelés céljainak harmonizálniuk kell az intézmény Pedagógiai Programjával, mivel csak így lehet megvalósítani a benne megfogalmazott feladatok, célok teljesítését.

A környezet tudatos szemlélet kialakításához sok esetben elegendő az egyszerű elvek és ökológiai információk megfogalmazása, mégis a valós, mindennapi környezeti ügyek összetettsége megkíván más tevékenységeket, más célokat, attitűdöket is.

Az ilyen tevékenységeknek más életkorban, más szervezettségi keretben - szaktantárgyi és szabadidős szinteken kell megvalósulniuk. Ezért tartjuk fontosnak, hogy tanulóink minden évfolyamon találkozzanak a környezeti témájú tan- és ismeretanyagokkal, hogy az iskolai képzés teljes folyamatában legyen lehetőségük a megismerésre, a tapasztalatszerzésre, - akár közvetett, akár közvetlen terepi formában is - a „rácsodálkozás" fejlesztő élményére.

Iskolánk programjának megfogalmazásakor fontosnak tartottuk, hogy a megvalósíthatóságot szem előtt tartva külön fogalmazzunk meg intézményünk számára hosszú távú és rövid távú célokat.

Feladatunk mindkét esetben az, hogy olyan célokat tűzzünk tanulóink, tanáraink elé, melyek a legjobban megfelelnek a gyerekek életkori fejlettségi szintjének, ugyanakkor a közösségi tevékenységeket is erősítik a környezeti kérdések megoldása, megismerése közben.

A célok megfogalmazásakor az egészséges életmód alapelveit, illetve iskolánk környezetét, természeti adottságait is figyelembe vettük. Az iskolánk közelében elhaladó vasút mentén lévő terület lehetőségeinkre, a választható tevékenységformák számára pozitívan hat. Itt megtapasztalhatják a gyerekek, hogy milyen hatással vannak a szemét és a mérgező anyagok az egész környezetre (élő és élettelen dolgokra egyaránt). A negatív példák láttán kialakul a gyerekekben a vágy, hogy ők maguk tegyenek valamit az itt fennálló állapotok megszüntetésére.

A környezeti nevelés csak az iskolai oktatással egységben, attól el nem különítve értelmezhető, mivel a tanulók teljes személyiségére hat. A motiváció kialakítása, megőrzése és fejlesztése minden életkori szakaszt átívelő célunk, mely egyben biztosítja is a folyamatosságot a környezeti nevelés során. A célok meghatározásánál figyelembe vettük a pedagógusok véleményét is, kiemelt hangsúlyt adva a gyakorlatnak, mivel fontosnak tartjuk, hogy elérhető, teljesíthető célokat tűzzünk ki magunk elé.

HOSSZÚ TÁVÚ CÉLOK AZ ALSÓ TAGOZATON

Első és második évfolyam:

- továbbfejleszteni a tanulók környezete iránti megismerési vágyát, nyitottságát
- játékos átmenettel felkészíteni a tanulási tevékenységre
- elemi ismereteket közvetíteni a tanuló felé, kielégíteni kíváncsiságát
- érzelmi kötöttséget kialakítani a gyermekben a természettel
- kielégíteni a gyermekek igényét a szabadban történő játékokra, a pihenésre
- az esztétikus, rendezett környezet iránti igény kialakítása

Harmadik és negyedik évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megértési vágyát
- tudatosítani a környezetből megismerhető értékeket
- mintákat adni a természet megismeréséhez
- kialakítani a csoportos és az egyéni megismerés képességét
- az esztétikai nevelés részeként a közvetlen környezet rendezettségének igényét kialakítani a tanulókban
- kialakítani egy természet- és embertisztelő szokásrendszert

HOSSZÚTÁVÚ CÉLOK A FELSŐ TAGOZATON

Ötödik és hatodik évfolyam:

- képi megismerési formákkal tovább fejleszteni a természettel kialakult érzelmi kötődés, viselkedési szokásokat
- lehetőséget biztosítani a gyakorlati tapasztalatok szerzésére (szakórán vagy az intézmény közelében lévő réten, patak partján tartott foglalkozáson)
- megalapozni a környezet tudatos érdeklődő kulcskompetenciáit
- tovább erősíteni a környezeti tapasztalatszerzés készségét és képességét
- kialakítani az empátia képességét és természeti jelenségekkel, történésekkel kapcsolatosan

Hetedik és nyolcadik évfolyam:

- elvont megismerési formákat is felhasználva tovább fejleszteni a természettel kialakult érzelmi kötődést
- felkészíteni a társadalomba való beilleszkedést - a természetes és épített környezet iránti felelős magatartás kialakításával
- fejleszteni a tanuló önismeretét és együttműködési képességét a környezeti problémák iránt érzett felelőssége kapcsán
- kialakítani a gyermekben az emberiség közös problémái megértésének képességét
- a környezet kímélő életmód fontosságának megértetése a tanulókkal
- a természet közeliség igényének, a pozitív jövőképnek a kialakítása

RÖVIDTÁVÚ CÉLOK AZ ALSÓ TAGOZATON

Első és második évfolyam:
- az életkornak megfelelően mesék, történetek által közvetített elemi környezeti ismeretek iránti érdeklődés felkeltése
- a népi, a természettel kapcsolatos játékok, szokások megismertetése a tanulókkal
- kialakítani a tanulókban a képességet egyszerűbb környezeti jelenségek, a természeti környezet szereplőinek ismertetésére, bemutatására játékos formában
- osztályprogramok szervezése a természetben
- a tanulás és a sportolás munkaformáinak megválasztásával, a gyermekek időbeosztásának kialakításával biztosítani az egészséges életmódhoz elengedhetetlen szabadban történő tevékenységekre szükséges időt és módot

Harmadik és negyedik évfolyam:
- biztosítani a tanulók számára a közvetlen mindennapi kapcsolatot a természettel
- kialakítani a tanulói megismerés közvetlen lehetőségeit
- irányított megfigyelések, játékok tartása
- a közösségfejlesztő osztályprogramok természetben is történő megtartása
- felkelteni az igényt a természetről szóló információhordozók használatára (videó, könyvek, előadások, múzeumok)

RÖVIDTÁVÚ CÉLOK A FELSŐ TAGOZATON

Ötödik és hatodik évfolyam:
- képi és szöveges információhordozók használatának, az ismeretek értelmezési képességének kialakítása
- az iskola környezetével való törődés, a rendezett és tiszta épület iránt érzett igény kialakítása a tanulókban
- önálló kutató munkák, kísérletek, kiselőadások megtartására való képesség és igény kialakítása, fejlesztése
- az iskolai, környezettel kapcsolatos rendezvényeken való aktív részvétel igényének és gyakorlatának kialakítása
- közösségi programok szervezése a természetben

Hetedik és nyolcadik évfolyam:
- kialakítani az igényt a tanulókban önálló „zöld" iskolai programok szervezésére (virágosítási nap, kihívás napja, papírgyűjtés, stb...)
- a környezetvédelem fontosságának hangsúlyozása a tanítás és a szabadidős tevékenységek témájának megválasztása során
- az emberiség jövőjét érintő környezeti jelenségek, történések bemutatására lehetőséget biztosítani a tanulóknak a tanórán, az épületben kiállítások formájában
- a higiéniai szokások visszafejlődésének megállítása
- drogprevenciós és életmóddal kapcsolatos előadások, foglalkozások tartása, biztosítása

ALKALMAZOTT MUNKAFORMÁK, TEVÉKENYSÉGEK

Iskolánk környezeti nevelési stratégiájának megalkotásakor a pedagógusok, a szülők és diákjainak véleményét is figyelembe vettük. Az alkalmazott munkaformákról módszerekről, tevékenységekről nevelőtestületi értekezleten döntöttek iskolánk pedagógusai.

Ezt fontosnak tartottuk, mivel csak közösen lehetünk képesek egy egységes rendszer kiépítésére. Így olyan tevékenységformák kaptak hangsúlyt, melyek

- segítik a kritikus és kreatív gondolkodás kialakítását,
- fejlesztik a társas együttműködés képességét,
- biztosítják tanulóinknak a szóbeli, írásos és grafikai kommunikáció lehetőségét
- elősegítik a döntéshozatal és problémamegoldás képességének kialakulását
- segítik az információs- kommunikációs, audiovizuális eszközök használatának elsajátítását.

Elsősorban a helyi, közvetlen környezet, az iskola területe és környéke megismerésének, megóvásának, ápolásának biztosítása határozta meg választott tevékenységformáinkat, módszereinket. Fontosnak tartjuk, hogy a környezettel kapcsolatos fejlesztő, nevelő tevékenységek egyéni és csoportos foglalkozásokat is kínáljanak. Így válik megvalósíthatóvá, hogy tanulóink a nyolc év alatt többféle módon, megközelítésben sajátítsák el a problémamegoldó és konfliktuskezelő technikákat. A módszerek kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy kialakítsunk olyan „helyi hagyományokat", melyek erősítik tanulóink érzelmi kötődését környezetünkhöz, mivel napjainkban a céltalanság, a gyökerek, hagyományok semmibevételével a tradíciók elhalása komoly gondot jelent. A munkaformák meghatározásakor az életkori sajátosságokat figyelembe véve külön fogalmaztuk meg **a tanórai és tanórán kívüli,** illetve az **alsó és felső évfolyamokra** vonatkozó tevékenységeket.

Módszerek, tanulásszervezési formák:

- A tanítási órák klasszikus módszerei
- Kooperatív tanulási technikák, projektmódszer
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák

Pályázati megvalósítás keretei között:

- Laborgyakorlatok a VMG-ben: „A természettudományos közoktatás megújítása az Érdi Vörösmarty Mihály Gimnázium koordinálásával" TÁMOP-3.1.3/2010 projekten belül.
- Állattal (kutya) támogatott fejlesztőmunka a sajátos nevelési igényű tanulók körében.
- Határtalanul! pályázat írása, a programsorozatok lebonyolítása a 7. osztályosoknak.

A KÖRNYEZETI NEVELÉS SZÍNTEREI ISKOLÁNKBAN

Hagyományos tanórai oktatás szervezésében

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik. Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, mert véleményünk szerint így lehet csak okosan, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.

A környezeti neveléssel kapcsolatos tanórai tevékenységek, munkaformák az alsó évfolyamokon:

Első és második évfolyam	Írás	Állatok, növények neveinek másolása
	Olvasás	Állatok, növények nevével mondatok alkotása, természeti jelenségek körülírása
	Matematika	Gesztenyék, babszemek, termények számolása, mérések, anyagok vizsgálata, szöveges feladatban élőlények csoportosítása
	Környezet-ismeret	Az erdő állatai és növényei, (maga a tananyag, lásd a Helyi Tantervet)
	Ének-zene	Daltanítás népszokásokról, természeti jelenségekről
	Technika Vizuális kultúra	Terméskép készítése, tájkép Népszokások ábrázolása, kellékek készítése, papírhajtogatás
	Testnevelés	Szabadtéri tanóra a sportudvaron
Harmadik és negyedik évfolyam	Olvasás	Beszélgetés védett állatokról, olvasmányok feldolgozása, „Barangolás hazai tájakon"
	Nyelvtan	Ismeretterjesztő szöveg másolása, földrajzi nevek helyesírása
	Matematika	Szöveges feladatok állatokkal és növényekkel, mértékváltás, mérések a környezetben
	Testnevelés	Szabadtéri testnevelésóra, sportversenyek
	Ének-zene	Évszakokhoz kapcsolódó dalok, tájaink dalai
	Környezet-ismeret	Az iskola környékének megismerése, térképismeret, hazai tájaink (az egész tananyag, lásd: Helyi Tanterv)
	Technika Vizuális kultúra	Évszakokhoz kapcsolódó dekorációk készítése, a környezet tapasztalati megismerése, csendélet, tájkép, levéllenyomat

A környezeti neveléssel kapcsolatos tanórai tevékenységek, munkaformák a felső évfolyamokon:

Ötödik és hatodik évfolyam	Természetismeret	Növények és állatok csoportosítása, térképismereti gyakorlatok, táplálkozási szokásaink, átváltások, mérések a természetben
	Történelem	Földhasználat, életmód, középkori gazdálkodás, öntözéses kultúrák, a föld mint erőforrás, - kiselőadások és kutatómunkák
	Irodalom	Népmesék, műelemzések, kiselőadások, kutatómunkák
	Nyelvtan	Költői eszközök, földrajzi nevek gyakorlása
	Vizuális kultúra	Tájképek, ábrázolási módok, önálló témaválasztás, termésképek, gyűjtőmunkák
	Technika Digitális kultúra	Népi játékok készítése és felhasználási módozataik, energiaforrások, alaprajz készítése, adatok ábrázolása

	Matematika	Átváltások, szöveges feladatok, adatgyűjtés természeti fogalmak felhasználásával
	Idegen nyelv	Környezeti fogalmak, mesék idegen nyelven, szövegértelmezés, környezettel kapcsolatos olvasmányok
	Testnevelés	Tanóra a sportpályán, sportversenyek
	Ének-zene	Természeti jelenséghez, népszokáshoz kapcsolódó dalok, hangszerkészítés (síp, dob)
Hetedik és nyolcadik évfolyam	Földrajz	Energiahordozók, a víz körforgása - kutatómunka, a bányászat és a táj kapcsolata - kiselőadások, talajpusztulás, videós vetítés, terepmunkák, híradások elemzése, hulladékkezelési ötletbörze
	Biológia	Mérgező anyagok és az élővilág - kiselőadások, kutatómunkák, népességnövekedés, biológiai sokféleség, élőhelyek változása, - terepmunka, videós vetítés, genetika - híradások elemzése
	Kémia	A háztartás anyagai, hulladékkezelési ötletbörze, a talaj jellemzése, szennyező anyagok a környezetben - kiselőadások, kutatómunkák, erdei terepmunka, kísérletek
	Fizika	Alternatív energiaforrások, gépek hatásfoka - mérések, elemzések, anyagok és szerkezetek tulajdonsága - kiselőadások, kísérletek
	Matematika	Becslések, átváltások, szöveges feladatok természeti témákkal, adatgyűjtés és elemzés, táblázatok és grafikonok értelmezése a szűkebb környezetre vonatkoztatva
	Irodalom	Szövegértelmezés és elemzés, földrajzi témájú anyagok feldolgozása, híradás készítése, beszámolók - riportok - kiselőadások
	Nyelvtan	Földrajzi nevek gyakorlása, mondatelemzés, szólások - közmondások a tájelemzés az évszakokkal kapcsolatban
	Vizuális kultúra	Tájkép, életkép készítése, ábrázolási módok gyakorlása, természetes anyagok művészeti felhasználása - önálló munka
	Ének-zene	Népdalok, népszokások - daltanulás, hangszerkészítés és -használat
	Idegen nyelv	Olvasmányok környezeti témában könyvtári kutatómunka, kifejezések gyakorlása
	Technika Digitális kultúra	Adatábrázolás, statisztikai alapok, energiatakarékosság, poszterek - újságok szerkesztése, háztartási hulladékkezelés, újra feldolgozott anyagokból kiállítás, közlekedés a városban - kiselőadások, életvitel - videós vetítés
	Történelem	A természeti kincsek és a háborúk kapcsolata, életmód, környezetvédelmi jogok, ENSZ, globális problémák és kezelésük - kutatómunkák, előadások, videó vetítések, híradások elemzése

	Testnevelés	Tanóra a sportpályán, sportversenyek

Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokat

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesedhet ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom.

A napközis és tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés.

Környezeti nevelés osztálykiránduláson, erdei iskolában

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az osztálykirándulás és az erdei iskola szervezése, mely a helyi tantervi célok megvalósulását szolgálja azzal, hogy a valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A programokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő-felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabadidő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. Jelentős személyiség- és közösségfejlesztő hatású.
A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek. A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásához.

Területei:
- „Tiszta, virágos iskoláért" program
- Városi környezetvédelmi, környezetszépítő pályázatok
- Helyismereti és helytörténeti foglalkozások, szakkörök, versenyek
- Hagyományőrző programok
- Részvétel a városi szemétszedési akcióban
- Táborok
- Zöldítés, virágosítás, faültetés

Mivel a tanórán kívüli foglalkozásokon gyakran több osztály is egyszerre vesz részt, sok a közös program, nem bontottuk az ilyen tevékenységeket külön bevezető és kezdő, illetve alapozó és fejlesztő képzési egységekre, csak az alsó és a felső évfolyamok programjait szervezzük külön. A szabadidős tevékenységek megszervezésében segítséget kapnak pedagógusaink:

- az osztályfőnököktől
- tanító és tanár kollégáktól

- a diákönkormányzattól
- a fejlesztőpedagógustól, gyógypedagógustól
- a testnevelő tanárainktól
- a pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársaktól

Tanórán kívül iskolánk diákjainak biztosítunk egyéni és csoportos munkaformákat igénylő programokat is, így a közösségfejlesztés mellett a beilleszkedési gondokkal küzdő gyermekek segítése, felzárkóztatása, szocializációja is megvalósulhat. A csoportos munka során fejlődik a diákok együttműködési készsége, képesek lesznek a munkamegosztásra, a társas kapcsolatok segítik nevelési céljaink elérését. Az egyéni munka segíti az individuális képzést, az egyénre szabott fejlesztést, az adottságok kiteljesítését.
Szabadidős programjainkkal szeretnénk a pihenés, a kikapcsolódás mellett az indirekt tanulást, tapasztalást is biztosítani tanulóink számára.

A környezeti neveléssel kapcsolatos tanórán kívüli tevékenységek, munkaformák a bevezető és a kezdő képzési szakaszban, az alsó tagozaton:

- virágosítás, „zöldítés" az iskolában (iskolai szinten megvalósítandó)
- szemétszedési napok az iskola épületében és az udvaron - minden héten más osztály/napközis csoport vállalásával (iskolai szinten megvalósítandó)
- szelektív hulladékgyűjtés (iskolai szinten megvalósítandó)
- használt elemek gyűjtése (iskolai szinten megvalósítandó)
- elektromos hulladékgyűjtés alkalmanként (iskolai szinten megvalósítandó)
- használt étolaj begyűjtése folyamatosan (iskolai szinten megvalósítandó)
- papírgyűjtési napok évente két alkalommal (iskolai szinten megvalósítandó)
- a „Föld napja" projektnap megvalósítása (iskolai szinten megvalósítandó)
- múzeumlátogatások (osztályszinten megvalósítandó)
- Planetárium látogatása (osztályszinten megvalósítandó)
- állatkerti séták (osztályszinten megvalósítandó)
- osztálykirándulások a közeli hegyekbe (osztályszinten megvalósítandó)
- a „Madarak és Fák napja" megtartása (iskolai szinten megvalósítandó)
- erdei iskola tartása május-júniusban (osztályszinten megvalósítandó)
- séták a közeli erdőben (osztályszinten megvalósítandó)
- zöld sarok létrehozása a tantermekben, aulában (iskolai/osztályszinten megvalósítandó)
- iskolaújság, faliújság, plakátok, hirdetők készítése (iskolai szinten megvalósítandó)
- nyári napközis tábor (iskolai szinten megvalósítandó)
- környezetvédelmi témájú rajzpályázatok (osztályszinten megvalósítandó)
- kerékpáros bemutató az udvaron (iskolai szinten megvalósítandó)
- közlekedésbiztonsági előadások (a városi rendőrkapitányság szakembereinek közreműködésével, iskolai szinten megvalósítandó)
- Érd-körbe részvétel (önkéntes alapon)

A környezeti neveléssel kapcsolatos tanórán kívüli tevékenységek, munkaformák az alapozó és a fejlesztő képzési szakaszban, a felső tagozaton:

- szemétszedési napok az iskolában, az udvaron és szűkebb környékén (iskolai szinten megvalósítandó)
- a „Kihívás Napja" megrendezése (iskolai szinten megvalósítandó)
- használt elemek gyűjtése (iskolai szinten megvalósítandó)
- osztálykirándulások (osztályszinten megvalósítandó)
- papírgyűjtési napok (iskolai szinten megvalósítandó)

- séták a közelben (osztályszinten megvalósítandó)
- nyári táborozás (iskolai szinten megvalósítandó)
- sportversenyek az évfolyamon (iskolai szinten megvalósítandó)
- múzeumlátogatások (osztályszinten megvalósítandó)
- a Víz világnapja (iskolai szinten megvalósítandó)
- „Madarak és Fák napja" megtartása (iskolai szinten megvalósítandó)
- a „Föld napja" projektnap megvalósítása (iskolai szinten megvalósítandó)
- kiállítások gyermekmunkákból az aulában (iskolai szinten megvalósítandó)
- szakkörök (iskolai szinten megvalósítandó)
- iskolaújság, faliújság, plakátok, hirdetők készítése (iskolai szinten megvalósítandó)
- drogprevenciós előadások tartása (a városi rendőrkapitányság szakembereinek közreműködésével, osztályszinten megvalósítandó)
- Planetárium látogatása (osztályszinten megvalósítandó)
- hagyományosan megszervezett komplex természettudományi verseny (tankerületi szinten megvalósítandó)
- évek óta működő természetjáró szakkör programjai (iskolai szinten megvalósítandó)
- zöld túrákon való részvétel (iskolai szinten megvalósítandó)

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
1. Környezettudatos magatartás elősegítése	Tudatformálás ismeretekkel, élményekkel. Természetes anyagokkal való ismerkedés.	Papírmerítés.	A környezettudatos gondolkodás alapjainak az elsajátítása.
	Természeti tárgyak, dolgok, jelenségek észlelése, megfigyelése, vizsgálata.	Cserepes növények gondozása (öntözés, tápoldatozás, átültetés), az iskola környékén lévő fák, bokrok ültetése, megfigyelése, örökbefogadása, ápolása.	Igény kialakítása az esztétikus zöld környezetre.
	A természeti környezet időbeli, térbeli, működésbeli változásainak érzékelése, helyi, térségi, globális szinten.	Vízminőség- vizsgálat. Zaj- és levegőszennyezés mérése az iskola településén.	A káros környezeti hatások tudatosítása.
	A földrajzi táj és a földrajzi környezet alakulásának adott szintű értelmezése.	A geológiai tanösvények bejárása, a terület botanikai, zoológiai értékeinek megismerése.	Ismerkedés a környék természeti kincseivel.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
	A környezeti problémák természettudományos megközelítésű értelmezése.	Az erdőlátogatás szabályainak ismerete. A veszélyes hulladékok megismerése, kezelésük szabályai.	A szelektív hulladékgyűjtés gyakorlatosítása.
	Környezeti hatások és történések közötti kapcsolat meglátása.		Ok-okozati összefüggések felismerése.
	A környezet egészségünkre gyakorolt hatásainak ismerete.	A levegőt szennyező források és a szennyeződés következményeinek vizsgálata.	
	„E" számok, élelmiszer adalékanyagok megismerése.	Mi van a Coca-Colában? – élelmiszerek vizsgálata.	Az egészséges táplálkozás megalapozása.
	A természetes és környezetbarát anyagok felhasználása. Az újrahasznosítás fogalmának, hasznának ismerete.	Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékgyűjtők az iskola településén.	Környezetbarát anyagok megismerése.
	Az energia és az anyagtakarékosság fontosságának ismerete.	Az áram és víztakarékosság lehetőségeinek vizsgálata otthon és az iskolában.	Energiatakarékossági ismeretek szerzése.
	Hulladékmentességre törekvő szemlélet kialakítása.	Környezetbarát vásárlás.	Környezetbarát csomagolási ismeretek.
	A „Zöld Napok", azaz a fontosabb környezet- és természetvédelmi jeles napok ismerete.	Megemlékezés a legfontosabb „Zöld Napokról" hagyományos formában és projektmódszerrel (pl. Föld Napja, Víz Világnapja).	A környezetvédelmi napok tartalmának jelentősége.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
2. A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése	Felelős állampolgári szerepekre való felkészítés. Környezetszennyezés elhárítása, környezeti problémák felismerése.	Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése. Helyi viszonyoknak megfelelő környezeti probléma kiválasztása, helyi környezeti gondok megismerése, pályázatokon való részvétellel.	A közvetlen környezet problémáinak felismerése.
	Praktikus környezetvédelmi ismeretek szerzése, a háztartás környezetbarát működtetése.	„Zöldköznapi praktikák" megismerése lépésről lépésre.	Háztartási praktikák megismerése.
	Felelős állampolgári magatartás kialakítása. Tudatos egészségmegőrzési viselkedés. A szűrővizsgálatok fontosságának ismerete.	Kerületi és iskolai egészség- és sportnapok szervezése. A komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósítása.	Az egészségmegőrzés alapjainak a kialakítása.
	Állóképesség fejlesztése. Helyes életviteli szokások kialakítása. Szabad percek, órák felhasználása. Káros környezeti hatások elkerülésének, kivédésének technikái.	Túrák, hétvégi kirándulások, erdei iskolák. A televíziózás káros hatásainak vizsgálata. Mibe ne csomagoljuk uzsonnánkat?	Helyes napirend, életviteli szokások megismerése és alkalmazása.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
3. Környezettudatos értékrend, „ökológiai morál" kialakítása	Érzelmi viszonyulások alakítása, képessé tenni az egyént a másokkal való együttműködésre. Az élet tiszteletére való nevelés. Az állatok iránti felelősség kialakítása, az állattartás etikája.	Madáretető, madárkalács készítése, madáretetés októbertől február végéig. Látogatás nyugdíjasoknál. Állatsimogató.	A tudatos kisállat-védelem kialakítása.
	Megélhető vagy elképzelhető élethelyzetek teremtése.	Látogatás a Fővárosi Növény- és Állatkertben.	Az állatok életközeli megismerése.
	Gondolatok befogadására és kifejezésére való nyitottság és képesség fejlesztése. A környezet esztétikai felismerése iránti igény kialakítása. Az együttes cselekvésekhez szükséges sajátos kommunikáció fejlesztése. Családi szerepek.	Helyzetgyakorlatok, tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Az iskola esztétikai képének közös kialakítása. Erdei iskola, osztálykirándulás, projektnapok, iskola szintű programok közös megvalósítása.	Szerepjátékok által a különböző élethelyzetek megismerése.

Zöld Napok tervezett időpontjai:

Március 22.	A Víz Világnapja
Április 22.	A Föld Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 4.	Az Állatok Világnapja

A környezeti nevelés piramisa:

A KÖRNYEZETI NEVELÉSSEL KAPCSOLATOS KÖVETELMÉNYEK

A környezeti neveléssel kapcsolatos követelmények szervesen beépülnek az egyes tantárgyak évfolyamokra lebontott tananyagába, azoktól el nem választhatók, mivel iskolánkban nem önálló tantárgyként, hanem a rokon tantárgyak keretében ismerik meg tanulóink a környezettel kapcsolatos tananyagot. A nevelési folyamat során a tanulónak el kell sajátítania többféle kommunikációs eszköz használatát, a konfliktuskezelés és értelmezés képességére szert kell tennie. Legyen képes a környezet védelmével kapcsolatos feladatok felismerésére, elvégzésére - életkorának megfelelő szinten.

A környezeti nevelés iskolánkban a tanítási órákon az adott tantárgy keretében, illetve a tanórán kívül - délutáni napközis foglalkozásokon, szabadidős rendezvényeiken, rendhagyó előadásokon, foglalkozásokon aulánkba, osztályprogramokon -, **és a hét végére szervezett időpontokban valósul meg.** Az időpontok megválasztásában az ösztönzés, a motiváció, a diákok leterheltsége, időbeosztásának figyelembe vétele elsődleges szempont, mivel **nem elégedhetünk meg azzal, hogy diákjaink „jelen vannak",** célunk, hogy aktív résztvevők legyenek a programokon.

ÉRTÉKELÉS, ELLENŐRZÉS, VISSZACSATOLÁS

A természettel, a szűkebb és tágabb lakókörnyezettel való megismerkedés, a környezettudatos nevelés akkor sikeres, ha a tanulókban kialakul a felelősségérzet a természeti értékek iránt. Ha sikerül a pedagógusoknak elérniük, hogy diákjaink ne a rongálást, a szemetelést, a lakókörnyezet pusztítását tekintsék saját maguknak elfogadható, sőt követendő viselkedési példának, hanem legyen bennük belső indíttatás az ápolt, egészséges, ép környezet megóvására.

A tanulók teljesítményét csak a tantervben előírt követelmények alapján értékelhetjük.

A követelmények teljesítésének értékelése a tanítók, szaktanárok feladata.

A nevelő - oktató munka ellenőrzése, mérése és értékelése az intézményünk Pedagógiai Programjában foglaltakkal harmonizál.

Az értékelés szempontjai az egyes tanulók esetében:

- az iskolai cél - és értékrendszer megvalósulása
- a szociális képességek alakulása
- a beállítódások és értékorientáció fejlődése
- a csoporthelyzet megismerése
- a konfliktuskezelés módjai.

Az értékelés szempontjai az osztályközösségek esetében:

- a csoportviszonyok alakulása
- a közvélemény, a morális gondolkodás változása
- az informális kapcsolatrendszerek alakulása
- a tevékenységrendszerek alakulása

Az értékelés, a mérés visszajelzés tanulóink és szüleik felé az előrehaladás üteméről, a fejlődés irányáról.

A környezeti nevelési munkát szóban és írásban is értékelik pedagógusaink. Az írásos értékelés lehet szöveges és érdemjegyben kifejezett is.

Mivel ez a nevelő-oktató folyamat beépül az egyes tantárgyakba, nem önálló - érdemjegyben kifejezett - **tantárgyként, hanem a szaktantárgyak tananyagába beintegrálva és** ott értékelve **kerül sor a tanuló előrehaladásának minősítésére.**

A környezeti nevelési program megvalósulásával, a kifejlett munka hatékonyságával a rendszeresen megtartott értekezleteken is foglalkozunk. Ha javító intézkedésre van szükség, az iskola minőségbiztosítási munkáját szabályozó folyamatsort betartva tesszük meg a kellő lépéseket.

FELELŐSÖK

A környezeti nevelési programban foglaltak megvalósítása, a tanulók értékelése iskolánk pedagógusainak feladata.

A tanítók, szaktanárok mellett a pedagógiai asszisztens és a fejlesztő pedagógus, más pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatárs is végez a környezeti neveléssel kapcsolatos munkát, így nekik is feladatuk a programban megfogalmazott célok megvalósítása.

A pedagógusok és munkatársak környezeti neveléssel összefüggő munkáját a munkaközösség-vezetők, az igazgatóhelyettes és az intézmény igazgatója felügyeli, minősíti.

PARTNEREINK PROGRAMUNK MEGVALÓSÍTÁSÁBAN

A munka során az iskola partneri kapcsolat kialakítására törekszik az SZMK-val, a fenntartóval, a városi önkormányzattal, civil szervezetekkel, alapítványokkal.

Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a

hatékony munkavégzéshez. Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak.

Ehhez mindenkinek – pedagógusoknak, nem pedagógus dolgozóinknak egyaránt – tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.

Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen. Ez a nyitottság viszont sok előnye és lehetőségei mellett jelentős elmaradást eredményezett néhány olyan fejlesztési területen, mint például az iskola külső környezetének parkosítása, parkolója, bevezető útja, a kényelmes, kulturált pihenést szolgáló eszközökkel való felszerelése. Ezen a területen még sok tennivalónk van.

Az iskola belső környezete

Az iskolai környezet természet közelivé formálásához az osztályteremben szobanövények gondozásával, akvárium berendezésével járulhatunk hozzá. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése hasznos tapasztalatokat nyújt, igényességre nevel, hozzászoktatja a tanulókat a növényekkel való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi.

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt.

A tantermek dekorálásához lehetőség szerint természetes alapanyagokat használjunk: színes karton, fa, textil, parafa. Kerüljük az egészségkárosító adalékokat tartalmazó termékeket (oldószeres ragasztó, alkoholos filc). Műanyagokat csak indokolt esetben alkalmazzunk. A dekoráció legyen tartós, máskor is felhasználható.

A környezetismeret és a természetismeret órák eszközigényesek. Fontos, hogy milyen tárgyi felszereltségre építhetünk: szemléltetőeszközök, tablók, poszterek, képgyűjtemények, képi, vizuális információk. Ezek beszerzése, újítása folyamatos. A pénzügyi fedezet biztosítása a fenntartótól függ,

Nyitott, a nagyközönség számára is látogatható környezetvédelmi és természeti értékeket bemutató kiállításokat rendezünk a reál projektnapok és az ÖKO-napok keretében.

Hulladékgyűjtés

A szelektív hulladékgyűjtés megszervezésével hozzájárulunk nemcsak iskolánk, hanem tágabb életterünk, szűkebb környezetünk megóvásához.

Kommunikáció: faliújság, honlap, iskolarádió

Tanulóink és természetesen a szülők, a pedagógusok figyelemfelkeltését, tájékoztatását biztosítja a faliújság és a honlapunk, valamint a tervbe vett iskolarádió. Így tudunk szóban, írásban, fotókon hírt adni az iskolában, a tankerületben, a városban történő jelenségekről, folyamatokról, eseményekről, programokról.

ÖKO TEVÉKENYSÉGÜNK BEMUTATÁSA

Iskolánk fontos feladatnak tartja a környezethez való pozitív viszony formálását, a növények és az állatok szeretetét környezetvédő magatartássá alakítását, a természetes érdeklődésnek tudományos alapokra való helyezését, a felnőttkori környezettudatos életforma alapjainak megteremtését.
Igyekszünk környezetünket minél esztétikusabbá tenni, tanulóink segítségével gondozzuk növényeinket a folyosókon, tantermekben, lépcsőházban.
Lényegesnek tartjuk, hogy minden kezdeményezésünk mögött az esztétikum mellett a hasznosság is ugyanakkora szerepet kapjon.
Pedagógiai programunknak megfelelően törekszünk az új nevelési – oktatási elemek bevezetésére mindennapi munkánkban. Igyekszünk minél több tantárgy esetében meghonosítani a projektmódszert.
Törekszünk a tantárgyak „zöldítésére", amelyben segítséget nyújt az iskolazöldítési tanfolyamon részt vett kollega.
Támogatjuk minden olyan kollega ötletét, munkáját, amely újat hoz a nevelő - oktató módszereinkben.
Az iskolai minőségfejlesztési munka része a helyi tanterv és az oktatási/nevelési tevékenység évenkénti felülvizsgálata, értékelése és korrekciója a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiája szempontjainak, új eredményeinek figyelembevételével.

Stratégiailag kiemelt céljaink

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése
- A természet szeretetére nevelés
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés
- A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése

A tevékenységhez közvetlenül kapcsolható részcélok

Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés - Hulladékkezelési program, Kert program, Tisztasági verseny, kulturáltság, osztálytermek rendezettségének versenye

- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése - Kerékpáros közlekedést népszerűsítő program, kerékpártároló helyek kialakítása
- Városunk természeti, helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése - Helyismereti program
- Népi hagyományaink, népszokásaink megismertetése - Hagyományőrző programok és versenyek
- A természet szeretetére nevelés, a gyerekek természettel való közvetlen élményekhez juttatása
- A gyerekek lakóhelyük közelében található természeti értékek megismertetése pl. kaptárkövek, diósdi kőbánya, Czabai kert, magaspart Ófaluban, Fundoklia-völgy, stb.

- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése, gyakoroltatása - Kis kézműves foglalkozások
- A kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, ennek örömének megmutatása - Kert program
- Aktivitás és részvétel az iskolai környezet alakításában

Módszerek, tanulásszervezési formák

Környezeti nevelési tevékenységeink során a következő módszereket és tanulásszervezési formákat alkalmazzuk:

- Kooperatív tanulási technikák
- Erdei iskola
- Osztálykirándulások
- Csoportszintű előadás napközis szabadidős időszakban
- Csoportszintű gyakorlati foglalkozás napközis szabadidős időszakban
- Múzeumi óra
- Szakköri foglalkozás
- Verseny
- Témanap
- Akció
- Projektmódszer
- A tanítási órák klasszikus módszerei

Munkánkat a fenntarthatóságra való nevelés meghatározza.

A nevelés kiemelt területei:

- gondolkodás a jövőről, jövőkép formálása. Törekszünk arra, hogy tanulóink megértsék a jövőt meghatározó rendszereket, a környezet, gazdaság ás társadalom rendszerei közötti kapcsolatokat. Kialakítjuk tanulóinkban a közösségépítés alapjait.
- helyes jövőkép tervezése, alakítása. Rendelkezzenek a minőségi, igazságos és alkotó tervezéshez szükséges tudással, készségekkel és értékekkel
- felelős törődés kialakítása a természeti erőforrásokkal. Ehhez elengedhetetlen megismerni a természet világát, rendszerét. Környezeti szemléletük alakítása.
- megtanítani arra, hogy tetteink milyen változásokat okoznak magunkon és a közösségünkön. Törekszünk arra, hogy felismerjék és értelmezni tudják a globalizáció jeleit és ellen tudjanak állni káros hatásainak.
- meg kell tanítanunk arra, hogy igényeiket úgy elégítsék ki, hogy ez által ne veszélyeztessék a jövő generációk lehetőségeit. Ismerjék fel tetteik következményeit.

FENNTARTHATÓSÁGI NEVELÉS

Mindnyájan fontosak vagyunk, mindnyájan tehetünk valamit! A legtöbb ember számára mélyen gyökerező érték az élet megőrzése és minden élőlény számára jó életkörülmények biztosítása. Minél több időt tölt valaki a természetben, annál inkább törekszik megőrzésére. A természet számos módon képes arra tanítani, hogy érintsük meg saját belső lényegünket, hogyan találjunk méltóságot és szépséget nálunk hatalmasabb létezőkkel kapcsolatba lépve, hogyan találjunk értelmet és megnyugvást annak felfedezésében, hogy nem vagyunk egyedül. Ki nem élte még át ezt az érzést az óceán partján, egy kiugró sziklaszirten, hegycsúcson állva, egy patak partján, a végtelen prérin vagy a sivatagban? A kihívás az, hogy ugyanezt az érzést felleljük saját kertünkben, szomszédságunkban, az iskola kertjében, városunkban. Ha megértjük, hogy minden mindennel összefügg és hogy egyetlen tett is e szövevényes háló ezernyi szálát érinti, könnyebb lesz kialakítanunk a tájékozott döntések képességét annak érdekében, hogy fenntartsunk az élet mindnyájunk számára élvezetes minőségét magunk és utódaink számára.

Világszerte sok-sok ember próbálkozik, hogy megfogalmazza, mi a fenntarthatóság és hogyan lehet jellemezni. A feladat nem könnyű, mivel a fenntarthatóság egyszerre a gondolkodás *módja* és *tárgya*. A fenntartható fejlődés leírásakor három rendszer gyakran szóba kerül: a környezeti, a gazdasági és a társadalmi rendszer. E rendszerek mind alrendszerekből épülnek fel, ezért a jobb megoldáshoz **rendszergondolkodásra** van szükség. Számos **kölcsönhatás** lehetséges e rendszerek között. Az emberek szinte határtalan módon észlelhetik, értelmezhetik e kölcsönhatásokat és mondhatják el róluk véleményüket. Innen ered az a gondolat, hogy fenntarthatóságot **több nézőpontból** kell szemlélni.

A pedagógustársadalom számára nem könnyű, hogy konkrét, elkülönülő tantárgyak oktatásáról áttérjen az integráltabb rendszer-megközelítésre. A fenntarthatóságra nevelés szemléletében számunkra kulcsfontosságú, hogy túllépjünk a redukció és az elemzés jól ismert, biztonságos lépésein annak szintéziséhez és integrálásához, hogy mit tudunk is mit tudhatnánk. Hasonlóképpen munkánk lényegéhez tartozik a környezeti, gazdasági és társadalmi rendszerek egymáshoz közelítése és összekapcsolása. Itt és ezért válik a fenntarthatóságra nevelés egyre bonyolultabbá. Gyakran *egy*, előéletünk által meghatározott irányból (környezeti vagy gazdasági nézőpontból, egy társadalmi vagy életminőségi kérdés megoldása felől) próbálunk eljutni a fenntarthatósághoz. Pedig akkor leszünk sikeresek e területen, ha megtanulunk holisztikusan gondolkodni. A fenntarthatóságra nevelés lényegében azt jelenti, hogy kapcsolatokat hozzunk létre e három bonyolult rendszer között és megértsük azokat.

A fenntarthatóság fogalmát néhány összetevőre tagoltuk annak érdekében, hogy a tanulók ezeket tanulmányozva végül összeállíthassák belőlük a fenntarthatóság széleskörű értelmezését.

1. ***Gondolkodás a jövőről és annak befolyásolása***. A fenntarthatóság kulcsfogalma a jövő. Mai életünk döntéseit meghozva befolyásoljuk gyermekeink és unokáink jobb jövőjét. Kutatási eredmények szerint a legtöbb tanuló jövőképe igen rövid távú: néhány nap vagy hét; ezt gazdasági hátterük és néhány más tényező befolyásolja. A fenntarthatósághoz hosszú, akár több nemzedéket felölelő jövőképre van szükség, hogy felkészültebben várhassuk az események jövőbeli kibontakozását. Feladatunk az, hogy tanulóinkban erős vágyat keltsünk sok különböző jövőkép szemlélésére, arra, hogy megértsék a jövőt meghatározó rendszereket; vértezzük fel őket a jövőtervezés technikáival, és tegyük képessé őket a mind maguk, mind közösségük számára kedvező jövő alakítására.

Jövőképeiket természetesen egyaránt meg kell vizsgálniuk a környezet, a gazdaság és a társadalmi igazságosság szempontjaiból.

2. ***Fenntartható közösségek tervezése.*** A tervezés fogalma és gyakorlata igen fontos a fenntarthatóság felé vezető úton. Lehetőségünk van arra, hogy életünket sokféleképp alakítsuk. A fenntarthatósági problémakör sikeres megoldásához elengedhetetlen, hogy tanulóink rendelkezzenek a minőségi, igazságos és alkotó tervezéshez szükséges tudással, készségekkel és értékekkel. A jó tervek számolnak a környezettel és a társadalmi viszonyokkal, és gazdasági szempontból reálisak. A közösségre összpontosítunk, mivel ez a legnagyobb szervezeti egység, melyben a tanulók és lakosok a legnagyobb arányban vehetnek részt a fenntarthatóság kialakításában. Ebben a léptékben könnyen összekapcsolható a környezeti, társadalmi és gazdasági rendszer. Itt élek. Itt alakítom ki a „hely szelleme" fogalmát. Ugyanakkor remek kiindulópont ahhoz is, hogy elinduljak a konkréttól az elvont felé a fenntartható fejlődés szempontjából kulcsfontosságú környezeti, gazdasági és társadalmi rendszerekben.
3. ***Megőrző gazdálkodás a természeti erőforrásokkal.*** A megőrző, fenntartható gazdálkodás felelős törődést jelent – ez a fenntartható tevékenység egyik sarokköve. A tanulók nagy lelkesedéssel tanulnak a természet világáról. Ezt a lelkesedést szeretnénk kihasználni, hogy rajta keresztül könnyen eljussunk a környezeti rendszerek megértéséhez.
4. ***Fenntartható gazdaság.*** A közgazdaságtan hagyományosan a tőke (gazdagság) a társadalmon belüli áramlásával, mozgásával foglalkozik, melynek vannak személyes, családi, közösségi, nemzeti és nemzetközi vonatkozásai.
5. ***Globalizáció.*** A globalizáció folyamatát kell feltétlenül megértenünk, ha azon kezdünk gondolkozni, hogy tetteink összessége milyen változásokat okoz magunkon és közösségünkön kívül. A globalizáció olyan folyamat, mely szemmel láthatóan zajlik körülöttünk, és árnyékában gyakran jelentéktelennek, tehetetlennek érezzük magunkat. A „fenntartható közösségek" sok tagja a helyi gondolkodásra és cselekvésre összpontosít. Egyénként itt van a legnagyobb esélyünk arra, hogy eredményesek legyünk. Egyetértünk ezzel, de ne feledjük, hogy nevelőként látnunk kell az egészet és meg kell mutatnunk tanítványainknak is.

Az iskolában a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata ad keretet ahhoz, hogy a diákok részt vegyenek a helyi döntésekben. A helyi környezeti felelősség kialakítása nem nélkülözheti a tanulók valós tapasztalati anyagának tananyagba emelését. Az ökotevékenységet folytató iskolák alkotó műhelyeiben a polgári nevelés része a demokráciára, a társas döntésekben való részvételre nevelés, a konfliktusok megoldását segítő pedagógiai gyakorlat meghonosítása. A helyi környezeti problémák tanulmányozása során a diákok tudása és tapasztalatai a valóságra épülnek, ezáltal tudásuk és kompetenciáik relevánsak, alkalmazhatóak lesznek a továbbiakban.

Iskolánkban a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata intézményi szinten a pedagógiai program egyik fontos tengelye, azaz értékrendjével és pedagógiai célkitűzéseivel meghatározza a tanórai és a tanórán kívüli nevelési helyzeteket is. Az intézményi szintű összehangoltság nemcsak azt eredményezi, hogy a különböző tantárgyak és tantárgyi modulok készítői összehangolják környezeti nevelési tartalmaikat, módszereiket és értékelési módszereiket, hanem mindez kiterjed az iskola egész belső életére, az épület üzemeltetésére. Ezáltal a közoktatási intézményben nemcsak a kvalifikált pedagógusok, hanem a technikai dolgozók (takarító, portás, karbantartó), a NOKS munkatársak és az iskolavezetés is a környezetkultúrát, a környezeti tudatosságot képviselik. Az összehangolás eredményeként az iskola környezete elősegíti azt a testi-lelki és szociális egészséget, amely az egészséges és fenntartható közösség életminőségét

jellemzi. A folyamat képessé teszi a tanulókat arra, hogy maguk határozzák meg, hogy saját tanulásuk szempontjából mely összefüggések a legfontosabbak:

Az ismeretszerzés mélysége. Fontos, hogy a tanulóknak elegendő időt és forrást adjunk, hogy egy-egy témában elmélyedve annak szakértőjévé válhassanak; így megértik, hogy a jövőben más területeken is eljuthatnak a hozzáértés e fokára. Az internet és más számítógépes lehetőségek használata minden korábbinál lényegesen mélyebb ismeretszerzést tesz lehetővé

Együttműködés. Valódi és virtuális csoportokban együttműködni igen hatékony tanulási stratégia, mely egyben a munkahelyen szükséges kommunikációs készségeket is fejleszti.

Nagymértékben kihasználjuk az online együttműködés lehetőségeit az elérhető legjobb ilyen típusú szoftveren keresztül.

Kommunikáció. A kommunikáció és gondolataink különböző módokon történő átadása módszereinek elsajátítása a siker elsőrendű feltétele és remek tanulási mód. Ráadásul e technika lehetővé teszi, hogy gyakran kerüljünk kapcsolatba mentorainkkal és munkatársainkkal.

Szülők/gondviselők bevonása. Az otthoni közösség felnőtt tagjainak bevonása a nevelés folyamatába nagymértékben fokozza annak eredményességét és egyben a felnőtteket is neveli (Epstein, 1995. A hordozható számítógépek és az otthoni internet-elérés új távlatokat nyit ezen a területen.)

Fejlesztés a megfelelő időben. Az alacsonyabb szinteken a kipróbált technikai eszközök, online és hagyományos tanítási tevékenységek azon alapvető ismeretek elsajátítását szolgálják, melyek a fenntarthatóság megértésének alapját képezik.

Közösségi kapcsolatok. A tanulók rengeteget tanulhatnak fiatalabb és idősebb iskolatársaiktól, szüleiktől, nagyszüleiktől és a közösség más tagjaitól. Online úton a gyerekek kapcsolatba léphetnek egymás szüleivel, üzletemberekkel, egyetemekkel, kormányzati szervekkel, közösségi csoportokkal és idősebb emberekkel.

A nevelés kiemelt területei:

- gondolkodás a jövőről, jövőkép formálása. Törekszünk arra, hogy tanulóink megértsék a jövőt meghatározó rendszereket, a környezet, gazdaság ás társadalom rendszerei közötti kapcsolatokat. Kialakítjuk tanulóinkban a közösségépítés alapjait.
- helyes jövőkép tervezése, alakítása. Rendelkezzenek a minőségi, igazságos és alkotó tervezéshez szükséges tudással, készségekkel és értékekkel
- felelős törődés kialakítása a természeti erőforrásokkal. Ehhez elengedhetetlen megismerni a természet világát, rendszerét. Környezeti szemléletük alakítása.
- megtanítani arra, hogy tetteink milyen változásokat okoznak magunkon és a közösségünkön. Törekszünk arra, hogy felismerjék és értelmezni tudják a globalizáció jeleit és ellen tudjanak állni káros hatásainak.
- meg kell tanítanunk arra, hogy igényeiket úgy elégítsék ki, hogy ez által ne veszélyeztessék a jövő generációk lehetőségeit. Ismerjék fel tetteik következményeit.

A tanulás – tanítás jellemzői a fenntartható fejlődés érdekében:

- ismeretek integrálása

- jelen és jövő értékeinek ismerete
- a kritikus gondolkodás bátorítása
- problémamegoldás ösztönzése
- tanulók részvétele az oktatással kapcsolatos döntéshozatalban
- tanult ismeretek gyakorlati alkalmazhatósága
- helyi és globális ügyekkel való foglalkozás
- jelen és jövő érdekei egyensúlyának megtalálása
- környezeti nevelés
- fenntarthatósági hét, projektnapok, témanapok, órák

FOGYASZTÓVÉDELEM

1. JOGI HÁTTÉR

Az **Egyesült Nemzetek Szervezete** 1985-ös **Fogyasztóvédelmi Irányelveiben** leszögezte, hogy minden állampolgár fogyasztóként a következő alapvető jogokkal rendelkezik:

- az alapvető szükségleteik kielégítéséhez való jog
- a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozás joga
- a különböző termékek és szolgáltatások közötti választás joga
- a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretének joga
- a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez való jog
- az egészséges és elviselhető környezetben való élethez való jog
- a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszólás joga
- a **tájékozott és tudatos fogyasztóvá váláshoz szükséges ismeretek és tudás elsajátításához való jog.**

Az Országgyűlés 1997. december 15-én fogadta el a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényt, melynek első része V. fejezet 17.§-a rendelkezik a fogyasztók oktatásáról.

Törvény írja elő a fogyasztók oktatását a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. **A törvény szerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatási intézmények, a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.**

Az EU 2002-2006 közötti időszakra szóló V. fogyasztóvédelmi akcióterve alapján a Kormány kidolgozta a középtávú fogyasztóvédelmi politikáját, melynek prioritásai az élelmiszerbiztonság, valamint az elektronikus kereskedelem és a lakossági szolgáltatások (pénzügyi és biztosítás) területe.

A fogyasztóvédelemről szóló törvénynek, valamint az EU jogharmonizációs követelményeknek is eleget téve a már a 2003.évi LXI törvénnyel módosított **Közoktatási törvényben** (1993.évi LXXIX törvény) is **megjelenik a fogyasztóvédelem oktatása.**

A Nemzeti alaptanterv (NAT) értelmében **a helyi tanterveknek biztosítania kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt fejlesztési feladat a NAT-ban a** felkészülés a felnőtt életre, **amelyben** a fogyasztói kultúra kialakítása **is jelentős szerepet kap.**

2. A FOGYASZTÓVÉDELMI OKTATÁS CÉLJA

„A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulókban." (NAT) **kialakítása, elterjesztése és fenntarthatóságának a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselete jelenti.**

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei
A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Szükséges a társadalmi és **állampolgári kompetenciák** kialakításának elősegítése, a jogaikat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése. A szociális és **társadalmi kompetenciák** fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. **cselekvési kompetenciák** fejlesztése. (NAT)

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett.

A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátíttatni, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású. Amíg a kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamaszkorban már megjelenik a jogérzék, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélénkebbek, ezért is **fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.**

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az emberek sokszor az olcsó, akciós termékeket részesítik előnyben, általában keveset költenek kultúrára, utazásra, erősen differenciálódnak abból a szempontból is, hogy mennyire akarnak, vagy tudnak megtakarítani.

E gyakorlattal szemben a fenntarthatóság irányába ható fogyasztói minták kialakítását **segítheti a korrekt sokoldalú tájékoztatás és információáramlás.** Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás **nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.**

Fő feladat, az értékek formálásában lényeges:
- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése

- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fontos továbbá a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és
- a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékosságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy az általános és a középiskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre **alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:**

- **Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás:** olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

- **Ökológiai fogyasztóvédelem:** az elmúlt években sokan felismerték, hogy a környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő. Mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk gyakran ön- vagy csupán vállalati profitcélú volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. E szemlélet a környezet szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

- **Környezettudatos fogyasztás:** kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

- **Fenntartható fogyasztás:** a szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását az adott szolgáltatás, illetve termék teljes életciklusa során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei és egészsége ne kerüljenek veszélybe.

- **Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem:** amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

3. MÓDSZERTANI ELEMEK

Valószínűleg akkor járunk a legjobban, ha az amúgy is zsúfolt iskolai tantervbe nem a hagyományos módszertani elemekkel és merev tanórai keretek között folyó oktatásból préselünk bele még többet, hanem **bizonyos készségek fejlesztésével a fenntarthatóság** és a fenntartható fogyasztás területén. Ilyen készségek: a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás.

A készségfejlesztésnek tartalmazni kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.

A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és **bevonása az iskola nevelési programjába.**

Így a **családok és közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat.** A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők lehetnek a pedagógus legfontosabb segítői és viszont. Amennyiben rendszeresen adunk az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatokat, bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait. Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjthetünk a családok vásárlási szokásairól. Az információk adott esetben lehetővé teszik azt is, hogy a pedagógus pozitívan befolyásolja a család vásárlói magatartását.

A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása, projektprogramok indítása megfelelő keretet teremthet a fogyasztóvédelem oktatásának, a kritikus, független gondolkodás fejlesztésének.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször alkalmazzák, napjainkban tipikus helyi és globális problémákon keresztül:

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Riportkészítés az eladókkal
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika
- Egyéni és csoportos döntéshozatal
- Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információrögzítés csoportmunkában
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Szimulációs játék, esettanulmány
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

2.14 Komplex intézményi mozgásprogram

1) Ismérvei:

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).

2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.

3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.

4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör, stb.).

5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.

6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportkörrel illetve a településen működő sportegyesületekkel, más sporttevékenységgel foglalkozó civil, társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítványokkal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.

7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.

8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.

9. Az uniós és a központi költségvetési források lehívásával, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönfélébb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.

10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

2) A komplex intézményi mozgásprogram célja, típusai

E program célja az életkornak, érdeklődésnek és fizikai állapotnak megfelelő rendszeres fizikai aktivitást, igényt teremtsen a testedzésre, sportolásra.
Érintett csoportok:

- intézményünk diákjai
- intézményünk dolgozói
- diákjaink szülei

1. Választható sportfoglalkozások biztosítása
   Szabadidős programok, tömegsport, ill. sportköri foglalkozások keretein belül
   Sportnapok, sportdélutánok az éves munkatervben meghatározottak alapján
   Sportversenyek, diáksport programok, diákolimpiára felkészítések
   Helyi
   Városi
   Területi
   Megyei
   Országos

2. Rendszeres szabadidős, tömegsport jellegű mozgások biztosítása, szervezése.

3. Sportdélutánok – közös programok, sportnapok szervezése megvalósítása.

4. Tartásjavító foglalkozások ortopédiai lelet alapján, II/A besorolással – a gyógytestnevelés helyettesítése a felső tagozaton

5. Gyógytestnevelés biztosítása a Pedagógiai Szakszolgálat utazó gyógytestnevelő tanára által az alsó tagozaton

3) A komplex intézményi mozgásprogram tartalma

1. Az intézmény alkalmazottainak, tantestületének, szülőknek szóló mozgásprogram
   Pl. péntek esti - kosarazás, kondicionáló edzés, egyéb fittség és játékos gyakorlatok, táncok, időszakonként tanuló - diák - szülő mérkőzések, versengések

2. Tanulók mozgásprogramja
   Pl. akadályverseny, labdakidobó és egyéb ügyességi versenyek, egészségnapok fittség és mozgásprogramjai, szülők-nevelők-diákok labdás sportvetélkedői, téli havas játékok, korcsolyázás, tavaszi futás, tanárok - 8. osztályos diákok év végi meccsei, természetjárás, túrázás, séták, kirándulások, erdei iskola, úszás, táncok, különböző mozgásterápiák, lovaglás lehetősége.

2.15 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

Az értékelés tartalmi szempontjai

MAGATARTÁS
(szociális fejlettség)

- Együttműködés
- szokásrendszerhez való viszonya
- önértékelése

SZORGALOM

- figyelem
- feladatteljesítés
- feladattudat

TANTÁRGYI TELJESÍTMÉNYEK

- a helyi tanterv követelményeinek való megfelelés
- fejlődés, illetve fejlettség az alapvető **készségekben** (beszéd, olvasás, íráshasználat, szövegalkotás, mozgás, eszközhasználat, stb.)
- fejlődés, illetve fejlettség az alapvető **képességekben** (szövegértés, megismerés, problémamegoldás, gondolkodás, döntés, együttműködés, konfliktuskezelés)

MAGATARTÁS				
	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Rossz (2)
Együttműködés	Aktív, nyitott udvarias	Nyitott udvarias	Változó visszahúzódó	Udvariatlan agresszív
Szokásrendszerhez való viszonya	Megbízható	Megbízható	Változó kialakulatlan	Elutasító
Önértékelése	Alapos valós	Alapos valós	Ingadozó	Fejlesztésre szorul

SZORGALOM				
	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Hanyag (2)
Figyelem	Kitartó	Megfelelő	Aktivizálható	Szétszórt
Feladatteljesítés	Önálló pontos kitartó	Pontos kitartó	Bizonytalan	Hanyag
Feladattudata	Fejlett	Elfogadható	Változó	Jelentősen fejlesztendő

b) Az értékelési funkciók meghatározása

Diagnosztikus, prognosztikai funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusoknak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez. Belépő 1.osztályosok mérése ezzel a módszerrel történik.

Formatív funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget diáknak, szülőnek, pedagógusnak. Ezt az időszakos, negyedéves értékelésnél, illetve folyamatosan alkalmazzuk.

Szummatív értékelés

A tanítási-tanulási periódusok végén (félév és év végén) regisztráljuk az eredményeket, a pedagógusoknak, szülőknek, tanulónak megerősítést, visszacsatolást adva az eredményekről.

SZOCIÁLIS FEJLETTSÉG

A NEVELŐ ÉRTESÍTÉSE A TANULÓ HALADÁSÁRÓL

Szociális fejlettség	ÉRTÉKELÉSI KATEGÓRIÁK	HÓNAPOK								
		I. FÉLÉV					II. FÉLÉV			
		IX-X.	XI.	XII.	I.		II.	III.	IV.	V-VI.
• Együttműködése	Aktív									
	Nyitott									
	Udvarias									
	Változó									
	Visszahúzódó, udvariatlan, agresszív									
• Szokásrendhez való viszonya	Megbízható									
	Változó									
	Kialakulatlan									
	Elutasító									
• Önértékelése	Alapos									
	Valós									
	Ingadozó									
	Fejlesztésre szorul									

TANULÁSHOZ VALÓ VISZONY

A NEVELŐ ÉRTESÍTÉSE A TANULÓ HALADÁSÁRÓL

Feladatvégzés	ÉRTÉKELÉSI KATEGÓRIÁK	HÓNAPOK								
		I. FÉLÉV					II. FÉLÉV			
		IX-X.	XI.	XII.	I.		II.	III.	IV.	V-VI.
• Figyelme	Kitartó									
	Megfelelő									
	Aktivizálható									
	Szétszórt									
• Feladatteljesítése	Önálló									
	Pontos									
	Kitartó									
	Bizonytalan									
	Hanyag									
• Feladattudata	Fejlett									
	Elfogadható									
	Változó									
	Jelentősen fejlesztendő									

Tantárgyi értékelés

Általános szempont	**KIVÁLÓAN teljesített**	**JÓL teljesített**	**MEGFELELŐ-EN teljesített**	**FELZÁRKÓZ-TATÁSRA szorul**
Az adott tantárgyból: - tárgyi tudása a követelményekhez viszonyítva	Biztos/alapos	Megfelelő/jó	Elfogadható	Hiányos
- munkavégzése	Önálló/pontos	Gondos/ kitartó	Változó/ bizonytalan	Segítségre szorul
- szóbeli feleleteinek színvonala	Kifogástalan	Megfelelő	Átlagos	Hiányos/gyenge
- írásbeli munkavégzése	Igényes	Megfelelő	Elfogadható	Jelentősen fejlesztendő
- írásbeli munkák külalakja	Esztétikus	Tetszetős	Megfelelő	Kifogásolható

- témazáró dolgozatainak eredménye	Kiemelkedő 91%-100% teljesítmény	Megfelelő jó 75%-90% teljesítmény	Elfogadható 51%-74% teljesítmény	Hiányos/sok hiba 50% alatti teljesítmény
- tárgyi szorgalma, tárgyhoz való viszonya	Egyenletesen jó	Igyekvő	Ingadozó	Gyenge

Integrált oktatásban résztvevő tanulókra vonatkozó értékelés és minősítés

Az iskola biztosítja a **sajátos nevelési igényű tanulók (SNI) integrált nevelését-oktatását** a szakmai alapdokumentumban meghatározott körben egyéni elbírálás alapján, a tanulóra szabott haladási terv szerint a praktikus (egyéni életvitelhez nélkülözhetetlen) ismeretek tükrében.

Cél, hogy az értékelés, a minősítés alkalmazkodjon az érvényben lévő társadalmi, közoktatás-politikai elvekhez, célkitűzésekhez, de egyben épüljön be a helyi oktatás-nevelés folyamatába, segítse a tanuló személyiségfejlődését. Az értékelés ösztönző hatását, a tanulói teljesítmény maximumának nyújtását, az önértékelés erősítését is biztosítsa.

Ennek érdekében az **értékelés típusai** közül mindhárom értékelési mód érvényesül a sajátos nevelési igényű tanulók értékelése során.

Diagnosztikus értékelés: előzetes készségek és tudások felmérése, tanulási problémák esetén az okok feltárása. Fontos szempont, hogy a diagnosztikus értékelés csak szülői beleegyezéssel történhet, az eredményről komplex felvilágosítást nyújt.

Preventív jelleggel az első osztályos tanulók körében

Az iskolát kezdő, előzetes vizsgálati eredménnyel rendelkező tanulók szakvéleményének értelmezése, a szakértői javaslatok alapján foglalkoztatjuk, soroljuk az osztályokba

Időpontja: iskolai beíratás ideje előtt, azt követően augusztus végéig, szeptember elején.

Fejlesztő jelleggel minden évfolyamon

Átmeneti vagy tartós teljesítményromlás okainak feltárása, a teljesítmények diagnosztikus értékelése, további vizsgálatkérések, melyek alapján a felzárkóztatást különböző jellegű pedagógiai munkával biztosíthatjuk, a szülők, tanítók, tanárok, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus segítségével.

Időpontja: a tanév során folyamatosan, a probléma felmerülésekor.

Kontrollvizsgálatok, melyek megerősítik, módosítják, vagy elvetik az előzőleg kiadott szakértői véleményeket.

2.15.1 A magatartás értékelésének elvei

Magatartás értékelése, minősítése

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) minősítéseket használjuk.
Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:
- a házirendet betartja,
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik,
- kötelességtudó, feladatait teljesíti,
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti,
- tisztelettudó,
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik,
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz,
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet,
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:
- a házirendet betartja,
- a tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti,
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
- nincs írásbeli intője vagy megrovása;

c) **Változó (3)** az a tanuló, aki:
- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik,
- feladatait nem minden esetben teljesíti,
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- igazolatlanul mulasztott,
- osztályfőnöki intője van;

d) **Rossz (2)** az a tanuló, aki:
- a házirend előírásait sorozatosan megsérti,
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik,
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza,
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes minősítések eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

2.15.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A tanulók szorgalmának értékelése és minősítése

A szorgalom értékelésekor és minősítésekor az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) minősítéseket használjuk.

A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az E-naplóba illetve a bizonyítványba bejegyzi.
A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt.

A félévi és az év végi értékelést az E-naplóba és a bizonyítványba be kell jegyezni.
Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:
- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz,
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza;

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:
- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek;

c) **Változó (3)** az a tanuló, aki:
- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik;

d) **Hanyag (2)** az a tanuló, aki:
- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait többnyire nem végzi el,
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes minősítések eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

2.15.3 A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

Jutalmazás

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten
- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Jutalmazási formák szóban és írásban: szaktanári/tanítói dicséret, osztályfőnöki dicséret, igazgatói dicséret, nevelőtestületi dicséret, díjak odaítélése.

Az iskolai versenyek 1-3. helyezettjei osztályfőnöki dicséretet, a városi, területi, megyei és országos, valamint nemzetközi versenyeken elért kimagasló teljesítményekért igazgatói dicséret jár. Az iskola közösségei az intézmény jó hírnevének öregbítéséért szintén igazgatói dicséretben részesülnek.

A dicséretet írásba kell foglalni, azt a szülő tudomására kell hozni, az E-naplóba be kell írni.

Fegyelmezés

Azt a tanulót, aki
- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az elmarasztalás formái szóban és írásban: szaktanári figyelmeztetés, intés, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés és megrovás, igazgatói figyelmeztetés, intés és megrovás, nevelőtestületi figyelmeztetés, intés, megrovás és fegyelmi eljárás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki intés" büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:
- agresszió, a másik tanuló bántalmazása;
- egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- szándékos károkozás, rongálás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai valamint a tanulók emberi méltóságának megsértése;
- mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás is indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az intézményvezető dönt.

A fegyelmi eljárás megindításáról - az indok megjelölésével - a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét értesíteni kell. A fegyelmi eljárás során a tanulót meg kell hallgatni, és biztosítani kell, hogy álláspontját, védekezését előadja. Ha a meghallgatáskor a tanuló vitatja a terhére rótt kötelességszegést, vagy a tényállás tisztázása egyébként indokolja, tárgyalást kell tartani.

- A tárgyalásra a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét meg kell hívni. Kiskorú tanuló esetén a fegyelmi eljárásba a szülőt minden esetben be kell vonni. A fegyelmi eljárásban a tanulót és a szülőt meghatalmazott is képviselheti.
- Nem indítható fegyelmi eljárás, ha a kötelezettségszegés óta három hónap már eltelt. Ha a kötelezettségszegés miatt büntető- vagy szabálysértési eljárás indult, és az nem végződött felmentéssel (az indítvány elutasításával). A határidőt a jogerős határozat közlésétől kell számítani.
- A fegyelmi büntetés megállapításánál a tanuló életkorát, értelmi fejlettségét, az elkövetett cselekmény súlyát figyelembe kell venni. A fegyelmi büntetést a nevelőtestület hozza. Az iskolai diákönkormányzat véleményét a fegyelmi eljárás során be kell szerezni.
- A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A tanuló gondatlan károkozása esetén a tanuló szülője/törvényes képviselője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét a körülmények figyelembe vételével az intézményvezető határozza meg.

A tanuló szándékos károkozás esetén a tanuló szülője/törvényes képviselője kártérítési felelősséggel tartozik, amelynek mértékét a magasabb jogszabályokban előírtak alapján az intézményvezető határozza meg.

Erőszakos tanulói magatartás kezelése a szülők bevonásával történik:

- az osztályfőnök és a pedagógus egyeztetést kezdeményez a szülővel / törvényes képviselővel,
- lehetőség van a tanulóközösség bevonására a tanuló magatartásának értékelésében, az okok feltárásában,
- a nevelőtestület döntéséről értesíteni kell a szülőt / törvényes képviselőt,
- a pedagógus, ill. a nevelőtestület javaslatára a szülő kötelezhető a pedagógiai szakszolgálat igénybevételére.

Az a tanuló, aki rendszeresen, illetve súlyosan megsérti a szabályokat, kizárható a tanításon kívüli egyéb rendezvényekről.
A fegyelmező intézkedést, büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

TÖPRENGŐ – tanulást/tanítást támogató eljárás, melynek célja **a tanuló felelősségteljesebb viselkedésének elérése segítő beszélgetéssel.** Három alapvető jogot és kötelességet nevez meg, amelyek tanárra és diákra egyaránt vonatkoznak. Szabályát a Házirend tartalmazza.

2.16 A bel- és külföldi utaztatás szabályai

1) Az iskolai kirándulásokkal kapcsolatos biztonságos utaztatás érdekében megkülönböztetett figyelmet kell fordítani az utaztatás feltételeinek biztosítására.

Ennek érdekében kötelező:

- A tanórán kívüli, személyszállítással egybekötött programok szervezéséhez a szállító **cégtől előzetes írásbeli nyilatkozat kérése arról, hogy** a szolgáltatás személyi és tárgyi feltételei megfelelnek a hatályos jogszabályoknak, azaz **a gépjármű megfelelő műszaki állapotban van és érvényes műszaki vizsgával rendelkezik.**
- A jövőben megkötendő szerződések részeként **az utazás időtartamának meghatározása, mely minden nap befejeződik 23 óráig**. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor az utazást meg kell szakítani 23 óra és hajnali 4 óra közötti időszakban. A gépjárművezetők pihenéséről gondoskodni kell ugyanott, ahol a tanulókat is elszállásolják.
- Az utazásért felelős **kísérő pedagógus pontos utaslistát készít**, melyben fel kell tüntetni a tanulók törvényes képviselőjének elérhetőségét is.
- Az **utazás előtt a** szállító cég nyilatkozatát, valamint az utazásban résztvevőkről, az utazás és a szállások helyszínéről szóló **pontos adatokat át kell adni az intézményvezetőnek.**
- A hatályos jogszabályok alapján minden esetben **a kísérő pedagógusok felelősek a rendelkezések betartásáért**. Az utazáson részt vevő önkéntes kísérők a pedagógust nem helyettesíthetik, a vonatkozó rendelkezések betartásáért nem vonhatók felelősségre.

2) **A biztonságot veszélyeztető helyzetekben szükséges intézkedések megtételének szabályozása**
   - A kísérő pedagógusok és/vagy az önkéntes kísérők, az utasok a veszélyhelyzettől függően értesítik a mentőket, rendőrséget, tűzoltóságot és szükség szerint a katasztrófavédelmet.
   - Elsősegélynyújtás, biztonságba helyezés, mentés a körülményeknek megfelelően kell, hogy történjen.
   - Minden esetben értesíteni kell a történtekről az intézményvezetőt, az intézményvezető-helyettest.
   - A tanulók törvényes képviselőinek értesítése az utaslista alapján történik.

3) A többnapos külföldi tanulmányi és iskolai kirándulások esetében **felelősségbiztosítást kell kötni** az iskolának vagy a szervezőnek, amely kedvezményezettje a tanuló.

3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

A) A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Az iskola 2020. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő-oktató munkáját a felülvizsgált pedagógiai program alapján.

2. Az iskola a 2020/2021. tanévtől a felülvizsgált pedagógiai program szerint folytatja a nevelő-oktató munkát.

3. A felülvizsgált pedagógiai program érvényességi ideje négy tanévre – azaz a 2023/2024. tanév végéig szól.

4. A pedagógiai program felülvizsgálatára a Kormány 5/2020. (I.31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.(VI.4.) Korm. rendelet módosítása alapján került sor.
2020.03.16. napjától az iskolán kívüli digitális oktatás bevezetését követően online módon történt az óratervek összeállítása, véleményezése, elfogadása a 2020.04.30-ai határidőre. A pedagógiai program felülvizsgálatának további részét, valamint a kerettantervek alapján a helyi tantervek összeállítását a szakmai munkacsoportok végezték.
Véglegesítésére 2020.08.31-én került sor.

B) A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja és értékeli.
A nevelők szakmai munkaközösségei, valamint a nevelőtestület minden tanév végén értékeli a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

C) A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
   - az intézményvezető,
   - a nevelőtestület bármely tagja,
   - a nevelők szakmai munkaközösségei,
   - a szülői munkaközösség,
   - az iskola fenntartója.

2. A tanulók a pedagógiai program módosítását a diákönkormányzatot segítő pedagógus által a nevelőtestületnek, vagy a szülői munkaközösség diákönkormányzat képviselői útján a szülői munkaközösségnek javasolhatják.

3. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges.

4. A pedagógia program tervezett felülvizsgálati időpontja: 2024. június 30.

5. Ki kell kérni a szakmai munkaközösség véleményét a szakterületét érintően a pedagógiai program elfogadásához.

D) A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

2. A pedagógiai program egy-egy példánya az iskola mindkét épületében a következő személyeknél, illetve helyen tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola vezetőjénél,
- az iskola intézményvezető-helyettesénél,
- az iskola irattárában,
- az iskola könyvtárában,
- az iskola nevelői szobájában,
- az iskola honlapján.

3. A megismertetés a tanév elején összehívott összevont iskolai szülői értekezleten, a szülői munkaközösség választmányának ülésén és a diákönkormányzat ülésén történik.

4. A tájékoztatás kérésének és a tájékoztatás adásának rendje:

- A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, az iskola igazgatóságával, vezetőségével, nevelőtestületével vagy a szülői munkaközösséggel.

- A tájékoztatás kérés rendje: szóban történhet személyesen, telefonon, illetve írásban levélben, postai és elektronikus úton.

- A tájékoztatás adásának rendje: szóban és írásban történhet személyesen, telefonon, illetve levélben postai és elektronikus úton.

5. A tájékoztatás egyéb formái között szerepelnek a különböző szóbeli és írásos üzenetek, plakátok, hirdetések, média segítsége (Érdi Újság, Érd TV).

6. Az iskola honlapján: www.erdligetialtalanosiskola.hu szintén lehetőség nyílik a tájékozódásra és a tájékoztatásra.

Érdligeti Általános Iskola
2030 Érd, Diósdi út 95-99.
OM azonosító: 037 321
ligeti.erd@gmail.com
06-23/375-592

4. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉLEMÉNYEZÉSE, ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

1. A felülvizsgált pedagógiai programot a nevelőtestület 2020. augusztus 31. napján tartott ülésén elfogadta és jóváhagyásra javasolta.

nevelőtestület képviselője

nevelőtestület képviselője

2. A felülvizsgált pedagógiai programot a Szülői Munkaközösség 2020. szeptember 1. napján véleményezte.

Szülői Munkaközösség elnöke

3. A felülvizsgált pedagógiai programot a Diákönkormányzat 2020. szeptember 1. napján véleményezte.

Diákönkormányzat vezetője

4. A felülvizsgált pedagógiai programot az intézményvezető 2020.szeptember 1. napján jóváhagyta.

intézményvezető

Érdligeti Általános Iskola * OM azonosító: 037 321 * Érdi Tankerületi Központ PA0201 * 1.

5. A pedagógiai program fenntartóra háruló többletkötelezettséggel kapcsolatban az Érdi Tankerületi Központ igazgatója egyetértését adta.

Érd, 2020. .....

tankerületi igazgató